

**BUSINESS
FINLAND**

TILINPÄÄTÖS 2019

28.2.2020

Käsitelty Business Finlandin johtoryhmässä 10.2.2020
Hyväksytty Business Finlandin johtokunnassa 25.2.2020

SISÄLTÖ

1	Johdon katsaus.....	3	7	Tilinpäätösanalyysi.....	59
2	Tuloksellisuus	5	7.1	Rahoituksen rakenne	59
3	Vaikuttavuus	8	7.2	Talousarvion toteutuminen	59
	3.1 Toiminnan vaikuttavuus	8	7.3	Tuotto- ja kululaskelma	70
	3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	8	8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	73
4	Toiminnallinen tehokkuus	26	9	Arviointien tulokset.....	76
	4.1 Toiminnan tuottavuus.....	33	10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	77
	4.2 Toiminnan taloudellisuus.....	34		10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	77
	4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	36		10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	77
	4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	36	11	talousarvion toteutumalaskelma	79
5	Tuotokset ja laadunhallinta	37	12	Tuotto- ja kululaskelma	84
	5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	37	13	Tase 85	
	5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu..	50	14	Liitetiedot.....	87
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	55	15	Allekirjoitus.....	100

1 JOHDON KATSAUS

Aloitin Business Finlandin pääjohtajana 1.9.2019, joten omakohtainen kokemukseni koko vuoden osalta on rajallinen. Niiden kuukausien aikana, joina olen toiminut pääjohtajana, olen kuitenkin muodostanut kokonaiskuvan talon toiminnasta. Organisaatio on edelleen nuori: Business Finland aloitti toimintansa vasta vuoden 2018 alussa kun innovaatorahoituksesta vastaava Tekes ja kansainvälistymis-, investointi- ja matkailupalveluita tarjoava Finpro yhdistyivät. Näin mittavan fuusion kokonaisvaltainen läpivieminen vie luonnollisesti aikaa, mutta asiakkailtamme saatu positiivinen palaute antaa vahvan viestin siitä, että tehdyt valinnat ovat olleet oikeita. Erityisen ilahduttavaa on se, että mainetutkimuksessa saimme yrityksiltä ja sidosryhmiltä erittäin hyvän tuloksen – ja edellisvuoteen verrattuna parannusta oli merkittävästi.

Sekä oman kokemukseni pohjalta, että organisaatiossa saavutettujen hyvien – osin jopa erinomaisten tulosten perusteella luonnehtisin vuotta 2019 Business Finlandin toiminnan vakauttamisen vuodeksi. Henkilöstön voimavarat ovat kuitenkin isojen muutosten keskellä aina koetuksella, ja niin myös Business Finlandissa. Kyetäkseni vastaamaan henkilöstön toiveisiin, pyysin heitä kertomaan

minulle toiveistaan ja odotuksistaan. Saamani palautteen perusteella käynnistin Business Finlandissa viisi erillistä kärkihanketta, jotka pureutuvat nimenomaan henkilöstön identifioimiin haasteisiin ja ongelmakohtiin. Kärkihankkeiden lisäksi vuonna 2019 toteutettiin useita muita, erillisiä henkilöstön viihtyvyyden lisäämiseen tähtääviä toimia. Niiden, ja kärkihankkeiden edistymistä seurataan tarkasti, ja tuloksista viestitään säännöllisesti. Henkilöstökokemuksen paraneminen on myös nostettu Business Finlandin vuoden 2020 keskeiseksi fokusalueeksi.

Business Finlandin toimintaa arvioidaan jatkuvasti ulkopuolisten, riippumattomien asiantuntijoiden toimesta. Keväällä 2019 julkaisimme Innovaatioista kilpailukykyä ja kestäväää kasvua -raportin, jossa on yksiin kansiin kootuna yli 30 arvioinnin päätulokset. Arviointien kohteena oli Business Finlandin koko toiminta: innovaatorahoitus, kansainvälistymispalvelut, kansainvälisten investointien edistäminen sekä matkailuala. Raportti tarjoaa organisaation tekemälle työlle vahvan selkänöjan: kaikkien osa-alueiden osalta arviointien tulokset olivat myönteisiä. Yksi Business Finlandin neljästä päätavoitteesta on pk-yritysten viennin kaksinkertaistaminen vuoteen

2025 mennessä. Arvioinnin mukaan olemme oikealla tiellä: Business Finlandin rahoittamat pk-yritykset lisäsivät vientiään ja liikevaihtoaan jopa 50% verrokkiyrityksiä enemmän. Suomi on selvitysten mukaan myös parantanut kansainvälistä vetovoimaisuuttaan: olimme viime vuonnakin Pohjoismaiden houkuttelevien kohde suorille ulkomaisille investoinneille, ja matkailualalla ulkomaisten yöpymisten määrä jatkaa kasvuaan ennätyslukemissa.

Kevät 2019 oli Business Finlandille jännittävää aikaa, koska tiedossa oli, että eduskuntavaalien jälkeen neuvoteltava hallitusohjelma tulisi määrittämään taloudelliset reunaehdot toiminnallemme useiksi vuosiksi eteenpäin. Viestimme eduskuntavaaliehtokkaille ja myöhemmin hallitusneuvotteluihin oli johdonmukainen: vientivetoisen kestävän kasvun aikaansaamiseksi Suomi tarvitsee lisää radikaaleja innovaatioita, ja tästä syystä yrityksille suunnatun avustusmuotoisen innovaatorahoituksen pitkään jatkunut laskeva suuntaus on käännettävä selvään nousuun. Halli-

tusohjelmassa onkin useita myönteisiä kirjauksia: hallitus mm. lupaa laatia pitkän aikavälin suunnitelman, jonka avulla päästään uskottavalle uralle kohti TKI-panostusten neljän prosentin bruttokansantuoteosuustavoitetta. Budjettineuvotteluissa Business Finlandille myönnettiin korotuksia avustusmuotoiseen innovaatorahoitukseen. Taso on kuitenkin edelleen kaukana tavoitteesta, ja neljän prosentin tavoitteeseen pääseminen edellyttäisi moninkertaisia panostuksia.

Kestävä kasvu tulee vain menestyvistä yrityksistä. Business Finlandin rooli julkisena innovaatorahoittajana ja kansainvälistymispalveluita tarjoavana toimijana on suomalaisten yritysten menestymisessä aivan keskeinen, ja tätä työtä teemme ylpeästi ja yhteistyöllä osana julkisten toimijoiden yhteistä Team Finland -verkostoa. Olen iloinen voidessani sanoa, että saamme olla mukana turvaamassa tulevien sukupolvien hyvinvointia ja luomassa Suomeen maailmanluokan menestystarinoita. Tätä tärkeää työtä voimme tehdä vain, jos käytössämme on riittävät resurssit.

Nina Kopola

2 TULOKSELLISUUS

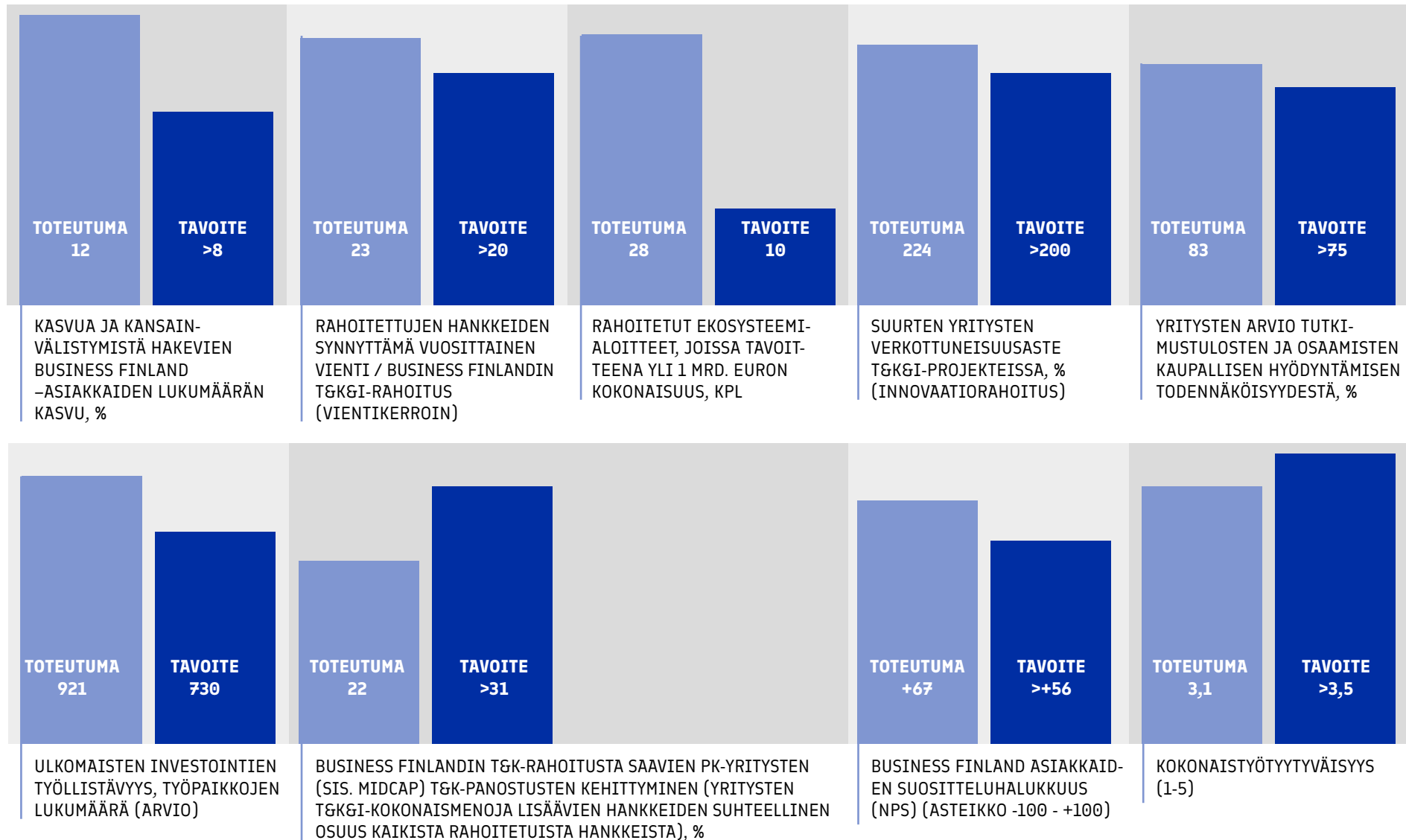
Vuoden 2019 tulossopimuksessa Business Finlandille asetetut tavoitteet täyttyivät pääosin hyvin, useiden tavoitteiden osalta erinomaisesti. Business Finlandille tulossopimuksessa asetetut tunnuslukutavoitteet toteutukseen on esitetty toimintakertomuksen seuraavissa luvuissa.

Business Finland aloitti toimintansa vuoden 2018 alussa, kun Innovaatorahoituskeskus Tekes ja kansainvälistymispalveluita tarjoava Finpro yhdistyivät. Business Finland muodostuu edelleen kahdesta erillisestä organisaatiosta (Innovaatorahoituskeskus Business Finland / Rahoituskeskus ja Business Finland osakeyhtiö / Yhtiö). Rahoituskeskus ja Yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden ja niitä johdetaan yhteisellä strategialla. Rahoituskeskusta koskeva tulossopimus vuodelle 2019 koskee myös Yhtiötä. Business Finlandissa hyödynnetään virasto- ja yhtiömuodon erityispiirteitä tavoiteltujen hyötyjen saavuttamiseksi. Tavoitteena on, että yritysten tarpeisiin asiakasrajapinnassa vastaa Yhtiö. Rahoituskeskus on puolestaan rajapinta politiikkaohjauksen suuntaan ja tarjoaa vakiintuneet menettelyt, joilla turvataan julkisen rahan vastuullinen käyttö. Yhtiö on konserni, joka

muodostuu Business Finland Oy:stä, Kiinassa toimivasta FinChi Innovation Center Company Ltd:stä, USA:ssa toimivasta Business Finland USA Inc –yrietyksestä ja Suomessa rekisteröidystä Finpro Finland Oy:stä, jolla ei ole varsinaista toimintaa. Rahoituskeskuksen ohjauksessa toimii myös pääomasijoitusyhtiö Business Finland Venture Capital Oy.

Business Finland –muutos on ollut merkittävä. Muutos on vaikuttanut laajasti Business Finlandin toimintaan ja jokaisen työntekijän työhön. Vaikka yhdistyminen on edennyt, vaatii sen onnistunut toteutuminen vielä yhteisiä ponnistuksia yhteisten toimintatapojen oppimiselle ja kulttuurin kehittymiselle. Muutoksen henkilöstölle aiheuttama epävarmuus näyttäytyi edelleen toiminnassa, eikä henkilöstön tyytyväisyys vielä lähtenyt nousuun. Toimenpiteitä tyytyväisyyden parantamiseksi on kuitenkin tehty aktiivisesti. Positiivista on, että asiakkaiden tyytyväisyys Business Finlandin toimintaan on palautekyselyjen mukaan kuitenkin edelleen erinomaisella tasolla.

Business Finland on strategiansa mukaisesti kannustanut yrityksiä kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä tukenut maailmanluokan ekosysteemien ja kilpailuky-

KUVA 1 MUUTAMIA BUSINESS FINLANDIN TULOSMITTAREITA VUODELTA 2019.

Mitä rahalla tehtiin?

2019 päätyneissä projekteissa syntyi

2400

uutta tai parannettua prosessia, palvelua, tuotetta tai sovellusta

1303

patenttia tai patenttihakemusta

789

opinnäytettä

Luvut laskettu koko (elinkeinorahoitus + innovaatio-rahoitus) rahoituksesta.

Pk-asiakasyritysten tuloskehitys 2015–2018

- Liikevaihto kasvoi **28 %**
- Vienti kasvoi **48 %**
- Jalostusarvo kasvoi **37 %**
- Pk-yritysten tuottavuus (jalostusarvo/henkilö) kasvoi **15 %**
- Palkkasumma kasvoi **28 %**
- Työpaikkojen määrä palkkasummalla mitattuna kanoi **13 415 henkilöllä**

ODOTUKSET VUODELTA 2019

- Liikevaihto: **6,7 mrd. €**
- Vienti: **5,5 mrd. €**

kyisen toimintaympäristön kasvua. Business Finlandille osoitettujen vaikuttavuusmittareiden kautta tarkasteltuna, strategian mukainen tavoite on toteutumassa. Business Finlandin kasvua ja kansainvälistymistä hakevien asiakkaiden lukumäärä ja rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vienti olivat yli asetetun tavoitetason. Keskeisiä viennin kasvua seuraavia mittareita ei ole voitu laskea määrittelyn mukaisesti, sillä Verohallinnosta ei saatu ajoissa tarvittavia vuoden 2019 vientitietoja, joihin mittaritoteutumien laskenta perustuu. Ennakkotietojen mukaan Suomen viennin kasvu on kuitenkin jatkunut vuonna 2019. Ekosysteemialoitteita, joissa tavoitteena on yli 1 mrd. euron kokonaisuus, rahoitettiin Business Finlandissa huomattavasti enemmän kuin mitä vuosi aikaisemmin oli osattu odottaa. Innovaatioympäristön kehittymisen kannalta positiivista on myös suurten yritysten iso verkottuneisuusaste t&k&i-projekteissa sekä yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä. Lisäksi Suomeen saadut ulkomaiset investoinnit ovat lisänneet Suomeen työpaikkoja yli asetetun tavoitetason. Business Finlandin rahoitusta saaneiden pk-yritysten t&k-panostusten kehittyminen ei ole kuitenkaan kehittynyt asetetussa tahdissa.

3 VAIKUTTAVUUS

3.1 TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Business Finlandin toiminnan vaikuttavuus syntyy asiakkaiden ja sidosryhmien toiminnasta. Business Finlandin asiantuntija- ja rahoituspalvelut liittyvät toisiinsa niin tiiviisti, ettei niiden vaikuttavuutta ole tarkoituksenmukaista käsitellä erikseen. Vaikuttavuus on raportoitu seuraavassa luvussa.

3.2 SIIRTO- JA SIJOITUSMENOJEN VAIKUTTAVUUS

3.2.1 VAIKUTTAVUUDEN SEURANTA

Business Finland arvioi säännöllisesti tehtävässään onnistumista vaikuttavuustutkimusten avulla sekä pyrkii osaltaan kehittämään tätä koskevia menetelmiä. Business Finland hyödyntää uusia tapoja tulosten viestinnässä sekä kehittää yhdessä muiden toimijoiden kanssa innovaatiotoimintaa kuvaavia tilastoja ja kansainvälisiä vertailutietoja yhteiskunnan hyödynnettäväksi. Tehtyjen vaikuttavuusarviointien ja jälkiseurannan perusteella voidaan todeta, että Business Finlandin rahoitustoiminta on tuottanut yrityksille sekä liikevaihdon että viennin kasvua, joten rahoitus tuottaa yhteiskuntaan merkittäviä

hyötyjä, jotka jäisivät muuten toteutumatta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland ovat sopineet, että Business Finlandin vaikuttavuutta, eli tulosopimuksessa asetetun kahden strategisen päämäärän toteutumista, seurataan ensisijaisesti asiantuntijoilla teetettävillä vaikuttavuusarvioinneilla. Toimintavuonna 2019 päämäärät olivat: 1) Kansainvälistä kasvua yrityksille ja 2) Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa. Päämääriä koskevia vaikuttavuusselvityksiä tilataan yksi vuosittain vuorotellen kustakin päämäärästä. Syksyllä 2019 käynnistyi vaikuttavuusarviointi, miten Business Finlandin rahoitus ja palvelut ovat vaikuttaneet kansainvälisen kasvun yrityksiin. Arvioinnin tuloksia on raportoitu luvussa 3.2.2.

Business Finlandin uusi vaikuttavuusmalli otettiin käyttöön vuoden 2018 alusta, ja sen mukaan kehitetään Business Finlandin sisäisiä työkaluja kuten arviointia, jolla palveltavat ja rahoitettavat yritykset valitaan, sekä toimivampaa asiakkaiden ja ekosysteemien hallintaa. Vaikuttavuusmallia on kehitetty kuvaamaan Business Finlandin eri asiakassegmenttejä ja instrumenttikohtaisia tuloksia ja vaikutuksia. Uudistettu vaikuttavuusmalli sopii paremmin vaikuttavuustiedon hyödyntämiseen glo-

baalien verkostojen, suorien sijoitusten ja matkustamiseen liittyvien tavoitteiden mittaamiseen. Samalla vahvistetaan vaikuttavuustiedon hyödyntämistä Business Finlandin strategisessa päätöksenteossa, ennakoivaa vaikuttavuutta sekä Business Finlandin ulkoista viestintää. Vaikuttavuusviestintää on kehitetty edelleen hyödyntäen visualisointia, asiakassegmentointia, case-analyysejä ja vaikuttavuuskatsauksia.

Vuoden 2019 aikana Business Finlandin vaikuttavuusarviointisarjassa julkaistiin yhteistutkimuksen loppuraportti Bisnesenkeliä merkityksestä Suomen kansantaloudessa ja Business Finlandin roolista bisnesenkeli-sijoituksissa. Viime vuosina bisnesenkeliä ovat vuosittain sijoittaneet muutamaan sataan yritykseen Suomessa. Kohdeyritykset ovat tyypillisesti nuoria ja pieniä. Noin 75 % kohdeyrityksistä oli iältään alle 8-vuotiaita ja työllisti sijoitushetkellä alle 10 henkilöä. Toimialoista yleisimpiä olivat ICT-palvelut ja muut liike-elämän palvelut sekä teollisuus. Peräti 75 % enkelirahoitusta saaneista yrityksistä sai julkista innovaatio- ja rahoitusta jossain toimintansa vaiheessa ja noin 57 % oli saanut sitä ennen enkelisijoitusta. Päätulos oli, että enkelirahoitetuissa yrityksissä oli suhteellisesti enemmän sekä menestyjiä että epäonnistujia, vertailuryhmään verrattuna. Bisnesenkeliä ja Business Finlandin rahoittamien yritysten kasvu ei poikennut muista yrityksistä. Kuitenkin Business Finlandin rahoitus startup-yrityksille kokonaisuudessaan lisää työpaikkoja ja myyntiä verrattuna muihin yrityksiin.

GAP-ohjelmasta tehtiin sisäinen arviointi, joka sisäl-

si kyselyn GAP-ohjelmaan osallistuneille yrityksille. Yli 20 vuoden ajan Global Access Program GAP on auttanut suomalaisia yrityksiä, jotka ovat kiinnostuneita integroitumaan Yhdysvaltojen markkinoille. Syksyn aikana arvioimme GAP- ja Team Finland -palveluiden vaikutusta yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen. Erityisesti halusimme tietää, mitä on tapahtunut ohjelman jälkeen, ovatko yritykset tehneet muutoksia GAP:n suositusten perusteella ja ovatko ne päässeet Yhdysvaltojen markkinoille suunnitellusti. Tulosten mukaan 68 % yrityksistä on onnistuneesti vakiinnuttanut asemansa tai odottaa vakiintumistaan Yhdysvalloissa ja 70% katsoo, että GAP:lla on ollut vaikutusta integroitumiseen USA:n markkinoille. Tärkeimmät kokemukset ovat paikallinen läsnäolo, oikeiden kumppaneiden ja referenssien löytäminen Yhdysvalloissa sekä sijoittaminen markkinatutkimukseen ja oikeaan strategiaan. Puolet yrityksistä on ollut yhteydessä Team Finland USA:an ohjelman aikana tai sen jälkeen, mikä on auttanut merkittävästi kykyyn päästä Yhdysvaltojen markkinoille. Tämä viittaa siihen, että osallistujien vahvempi kytkeminen Team Finland-verkostoon voisi lisätä GAP-osallistumisen arvoa ja vaikutusta. Tarvittavien resurssien, verkostojen ja yhteyksien puute sekä paikallisen lainsäädännön, verotuksen, logistiikan ja rekrytoinnin haasteet olivat suurimmat haasteet ja esteet markkinoille pääsulle. Vastausten perusteella Team Finland voisi auttaa yrityksiä etenkin verkottumismahdollisuuksien luomisessa sekä vertaistuen ja mentoroinnin järjestämisessä, mutta myös tarjoamalla tietoa markkinoiden mahdollisuuksista ja tarjoamalla rahoituspalveluja.

3.2.2 KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE

Suomen talouskasvu perustuu suurelta osin tavaroiden ja palveluiden vientiin. OECD:n mukaan Suomen tulisi laajentaa vientiyritysten määrää ja eritoten kasvattaa pk-yritysten vientiä. Pk-yritysten tavoitteena tulisi entistä hanakammin olla uusien korkean arvonlisän tuotteiden ja palveluiden tuotanto, joissa Suomella on kilpailuetua. Uusien ja nykyisten pk-yritysten innovaatiotoimintaa ja markkinoille tuloa tulisi kannustaa. Uudentyyppisillä innovaatioilla voimme lisätä talouskasvua ja vientiä sekä korjata elinkeinoelämän rakenteita.

TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA TUNNUSLUVUT VUONNA 2019

Tavoite: Suomeen kehittyä paljon kilpailukykyisiä ja kasvuhakuisia toimijoita kumppaniverkostoineen. Uudet tuotteet ja palvelut pääsevät kansainvälisille markkinoille ja onnistuneet läpimurrot kasvattavat vientiä ja arvonlisää nopeasti.

Vuonna 2019 käynnistettiin arviointi, jonka tavoitteena on vastata kysymyksiin 1) kuinka Business Finland -toiminta (rahoitus ja palvelut) onnistuu parantamaan suomalaisten yritysten globaalia kasvua? 2) mikä on vientiä edistävien palveluiden (Business Finlandin globaali verkosto Amerikassa ja Euroopassa) merkitys yritysten globaalissa kasvussa? Tavoitteena on myös arvioida, mitkä Business Finland -työkaluista ovat menestyneimpiä.

Lisäksi arvioinnissa on ennakoiva näkökulma siitä, mitkä ovat tulevaisuuden suuntaviivat, kuinka Business Finland voi parantaa globaalia kasvutoimintaa, joka lisää yritysten uudistumista suomalaisessa innovaatio- ja toimintaympäristössä?

Arvioinnissa tehdyn empiirisen vientitukien vaikutusarvioinnin otos koostuu pk-yrityksistä, joilla on ollut kansainvälistä liiketoimintaa tarkasteluajanjaksona. Aineistona on yritykset, jotka ovat olleet Tekesin tai Finpron vientitukien piirissä vähintään kerran vuosina 2008-2017. Vientituki on määritelty niin, että yritys on i) saanut Tekesin tukea kansainvälistymiseen seuraavista ohjelmista: Tempo, Kiito, Into, Exhibition Explorer, Market Explorer, Talent Explorer, Vientirengas ja/tai ii) käyttänyt Finpron palveluja vuosina 2008-2013 kriteerinä, että ostot vuositasolla ovat olleet vähintään 2000 euroa, vuosina 2014-2017 kriteerinä, että yritys on osallistunut johonkin Finpron non-profit ohjelmaan.

Ensiksi on analysoitu Tekesin/Finpron vientitukien vaikutusta yritysten: i) liikevaihtoon, ii) yrityksessä työskentelevien henkilöiden määrään ja iii) tavaraviennin arvoon. Alustavat estimointituloksemme viittaavat siihen, että vientitukia saaneiden yritysten tavaraviennin arvo on selvästi kasvanut verrokkiyrityksiä enemmän vientitukia seuranneina vuosina. Estimoinnit antavat viitettä myös vientitukien lyhyen aikavälin positiivista vaikutuksesta pk-yritysten liikevaihtoon, mutta tukien jälkeisen seurantajakson ylettyessä kuuteen tuen jälkeiseen vuoteen vaikutus ei ole tilastollisesti merkitsevä. Yritysten työllisyyden kehitykseen vientituilla ei näyttäisi olevan

vaikutusta: Tekesin/Finpron palveluita käyttäneiden ja/tai muuta vientitukea saaneiden ja muiden kansainvälistä toimintaa harjoittavien yritysten välillä ei löydy tilastollisesti merkittävää eroa.

Toisena kiinnostuksen kohteena olivat vaikeasti mitattavat ulkoisvaikutukset vientitukea saaneista yrityksistä muihin yrityksiin. Mikäli vientitukien saaminen ja/tai Tekesin/Finpron vienninedistämispalvelut ovat lisänneet merkittävästi yrityksen johtavien henkilöiden tai ylempien toimihenkilöiden vientiosaamista, tällainen henkilö voi siirtyessään toiseen yritykseen lisätä myös uuden työnantajayrityksensä vientiosaamista ja vaikuttaa sen kansainväliseen liiketoimintaan ja kasvuun.

Aineistoanalyysi osoittaa, että yritykset, jotka ovat palkanneet Tekesin/Finpron t&G-tukea saaneesta yrityksestä yhden tai useamman ylemmän toimihenkilön ovat kasvaneet rekrytoinnin jälkeen muita yrityksiä enemmän liikevaihdon suhteen. Muiden yritysten kasvua kuvastavien mittarien osalta ei löydy vastaavia vaikutuksia ylempien toimihenkilöiden siirryttyä yrityksestä toiseen. Vientitukien suhteen ei ole viitettä ulkoisvaikutuksista.

Hankkeessa hankittiin lisätietoa Business Finlandin vienninedistämispalveluiden roolista yritysten kasvussa, havaituista kansainvälistyvien yritysten kasvua hidastavista esteistä ja pullonkauloista sekä parhaista käytännöistä Business Finlandin kansainvälisissä yksiköissä vienninedistämispalveluissa työskentelevien henkilöiden haastatteluilla ja sähköpostikyselyllä.

Merkittävimmiksi kansainvälisille markkinoille tähtää-

vien suomalaisten yritysten kasvun esteiksi ja hidasteiksi Business Finlandin vienninedistämisyksiköissä työskentelevät henkilöt näkevät yritysten osaamiseen ja paikallisia markkinoita koskevaan tietoon liittyvät puutteet (esim. markkinoiden toiminta ja omien markkinoiden hahmottaminen, keitä ovat yrityksen tuotteen keskeiset kilpailijat ja potentiaaliset asiakkaat). Yrityksillä ei useinkaan ole realistista kuvaa siitä, kuinka merkittäviä investointeja ja suuria ponnistuksia tarvitaan onnistuneeseen markkinoille tuloon ja kuinka kovaa kilpailu on. Hyviksi suomalaisten yritysten kansainvälistymistä tukeviksi toimiksi on koettu muun muassa tietyillä toimialoilla toteutettu markkinakohtainen sparraus ryhmille sekä pohjoismainen yhteistyö yritysten kansainvälistymisen edistämiseksi. Yhteispohjoismainen verkosto järjestää muun muassa kiihdytinhohjelmia startup-yrityksille, ja sillä on yhteinen ohjelma, joka edistää tutkimuksen muuntamista yritystoiminnaksi sekä lyhyempiä osaamisohjelmia esimerkiksi terveysteknologian osalta.

Tavoite: Alkavat ja pk-yritykset.¹ Business Finland tukee alkavien yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistumista ja kannustaa suuren määrän yrityksiä merkittävään kansainväliseen kasvuun innovaatioiden avulla sekä kehittymään houkutteleviksi sijoituskohteiksi yksityisille sijoittajille.

¹ Pk-yrityksiin luetaan poikkeuksellisesti myös ns. midcap-yritykset (EU:n pk-määritelmää suuremmat yritykset, joiden liikevaihto on alle 300 milj. euroa).

Suomen talouskasvu jatkui ennusteiden vastaisesti ja erityisesti viennin kasvu oli edelleen vahvaa (ennakkotieto 4 %). Tilanne näyttää suotuisalta lähes kaikilla aloilla ja alueilla.² Sen sijaan investoinnit eivät kääntyneet kasvuun, mikä huolestuttaa tulevan kehityksen kannalta. Tämä koskee myös sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa, joka pysyttelee tasolla 2,7 %/BKT, että tuottavuuden kehitystä.³

Business Finlandin tehtävänä on kannustaa yrityksiä kehittämään liiketoimintaansa ja kasvamaan vientimarkkinoilla rahoituksen, tiedon ja kansainvälistymisneuvonnan avulla. Business Finlandin toisena toimintavuonna pk-yritysten rahoituskysyntä oli alkuvuodesta selvästi edellisvuotista edellä, mutta lainavaltuuden loputtua jäi hieman edellisvuoden alle. Pk-yrityksiä aktivoitiin osaksi laajempia ekosysteemejä: ekosysteemien osuus pk-yritysten rahoituksesta kasvoi 29 %:iin (20 % vuonna 2018). Kansainvälistymisneuvontapalvelujen kysyntä ylitti tavoitteet.

Yksi vuoden 2019 suurista muutoshankkeista oli de minimis-tyyppisten rahoituspäätösten siirto virastosta Business Finland osakeyhtiöön. Se saatiin valmiiksi heti vuoden alussa ja ilman katkoja asiakaspalvelussa tai taloushallinnossa. Business Finland Oy teki kaikkiaan 2900 rahoituspäätöstä yhteensä 46 milj. euron edestä. Vuoden varrella merkittävimmät palvelut tuotteistettiin ja niistä

viestittiin potentiaalisille ja nykyasiakkaille sparrauksen, viestintäkampanjoiden, verkottumistilaisuuksien ja muiden aktivointitoimen tukemana. Näistä voi mainita Ohituskaista maailmalle –tilaisuudet. Team Finland-strategia saatiin valmiiksi ja sen toteuttaminen alkoi. Verkostoyhteistyön merkittävä osa on linkittää kansainvälisiä sijoittajia ja yrityksiä toisiinsa pääomistusten saamiseksi. Vuoden 2019 aikana kansainvälisiä sijoituksia tuli ennätysmäärä Suomen startup- ja kasvuyrityskenttään. Business Finland oli myötävaikuttamassa yhteensä 68 milj. euron alkuvaiheen ja kasvuyrityssijoitusten osalta.

Tavoite: Yritysrhmittymät. Business Finland kerää teemaattisiin ohjelmiin kasvuhaluisten yritysten ryhmiä, jotka asiantuntija-avulla ja yhteistä oppimista hyödyntämällä kehittävät kansainvälistämisvalmiuksiaan ja nostavat kansainvälistymisastettaan ja vientiä.

Vuonna 2019 Business Finlandin teemoja olivat Bio- ja kiertotalous ja cleantech, Digitalisaatio, Terveys ja hyvinvointi, Kuluttajaliiketoiminta ja Matkailu. Lisäksi on poikkeileikkaavia teemoja. Teemojen alla toimii ohjelmia. Ohjelmat ovat rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden kokonaisuuksia, joiden avulla Business Finland tarjoaa asiakkailleen verkostoja ja tietoa kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisen tueksi.

Vuoden 2019 lopulla Business Finlandissa oli käynnissä 18 ohjelmaa tai kampanjaa. Kesällä käynnistyi Experience Commerce Finland ohjelma, joka tehostaa suoraan kuluttajille myyvien yritysten kansainvälistä kasvua ja

² Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2019:69, talvi 2019.

³ Lähde: Tilastokeskus, Tutkimus- ja kehittämismenot tasaisessa kasvussa, 24.10.2019

lisää yritysten kyvykkyyttä vastata digiajan asiakkaiden odotuksiin yksilöllisestä ja saumattomasta asiakaskokemuksesta. Syksyllä käynnistyi Entertainment Finland kampanja, joka kehittää suomalaisia peli-, musiikki- ja audiovisuaalisen alan kasvuyrityksien valmiuksia kansainväliseen kasvuun. Vuodesta 2018 käynnissä ollut Sampo-kampanja kasvoi viisivuotiseksi valmistavan teollisuuden kilpailukykyä kehittäväksi Sustainable Manufacturing ohjelmaksi. Vuoden lopussa päättyi kaksi ohjelmaa (Business with Impact ja Connected Intelligent Industries) sekä kaksi kampanjaa (Sampo ja Mixed Reality).

Ohjelmat mahdollistavat toimialojen poikkialaisen uudistumisen ja niissä tarjottavat palvelut (esim. Market Match ja Joint Offering) tukevat asiakkaiden kansainvälistä kasvua. Ohjelmatoiminta kattaa toimintoja ja palveluita liittyen tulosten hyödyntämiseen lyhyemmällä ja pitemmällä aikajänteellä. Kaikissa ohjelmissa sparrataan ja rahoitetaan myös tutkimus- ja innovaatiohankkeita.

Taulukossa 1 on esitetty tulossopimuksen tunnuslukutavoitteet kansainvälistä kasvua yrityksille –tavoitteen liittyen.

Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k&i –kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista jäi tavoitetasosta selvästi ja oli 22% vuonna 2019. Todennäköisesti hankkeiden toteutuksen nopeutuminen ja soveltamisalan laajeneminen ovat olleet rahoituspäätöksiä tehtäessä tärkeämmäs-

sä roolissa kuin yrityksen t&k&i-kokonaismenojen lisääntyminen. Mittarin arvo on aiempina vuosina vaihdellut välillä 24 % - 34 %.

Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti (kerroin 23) sekä kasvua ja kansainvälistymistä haavevien Business Finland –asiakkaiden lukumäärän kasvu (12 %) ylittivät tavoitetasoa selvästi. Lukumäärällisesti suurin asiakasmäärän kasvu tuli kansainvälisen neuvonnan asiakkuuksista, johon on panostettu voimakkaasti ja jossa myös jatkoa ajatellen on suuri kasvupotentiaali. Vientikertoimen hyvä taso kertoo hankkeiden tulosten hyvistä hyödyntämisenäkymistä ja vientiodotuksista. Myös uusien asiakkaiden osuus kaikista t&k&i-rahoitusta saaneista yritysasiakkaista osuu tavoitehaarukkaan (36%). Tässä on taustalla Business Finlandin panostus uusasiakashankintaan sekä rahoituskriteerien pitäminen sellaisina, jotka kannustavat enemmän uusien kehitysaskelten ottamiseen kuin olemassa olevien ratkaisujen inkrementaaliseen kehittämiseen.

Vuoden 2019 vientilukuihin perustuvia mittareita ei ole voitu laskea, koska Verohallinnosta ei saatu sovituksessa ajassa vuoden 2019 vientitietoja, joihin mittaritoteumien laskenta perustuu. Tullin ennakkotietojen mukaan Suomen tavaraviennin arvo kasvoi kaksi prosenttia vuonna 2019. Vienti oli arvoltaan hieman yli 64,9 miljardia euroa. Palveluvienti kasvoi 17 prosenttia vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palveluvientiä kasvatti erityisesti ICT-palveluiden viennin kasvu.

TAULUKKO 1 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET, KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE.

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
Business Finlandin asiakkaana olevista pk-yrityksistä (sis. midcap) vuoden aikana euromääräisesti top 10% parhaiten vientiä kasvattaneiden pk-yritysten viennin kasvu, % ja milj. euroa	40 % 807 milj. e	37 % 1092 milj.e	-	>44 % 888 milj. e
Business Finlandin t&k-rahoitusta saavien pk-yritysten (sis. Midcap) t&k-panostusten kehittyminen (yritysten t&k&i-kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista), %	31	32	22	>31
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti / Business Finlandin t&k&i-rahoitus (vientikerroin)	24,7	25,1	23	>20
Startup-asiakkaiden viennin muutos, %	184	147	-	180
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland –asiakkaiden lukumäärän kasvu, %	-	12	12	>8
Uusien t&k-yritysten osuus kaikista t&k-rahoitusta saaneista yritysasiakkaista (innovaatorahoitus), %	43	-	36	20-40

Taulukossa 2 on esitetty tulossopimuksen seurantamittareita kansainvälistä kasvua yrityksille –tavoitteeseen liittyen.

Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland (BF) –asiakkaiden jalostusarvon kasvu laski selvästi vuoteen 2018 verrattuna. Tähän on syynä se, että joidenkin laskennassa mukana olevien suuryritysten

jalostusarvo on laskenut voimakkaasti, mikä vaikuttaa merkittävästi koko mittarin arvoon. Business Finland –asiakkaana olevien pk-yritysten viennin kasvuprosentti oli yli kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna, samoin tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista hankkeista on kasvanut edellisvuodesta. Viennin kasvuprosentin kasvua selittää se, että mukana

TAULUKKO 2 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE.

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu (euroa, %)	-	16	0,1	16
Business Finland –asiakkaana olevien pk-yritysten viennin kasvu (%)	-	10	21,1	11
Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitetuista hankkeista (%)	14	10	12	10

on aiempaa enemmän jo lähtökohtaisesti vientiorientoituneita kansainvälisen neuvonnan asiakkaita. Tiivis kansainvälinen hankeyhteistyö on kasvanut mm. Eureka-klusteriprojektien kautta.

3.2.3 MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKEMASSA

Suomen innovaatioympäristön vahvuuksina on vahva osaaminen, laaja yhteistyö yritysten ja tutkimusmaailman välillä, monipuoliset verkostot ja toimiva infrastruktuuri. Innovaatioympäristömme keskeinen tavoite on, että kokeilualustat ja ekosysteemit houkuttelevat globaaleja toimijoita Suomeen ja suomalaiset yritykset ovat mukana globaaleissa ekosysteemeissä.

TAVOITTEET, TOIMENPITEET JA TUNNUSLUVUT VUONNA 2019

Tavoite: Vahvat, kehittyvät liiketoimintaekosysteemit, suomalainen huipputaiteen osaaminen, kokeilualustat ja verkostot kutsuvat ja innostavat läpimurtoihin ja houkuttelevat ulkomaisia investointeja. Maailman tuloksellisin palvelukokonaisuus ja toimiva Team Finland yhteistyö mahdollistavat innovatiivisten yritysten menestymisen maailmalla. Suomeen suuntautuva ulkomainen matkailu kasvaa hallitusti.

Tavoitteeseen liittyen ei tulosopimuksen mukaisesti tehty vaikuttavuusselvitystä vuonna 2019. Seuraava Business Finlandin ekosysteemityötä tarkasteleva vaikuttavuusarviointi toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Vaikuttavuusarvioinnin taustatyö ja kilpailutus käynnistettiin vuoden 2019 lopussa. Arvioinnin tavoitteena on sekä kuvata Business Finlandin tukemia ekosysteemeitä sekä arvioida Business Finlandin ekosysteemityön tuloksellisuutta sekä sitä, millaiset mahdollisuudet ekosysteemeillä on päästä niille asetettuihin liiketaloudellisiin tavoitteisiin. Arvioinnin tulokset valmistuvat vuoden 2020 loppuun mennessä.

Tavoite: Suuret yritykset. Business Finland kannustaa t&k&i-rahoituksella suuret yritykset rohkeaan ja kansantalouden kannalta merkittävään uudistumiseen sekä osaamista ja liiketoimintamahdollisuuksia kumppaneille synnyttävään yhteistyöhön.

Suuryritysten innostus uudistumiseen ja yhteistyön lisäämiseen on kasvanut. Business Finland on ruokkinut yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden kanssa ja kannustanut haastavien, yritysten liiketoimintoja uudistavien yhteisprojektien rakentamiseen. Suurten yritysten verkottuminen tapahtuu yhä useammin yhteishankkeen muodossa, eikä alihankintana. Suuryrityksissä huolena on, kuten pk-yrityksissäkin, Suomen osaajapulan vaikutus yritysten uudistumiskykyyn.

Tavoite: Julkiset tutkimusorganisaatiot. Business Finland vauhdittaa t&k&i-rahoituksella taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti hyödyllisten osaamisten, verkostojen ja tutkimustulosten synnyttämistä ja siirtymistä elinkeinoelämän hyödynnettäväksi.

Business Finlandissa julkisen tutkimuksen ja sen kaupallistamisen edistämisen rahoituspalveluita olivat Co-innovation ja TUTL.

Co-innovation projekteissa julkiset tutkimusorganisaatiot ja yritykset kehittävät yhdessä uutta tietoa ja innovaatioita uuden kansainvälisen liiketoiminnan tarpeisiin. Näin yritykset ovat mukana ohjaamassa myös tutkimuksen sisältöä ja valmiina hyödyntämään tutkimuksen tuloksia. Projektit ovat aina omalla alueellaan merkittäviä uutta osaamista ja verkostoja synnyttäviä kokonaisuuksia. Toimivan konsortion rakentaminen vaatii eri osapuolten odotusten yhteensovittamista, ja tämä johtaa usein pitkään valmistelu-aikaan.

Business Finland on rahoittanut vuonna 2019 yhteensä 53 Co-innovation -hankekokonaisuutta, ja kohdistanut näihin rahoitusta yhteensä 146 milj. euroa, josta tutkimusorganisaatioille kohdistui 61,56 milj. euroa. Rahoitettujen projektien volyyymi oli 326 milj. euroa, josta tutkimusorganisaatioiden osuus oli 98 milj. euroa.

Tutkimustulosten kaupallistamiseen tähtäävissä TUTL-projekteissa tutkimusorganisaatio etsii tutkimustulokselleen kaupallistamispolkua, joka on tyypillisesti startup-yrityksen perustaminen tai tulosten lisensiointi toimivalle yritykselle. Projekteissa etsitään tutkimustuloksille sovellusalue, missä ne voisivat olla kaupallisesti hyödynnettävissä. Projekteja rahoitettiin vuonna 2019 yhteensä 51 kpl, joihin Business Finland sijoitti yhteensä 20,6 milj. euroa.

Tavoite: Business Finland kannustaa suomalaisia tutkimus- ja innovaatioimijoita hyödyntämään eurooppalaisia osaamisia, verkostoja ja rahoitusta.

Business Finlandin tarjoamia tutkimus- ja innovaatioyhteistyön väyliä Eurooppaan ja maailmalle olivat erityisesti EU:n rahoittama Horisontti 2020 -ohjelma, EUREKA:n yhteistyöalustat (varsinkin Eurostars ja EUREKA-klusterit), COST sekä Euroopan avaruusjärjestö ESA.

Suomi on pysynyt tavoitteessaan EU:n Horisontti 2020 -rahoituksen kotiuttajana. Ohjelman kautta on Suomeen tähän mennessä saatu rahoitusta suunnilleen samassa suhteessa asetettuun kansalliseen tavoitteeseen nähden eli hieman yli miljardi euroa (tilanne lokakuun 2019 tilastojen mukaan).

Vuonna 2019 Business Finlandin EU-työ kohdistui suoran asiakastyön lisäksi palveluiden integrointiin osaksi Business Finlandin asiakasrajapintaa. Business Finlandissa toimiva Horisontti 2020 -ohjelman kansallinen toimisto EUTI yhdessä NCP-yhteyshenkilöiden kanssa on tarjonnut koulutusta, klinikoita ja sparrausta H2020-rahoituksen kaikissa vaiheissa ja erityisesti valmisteluvaiheissa, jotta suomalaiset hakemukset pärjäisivät paremmin kovassa kilpailussa. Lisäksi EUTI on ylläpitänyt suomenkielistä Horisontti 2020 -verkkosivustoa ja viestinyt EU-rahoitusmahdollisuuksista ja siihen liittyvistä ajankohtaisista asioista suomalaisille sidosryhmille. EUTIn henkilöresursointi on kuitenkin ollut haaste mm. henkilömuutosten vuoksi.

Vaikka Horisontti 2020 -rahoituksen tukipalveluja on kehitetty ja kohdistettu erityisesti valituille asiakasryhmille kuten pk-yrityksille ja kansallisille ekosysteemeille, on niitä tarjottu kaikille potentiaalisille hakijoille. Hankevalmistelun helpottamiseksi Business Finland on tarjonnut rahoitusta suurien hankkeiden valmisteluun, joissa suomalaiset osallistujat ovat merkittävässä roolissa.

Business Finland on aktiivisesti osallistunut eurooppalaisen tki-yhteistyön kehittämiseen mm. TEMin johdolla tapahtuneen seuraavan puiteohjelman Horizon European (2021-2027) valmisteluun. Tässä työssä Business Finlandin painopisteitä olivat innovaationäkökulman tukeminen sekä teollisuuden ja yritysten osallistumismahdollisuudet, mukaan lukien Euroopan Innovaationeuvoston (European Innovation Council, EIC) suunnittelu.

EUREKA on Euroopan unionin ohella toinen vahva, yli 40 jäsenmaan yhteistyöorganisaatio, joka tukee kansainvälistä innovaatioyhteistyötä. Sen puitteissa toimivat muun muassa ohjelmisto- ja tietoliikennetekniikan klusterit ITEA ja CELTIC, joiden hauissa Business Finland rahoitti 2019 yhteensä 41 suomalaisosallistumista kansainvälisiin tki-projekteihin 15,2 miljoonalla eurolla. EUREKA:n klusteriohjelmat tukevat etenkin yritysten kytkeytymistä kansainvälisiin arvoketjuihin ja kumppanuuksiin. Vastaava merkitys Business Finlandissa on EU:n kumppanuusohjelmista etenkin elektroniikka-teollisuuden ECSEL:illä, jossa 5,3 miljoonan euron rahoitus kertautui 18,5 miljoonan euron tki-panostuksiksi suomalaisorganisaatioissa kohdistuen kansainvälisiin

yhteishankkeisiin. Vuoden aikana Business Finland myös osallistui aktiivisesti uuden Horizon Europe puiteohjelman vastaavan kumppanuusohjelman suunnitteluun sekä EUREKA:n käynnissä olevaan klusteri-instrumentin kehittämistyöhön. Suomen kannalta keskeisiä tavoitteita ovat joustavat toimintamallit, jotka tukevat erityisesti pk- ja midcap-yritysten osallistumista kansainvälisiin hankkeisiin.

Business Finlandin Brysselin toimisto (FiLi) jatkoi ennakoaivaa tiedonhankintaa ja välittämistä pääkonttoriin sekä tuki Business Finlandin johtoa tämän EU-vaikuttamistyössä. Selkeänä painopisteenä työssä oli Horizon Europe –puiteohjelman valmistelu ja tehoa informaation hankintaan ja vaikuttamiseen toimisto sai monipuolisista verkostoistaan. Tärkeää oli luoda suhteet uusiin suoma-

laisiin europarlamentaarikkoihin toimistoiineen.

Business Finland kannusti tuloksellisesti vuoden 2019 aikana suomalaisia tutkimus- ja innovaatiotoimijoita hyödyntämään Euroopan avaruusjärjestön osaamista, verkostoja ja rahoitusta. Työssä hyödynnettiin Business Finlandin New Space Economy –ohjelman toteuttamia tapahtumia ja palveluita. Business Finland vastasi vuoden 2019 aikana *Joint Finland / ESA Industrial Policy Task Force* -työstä ja yksi asiantuntija aloitti lähetettyinä työntekijänä ESA:n päämajassa Pariisissa vuoden 2019 aikana. Tiivistyneen ESA:n yhteistyön myötä teollisten tilausten lukumäärä ja euromääräinen volyyymi kasvoivat jäsenmaille asetettujen tavoitteiden mukaiselle tasolle. Aktivointi kasvatti suomalaisten yritysten osallistumista erityisesti tietoliikenteen ja avaruusteknologian soveltamista edistävissä ohjelmissa. Vuoden 2019 aikana Business Finlandin ja ESA:n yhteisesti rahoittaman Business Incubation Centre:n yritysjoukko kasvoi 13 yritykseen työllistäen yhteensä 100 henkilöä ja toiminta oli näkyvästi esillä SLUSH2019 tapahtumassa. Usealle Business Finlandin kasvumoottorille tarjoutui mahdollisuus osallistua ESA osaamisen hyödyntämiseen ja kansainvälisen verkoston toimintaan.

Business Finland osallistui Euroopan avaruusjärjestön Space19+ kokouksessa tehtyjen ohjelmien käynnistys- ja rahoituspäätösten valmisteluun. Business Finland avusti työ- ja elinkeinoministeriötä Suomen EU puheenjohtajuuskauden avaruushallintotyössä ja osallistui aktiivisesti Helsingissä pidettyyn Euroopan avaruusviikon toteutukseen joulukuussa 2019. Vuoden 2019 lopussa

Business Finlandin ESA delegaattitoimintaan kohdistetut henkilöresurssit pienentyivät vuoden 2020 tulosodotuksia heikentävälle tasolle.

Tavoite: Talent Boost – Kansainvälinen osaaminen luo kasvua ja kansainvälistymistä.

Business Finland on käynnistänyt Talent Boost -toiminnan työ- ja elinkeinoministeriön asettamien tavoitteiden mukaisesti. Talent Boost -toimintaa on toteutettu neljällä osa-alueella:

- Kansainvälinen maakuva ja viestintä, kumppanistyö ja rekrytointitapahtumat tärkeimmissä kohde- maissa.
- Yritysten kannustaminen kansainvälisten osaajien palkkaamiseen, Talent Explorer avustuksen lanseeraus huhtikuussa 2019. Yrityksen kansainvälistymistä edistävän osaajan palkkaava yritys saa 20.000 avustuksen (de minimis, 50% tukea).
- Kansainvälisten startup-perustajien houkuttelu Suomeen, erityisen Startup Permit -lupakäytännön lanseeraaminen ja vakiinnuttaminen yhdessä Migrin kanssa.
- Kansallinen koordinaatio. Alueiden Talent Hub -toiminnalle sekä muille kansainvälistä rekrytointia edistävälle toimijoille (esim. EURES – European Employment Services) tuotettavat yhteiset kansalliset toimintamallit, palvelut ja toiminnan koordinaatio

Osaajien houkuttelun maakuvatyössä pääpaino on ollut ICT ja ohjelmisto-osaajissa verkkoviestinnän ja ammattitapahtumien yhteydessä toteutettavien kampanjoiden keinoin. Kohdemaina erityisesti Intia, Etelä-Korea ja Venäjä sekä EU-alue yhteistyössä EURES työnvälitysverkoston kanssa. Intian toimenpiteiden tuloksena on hakemustietokanta, jossa on 560 ICT ja ohjelmistoalan ammattilaisen hakemukset Suomessa avoimiin IT-alan tehtäviin.

Osana Talent Boostia on luotu #Finlandworks viestintäkonsepti – ja tapahtumakonsepti kaikkien Talent Boost -toimijoiden käyttöön osaajien houkutteluun liittyen. #Finlandworks noudattaa Suomen maakuvaohjeistusta. Workinfinland.fi -verkkosivu toimii osaajien houkuttelun kotisivuna, josta ohjataan kiinnostuneet eteenpäin joko kaupunkien sivuille, hakemaan tietoa työ- ja oleskeluluvista, tapahtumista tai avoimista työpaikoista. Suomesta kiinnostuneille työnhakijoille ja yhteistyökumppaneille luotiin uutiskanavaksi LinkedIn-palveluun #Finlandworks ryhmä, johon on liittynyt jo yli 2.200 seuraajaa.

Kansainvälisten opiskelijoiden houkutteluun liittyen on tarve tehdä yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen, korkeakoulujen sekä koulutusvientiä harjoittavien toimijoiden kanssa. Esimerkkeinä synergiasta on Seoulissa toteutettu Study and Emigrate –tapahtuman yhteinen Suomi-osasto sekä yhteistyö EAIE-konferenssin toteutuksessa.

Suomen startup-ekosysteemiä markkinoitiin kansainvälisille startup-yrittäjille useissa startup-tapahtumissa sekä Suomessa että ulkomailla. Erityisesti hyödynnettiin

Slush-kumppanuutta ja kohdennettua viestintää.

Yritykset kokevat pulaa osaavasta työvoimasta, mutta samaan aikaan on yrityksissä iso kynnys palkata muita kuin suomalaisia työntekijöitä. Talent Explorer -avustuksella kannustetaan yrityksiä ensimmäisten kansainvälisten osaajien palkkaamiseen.

Talent Boost -toiminnot juurrutetaan pysyväksi osaksi Business Finlandin toimintaa hallitusohjelman erillismäärärahan turvin.

Business Finlandin Talent Boost -toimenpiteiden ennakoiva arviointi toteutetaan vuonna 2020. Ennakoivaan arviointiin liittyvä valmistelutyö käynnistyi vuonna 2019 ja kilpailutus toteutetaan tammikuussa 2020. Arvioinnin tavoitteena on laatia Business Finlandin Talent Boost -toimenpiteille seurantamalli, mittaristo sekä ehdotus siitä, miten kokonaisuuden etenemistä ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamista voitaisiin seurata säännöllisesti. Ennakoiva arviointi pohjautuu vuoden 2018 lopussa valmistuneeseen ehdotukseen koko Talent Boost -kokonaisuuden seurantamalliksi.

Taulukossa 3 on esitetty tulossopimuksen tunnusluku-tavoitteet maailmanluokan ekosysteemeihin ja kilpailukykyiseen toimintaympäristöön liittyen.

Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i -projekteissa nousi ja ylitti asetetun tavoitetason. Aiempaa suurempi osa verkottumisesta tapahtuu rinnakkaishankemallin kautta, jossa myös pk-yrityksillä on omat rinnakkaiset projektit suurten yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Tämä on lisännyt osallistuvien pk-yritysten

määrää rinnakkaishankekokonaisuuksissa. Sama mittari on käytössä myös vuonna 2020 ja uusi veturiyrittäjärahoitus voi vaikuttaa silloin mittarin arvoa laskevasti, koska veturiyrittäjärahoituksessa ei ole samantyyppistä alihankinta- tai verkottumisvaatimusta kuin yleensä suurten yritysten rahoituksessa.

Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020-ohjelman hauissa oli odotusten mukainen, mittarin arvo jäi vain niukasti alle tavoitetason. Horisontti-ohjelman kääntyessä kohti loppuaan uusien yritysten osuus väistämättä pienenee. Ohjelmapalveluja käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvu oli tavoitteen mukainen 13%. Rahoitettujen ekosysteemialoitteiden määrä sen sijaan ylitti tavoitetason lähes kolminkertaisesti. Uusien ekosysteemien synnyttämiseen on panostettu sekä kasvumoottorirahoituksella, muulla rahoituksella, Business Finlandin tarkalla seurannalla että tukipalveluilla. Jatkossa vastaaviin kasvulukuihin on vaikeampi päästä, koska Suomen kokoisessa maassa laajojen yritysekosysteemien mahdollinen määrä on väistämättä rajallinen.

Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisen kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä kasvoi verrattuna vuoteen 2018, ja tehdyn kyselyn perusteella yrityksistä 83 % piti todennäköisenä, että he voivat hyödyntää omassa työssään projekteissa syntyneitä tutkimustuloksia ja osaamista. Tavoitearvo 75 % ylittyi selvästi.

Suomi on ollut edelleen vuonna 2019 houkutteleva kohde ulkomaisille matkailijoille. Rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrän kasvutrendi jatkui ja määrä ylsi lähelle tavoitetasoa. Kasvua edellisvuodesta kertyi

noin 3 %. Rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrä on ennakkotieto; lopullinen tieto saadaan Tilastokeskuksesta myöhemmin keväällä vuonna 2020.

Ulkomaisten investointien arvioitu työllistävyys on pysynyt hyvällä, selvästi tavoitearvon ylittävällä tasolla. Ulkomaisten yritysten Suomeen tekemien investointien seurauksena Suomeen on arvioitu syntyvän 921 uutta suoraa työpaikkaa vuonna 2019, kerrannaisvaikutuksineen. Työpaikkojen määrän arvio perustuu sijoittajien

suunnitteluvaiheessa käyttämiin tietoihin. Suomen vahvuuksia ovat olleet muun muassa ennustettava toimintaympäristö, korkeasti koulutettu työvoima, teknologia valmius ja innovaatiokapasiteetti. Suomen vetovoimaa vähentävät markkinoiden pieni koko, työvoiman korkeat kustannukset ja palkkojen joustamattomuus. Suomi on kuitenkin aktiivisten toimenpiteiden ansiosta noussut Pohjoismaiden suosituimmaksi ulkomaisten investointien kohdemaaksi.

TAULUKKO 3 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET, MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i-projekteissa, % (innovaatorahoitus)	200	170	224	>200
Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020 – ohjelman hauissa, %	51	-	29	30
Ohjelmapalveluja käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvu, %	-	-	13	13
Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus, kpl	-	5	28	10
Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, %	79	79	83	>75
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset, 1 000 vrk ⁴	6 743	6810	7039 (ennakkotieto)	7 100
Ulkomaisten investointien työllistävyys, työpaikkojen lukumäärä (arvio)	794	1180	921	730

⁴ Visit Finlandin toimenpiteillä vain osittainen vaikutus

Taulukossa 4 on esitetty tulossopimuksen seurantamittarit ja muutamia erillisseurattavia mittareita maailmanluokan ekosysteemeihin ja kilpailukykyiseen toimintaympäristöön liittyen.

Biotalous, cleantech, digitalisaatio ja terveys –teemalla kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu laski selvästi edellisvuoteen verrattuna. Syy on sama kuin kaikkien kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvuprosentin pysyminen noin nollassa: joidenkin laskennassa mukana olevien suuryritysten jalostusarvo on laskenut voimakkaasti, mikä vaikuttaa merkittävästi koko mittarin arvoon.

Rahoitus resurssitehokkaisiin ja hiilineutraaleihin ratkaisuihin pysyi suunnilleen aiempien vuosien tasolla, samoin rahoitus puhtaan energian t&k&i –toimintaan. Tähän ovat vaikuttaneet Business Finlandin ohjelmavälikorjaukset (Smart Energy Finland sekä Bio and Circular Finland). Ulkomaisten investointien määrä oli yli kolmenkertainen vuoteen 2018 verrattuna. Ulkomaisiin investointeihin sisältyy yksi selvästi normaalia suurempi investointi, muuten vuosi oli tältä osin normaali.

Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos on selkeästi noussut aiempien vuosien aallonpohjasta ja oli nyt 19 %. Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta oli suunnilleen aiempien vuosien noin 70 % tasolla, vaikka trendi näyttää olevan lievästi laskeva.

Taustalla molemmissa on se, että pk-yritykset uskaltavat aiempaa enemmän investoida uuden kehittämiseen ja käyttää siihen myös omaa rahoitustaan.

Rahoitettujen innovatiivisia julkisia hankintoja valmistelevien hankkeiden volyymi lähes kaksinkertaistui vuoteen 2018 nähden, vaikka hankkeiden määrä pieneni. Tavoitteena oli käynnistää tässä teemassa aiempaa isompia ja vaikuttavampia kokonaisuuksia, mikä näkyy mittariarvoissa. Työorganisaatioiden kehittämiseen merkittävästi panostavien hankkeiden määrä ja volyymi pienenivät aiempiin vuosiin verrattuna, pääosin johtuen Liideri-ohjelman päättymisestä.

Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin pysyi ennakkotiedon mukaan aiempien vuosien tasolla (14 %). Kansainväliset matkailutulot ovat edelleen kasvu-uralla ja arvioitu toteuma (3166 milj. euroa) on ennakoitua suurempi. Lopullinen tieto saadaan myöhemmin keväällä vuonna 2020 Tilastokeskuksesta. Syynä hyvin toteutettiin on ollut etenkin Suomen houkuttelevuus ulkomaisille matkailijoille. Lisäksi välillisesti on vaikuttanut Visit Finlandin toiminnan merkittävä aktivointi Suomen suuntautuvan matkailun edistämiseksi vuosina 2018-2019. Nähtäväksi jää, miten esimerkiksi 2019-nCoV –koronavirus-epidemian aiheuttamat häiriöt kansainvälisessä matkailussa vaikuttavat vuoden 2020 matkailutuloon.

TAULUKKO 4 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT JA ERILLISSEURATTAVIA MITTAREITA, MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKESSA

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
Biotalous, cleantech, digitalisaatio ja terveys –teemalla kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland –asiakkaiden jalostusarvon kasvu (%)	-	15	1,66	15
Business Finlandin rahoitus resurssitehokkaisuun ja hiilineutraaleihin ratkaisuihin (milj. euroa)	171,3	191,4	189	
Business Finlandin rahoitus puhtaan energian t&k&i-toimintaan (milj.euroa)	37	38	38	33
Ulkomaisten investointien määrä (milj. euroa)	331	478	1557	400
Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos (%)	-4	3	19	4
Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta (%)	76	72	68	
Innovatiiviset julkiset hankinnat: lukumäärä ja rahoitus	14 1,4 milj.e	14 3,6 milj. e	8 6,9 milj. e	12 2 milj.e
Johtaminen ja työn muutos: työorganisaatioiden kehittämishankkeiden lukumäärä ja rahoitus	177 9,7 milj.e	132 9,5 milj. e	94 4,3 milj. e	110 8 milj.e
Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin (%)	14	14	14 (ennakkotieto)	<14
Kansainväliset matkailutulot (matkailutase, milj. euroa) ⁵	2 990	3025 (arvio)	3166 (arvio)	3 120

⁵ Ulkomaisesta matkailusta saatavat vientiin rinnastettavat tulot (ilman kuljetustuloja)

Taulukossa 5 on esitetty Business Finlandin tulossopimuksen seurantamittarit valtioneuvoston mukaiseen alkavien yritysten pääomasijoitustoimintaan.

Business Finlandin pääomasijoitustoiminnan toteuttamisesta vastaa Business Finland Venture Capital Oy (BFVC), joka on valtion kokonaan omistama ja rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa oleva osakeyhtiö.

Valtion pääomasijoittajien työnjaon mukaan BFVC kohdistaa toimintansa alkavan vaiheen venture capital -rahastoihin. Yhtiö voi tarvittaessa käyttää epäsymmetristä voitonjakoa yksityisen riskipääoman kanavoimiseksi alkuvaiheen riskirahoitukseen. Yhtiön sijoitukset rahastoihin voivat sisältää valtioneuvoston ja yhtiön riskirahoitusohjelma on ilmoitettu Euroopan komissiolle.

BFVC päivitti sijoituspolitiikkansa tammikuussa 2019 vuonna 2018 tehdyn ulkopuolisen arvion suositukseen perustuen. Yhtiö teki ensimmäisen uuden sijoituspolitiikkansa mukaisen ehdollisen sijoituspäätöksen rahastosijoituksesta helmikuussa 2019. Rahaston toiminta käynnistyy arviolta keväällä 2020. Rahastohankevirrassa on vuoden aikana ollut useita hankkeita, joiden edistämistä jatketaan edelleen. Syykuussa 2019 yhtiön ensimmäisen rahastosijoituksen hallinnointiyhtiö IPR.VC Management Oy sai kerättyä toisen pääomarahaston. Tämä on esimerkki BFVC:n toiminnan vaikuttavuudesta tuomalla pääoma-

sijoitusmarkkinaan uusia, laadukkaita hallinnointiyhtiöitä, joilla on kyky kerätä uusia rahastosukupolvia.

Vuoden 2019 aikana ei toteutunut uusia rahastosijoituksia. Riskirahoitusohjelman mukaisten rahastojen määrä vuoden 2019 lopussa oli viisi ja niiden yhteenlaskettu koko oli 89,1 miljoonaa euroa ja rahastojen varoista oli kutsuttu 58 prosenttia. Yhtiöllä oli vuoden lopussa osuudet kahdessaatoista pääomarahastossa, joiden yhteenlaskettu koko oli 159,3 miljoonaa euroa. Yhtiön rahastoille antamat sijoitussitoumukset olivat yhteensä 52,4 miljoonaa euroa. Ensisijoituksia tekevien rahastojen toiminta oli aktiivista ja vuoden aikana yhtiön kohderahastot tekivät ensisijoituksia 34 yhtiöön. Vuoden lopussa rahastojen kohdeyhtiöiden lukumäärä oli 227 kpl.

EAF Finland -bisnesenkelirahasto teki kaksi uutta kansasijoitusopimusta suomalaisten bisnesenkeleiden kanssa tilikauden aikana. Kansasijoitusopimuksia on nyt neljän bisnesenkelin kanssa ja rahaston varoista on sidottu kansasijoitusopimukseen 32 prosenttia.

BFVC laatii oman tilinpäätöksensä ja sen yhtiökokous järjestetään Business Finlandin tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Jos ilmenisi, että yhtiökokouksella on vaikutusta Business Finlandin tilinpäätöksen sisältöön, BFVC toimittaa Business Finlandille tarvittavat lisätiedot.

TAULUKKO 5 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, VALTIONTUKIOHJELMAN MUKAINEN ALKAVIEN YRITYSTEN PÄÄOMASIOITUSTOIMINTA

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
Vuoden aikana tehdyt sijoitussitoumukset rahastoihin (milj. €)	21	0	0	12
Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä (kpl)	2	0	0	2
Business Finland Venture Capital Oy:n rahastositoumukset yhteensä (milj. €, kumulatiivinen)	52,4	52,4	52,4	64,4
Rahastojen uusien kohdeyritysten lukumäärä (kpl)	41	41	33	
Business Finland pääomasijoitusyhtiön maksamat rahastojen rahakutsut (milj. e)	5,0	5,9	7,3	
Pääomat yhteensä Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa (milj. €)	157,2	159,3	159,3	190,2
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa (milj. €, kumulatiivinen)	79,3	81,4	81,4	100,3
Ulkomaisen pääoman osuudet ja määrät rahastoissa	16,9	16,9	16,9	
Sijoitussitoumukset rahastojen tutkimustaustaisiin yrityksiin (milj. €)	3,9	3,9	3,9	6,3

Taulukon lukuihin on sisällytetty Finnvera Oyj:ltä ostettujen Vigo-rahasto-osuuksien tiedot paitsi rivillä ”Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä”. Rahastositoumuspäätökset tehdään ehdollisina rahaston vähimmäis-pääoman saavuttamiselle.

4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Tavoite: Business Finlandin siirtymävaiheen tavoitteet vuodelle 2019

Innovaatorahoituskeskus Tekes ja kansainvälistymis-, investointi- ja matkailunedistämispalveluita tarjonnut Finpro yhdistyivät Business Finland –kokonaisuudeksi v. 2018 alussa. Tulossopimuksessa sovitulla siirtymävaiheen tavoitteilla on haluttu edistää ja varmistaa Business Finlandin toiminnallisuus ja toiminnan kehittyminen merkittävässä muutostilanteessa. Seuraavassa on kerrottu siirtymävaiheen tavoitteiden toteutumista ja tuloksista vuoden 2019 aikana.

Business Finlandin integraation tiivistäminen ja kokonaispalvelun tarjoaminen asiakkaille on edennyt. Uudistuksella tavoiteltuja synergiahyötyjä on realisoitunut edelleen vuoden 2019 aikana. Integraatioprosessi on silti yhä kesken. Merkittävänä toimintatapamuutoksena asiakkuuden hoidossa on siirrytty yritysten kokonaisvaltaiseen analysointiin ja heidän kasvunsa tukemiseen yksittäisten hankkeiden sijaan. Toimintamallin muutos on ollut iso kulttuurinen muutos ja vie siten aikaa. Yhteistä asiakkuudenhoitoa tehdään Team Finland –toimijoiden

kanssa. Keväällä 2019 toteutettiin Team Finland strategiakerros, jossa korostuivat ensinnäkin yhteistyö muiden Team Finland –toimijoiden kanssa, sekä yksityisten palvelutarjoajien kanssa. Tämän mukaisesti yhteiseen asiakkuudenhoitoon panostetaan entistäkin enemmän. Business Finland on integroinut ulkomaisten investointien houkuttelun osaksi ekosysteemien kehittämistä. Esimerkiksi sisällöllisissä teemoissa on tehty yhteistyötä ja Business Finland –ohjelmiin on asetettu invest in Finland -tavoitteita. Business Finlandin toimiala- ja TKI-asiantuntijoiden osallistumisessa invest-in –työhön on edistytty, mutta integrointia tulee jatkaa edelleen. Investointien houkutteluun osallistuvien nimettyjen henkilöiden määrä on Suomessa 12,5 htv. Vastaava määrä ennen integraatiota oli 10 henkilöä sekä kuuden henkilön määrääaikainen ryhmä. Ulkomaan verkoston vahvuus invest in Finland -työssä on pidetty vähintään ennallaan. Ulkomaan verkostossa on ollut vaihtuvuutta ja useita rekrytointeja on ollut käynnissä.

Business Finland kerää rahoitusasiakkaiden suositeluhalukkuutta ns. NPS-pisteytyksellä (Net Promoter Score). Tuloksista voidaan raportoida myös alueellisesti. Rahoitusasiakkaiden lisäksi palautteita kerätään myös

ohjelmien aktiviteeteista, yritysvaltuuskuntien matkoista, Visit Finlandin aktiviteeteista sekä Business Finlandin kansainvälisestä verkostosta. Yritysten muuta asiakastytyväisyystietoa saa mahdollisesti alueellisesti uuden järjestelmän käyttöönoton myötä v. 2020 kuluessa. Tarkemmin asiakaspalautteesta on kerrottu Luvussa 5.2.

Business Finlandin toimintaa on kehitetty laajasti vuoden aikana. Vuoden 2019 alussa de minimis –hankkeiden käsittely siirrettiin Rahoituskeskuksesta Yhtiöön. Siirto sujui hyvin sekä asiakastyön että sisäisten järjestelmien osalta. Keväällä 2019 Business Finland lanseerasi uusia palveluja, kuten Explorer-rahoituksen yritysryhmille kansainvälisille markkinoille pääsemisen tueksi sekä Talent Boost Explorerin, jonka avulla pk-yritys voi palkata kansainvälisen osaajan yritykseensä. Syksyllä julkistettiin DealFlow-palvelu, joka on kehitetty startup-yritysten ja sijoittajien kohtaamisalustaksi. Business Finland on aloittanut useita toimialuekohtaisia, globaaleja toimintamalleja, joiden tarkoituksena on koordinoita vientikokeiluja, joissa on tunnistettu merkittäviä markkinamahdollisuuksia, joihin suomalaisilla yritysverkostoilla on hyvät mahdollisuudet päästä kiinni. Kasvuohjelmien hyviä käytäntöjä on tuoteistettu palveluiksi (Market Match, Joint Offering). Business Finlandin hallinnon osalta Rahoituskeskuksen ja Yhtiön prosesseja on yhtenäistetty ja tiettyjä tehtäviä on keskitetty asiakasrajapinnasta pois hallintoon. Business Finland –palvelumallia on uudistettu ja yhtenäistetty. Mallia on pilotoitu ja se on otettu askeittain käyttöön. Palvelumalli on muuttanut sekä rahoitustyön että kansainvälistymisneuvonnan palvelumallia

merkittävästi. Uusi palvelumalli ei ole vielä vakiintunut ja se tarvitsee prosessien selkeytystä edelleen.

Syksyllä 2019 järjestettiin henkilöstölle palvelumalliin liittyen laajamittainen, ns. Licence to Advice -koulutus. Alkuvaiheessa koulutusta pilotoitiin ulkoministeriön kanssa valitun pienen tiimin kanssa. Koulutus laajennetaan myöhemmin myös Team Finland –kumppaneille. Business Finlandissa on lanseerattu myös BF Business School –konsepti, joka sisältää henkilöstön kehittämiseen liittyviä kokonaisuuksia valmennuksista, e-oppimiseen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen. BF Business Schoolin keskeisenä tavoitteena on yhteisten toimintatapojen luominen ja kehittäminen. Esimiesroolissa olevia on valmennettu mm. valmentavaan johtamiseen.

Syksyllä 2019 kehittäminen priorisoitiin muutamaan kärkihankkeeseen, joilla haluttiin varmistaa tärkeimpien keskeneräisten muutoshankkeiden saaminen päätökseen mahdollisimman nopeasti. Kärkihankkeissa keskityttiin edistämään asiakasprosessin roolien, vastuiden ja prosessien selkeyttämistä, palvelujen ja palveluprosessien selventämistä, tietojärjestelmien kehittämisen priorisointia sekä johtamisjärjestelmän tehostamista. Eduskunnan oikeusasiamiehen lausunto aiheutti Business Finlandissa pohdintaa tiettyjen viraston ja yhtiön välisten vastuiden selkeydestä ja lainmukaisuudesta. Syksyllä toimeenpantiin organisaatiomuutos selkeyttämään rahoitusasiantuntijoiden roolia perustamalla Rahoituskeskukseen kaksi uutta yksikköä. Samalla selkeytettiin rahoitusasiantuntijan työnkuvaa ja tehtäviä sekä varmistettiin jouheva toimintamalli yhtiön ja viraston välillä.

Business Finlandissa noudatetaan kokonaisvaltaista sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa (ks. Luku 8 Sisäinen valvonta Business Finlandissa ja Riskienhallinta Business Finlandissa). Erillinen Compliance-toiminto mm. koordinoi Business Finlandin rahoittamien projektien tarkastuksia. Tarkastuksissa selvitetään, onko rahoitettu projekti toteutettu rahoituspäätöksen ja siihen sisältyneiden ehtojen mukaisesti. Compliance-toiminto koordinoi myös vuosittain tehtäviä rahoitustoiminnan sekä kertaluon-

teisesti valittujen muiden toiminnan osa-alueiden laatuauditointeja, joissa selvitetään Business Finlandin oman toiminnan määräysten ja ohjeiden mukaisuutta. Vuonna 2019 auditointeja tehtiin rahoituksen esitysvalmistelu- ja hankeseurantavaiheiden lisäksi hankintojen kilpailutuksesta sekä CRM:n käytöstä. Vuoden 2019 aikana Compliance-toiminnossa tehtiin myös pienempiä erilliselvityksiä sekä avustettiin ulkopuolisia tahoja Business Finlandiin kohdistuneissa tarkastuksissa ja arvioinneissa. Code of

conduct –verkkokoulutus lanseerattiin henkilöstölle alkuvuodesta 2019. Johtokunnan jäsenten sidonnaisuuslinjaukset hyväksyttiin vuoden 2019 aikana. Henkilöstön sidonnaisuuksien hallinnoinnin menettelyt vahvistettiin ja tiedot kerättiin vuoden 2019 aikana.

Business Finlandin tavoitteena on laajentaa palvelujensa saatavuutta digitaalisten palvelujen kautta ja samalla tehostaa palveluprosessejaan. (ks. Luku 4, Tavoite Digitaalisuuden edistäminen).

Business Finland on kasvattanut ulkomaanverkostoaan ja sitonut verkoston toimintaa vahvemmin osaksi yhteistä asiakkuustyötä. (ks. Luku 5.1.2 Kansainvälisen verkoston palvelut).

Business Finland on vastannut Team Finland –yhteistyön kansallisesta operatiivisesta koordinoinnista ja viestinnästä Team Finland –johtoryhmän ohjauksessa ja sitoutunut yhteisten Team Finland –tavoitteiden edistämiseen. (ks. Luku 4, tavoite: Team Finland –tavoitteet).

Business Finland tekee yhteistyötä Suomalais-Venäläisen kauppakamarin (SVKK) kanssa Venäjän markkinoiden osalta. Yhteistoimintamalli on sovittu ylemmän johdon kanssa. Ensimmäiseksi yhteiseksi projektiksi on muodostunut yhteistoiminta Venäjän jätehuollon parissa. Yhteistyön käytännön haasteet liittyvät asiakastietojen vaihtomahdollisuuteen (SVKK ei ole KasvuCRM-asiakastietojärjestelmän käyttäjä), organisaatioiden erilaisiin asiakkuuden palvelumalleihin sekä toisaalta Business Finlandin resurssipuutteeseen vienninedistämässä Venäjällä.

Business Finlandin tunnettuuden kasvattaminen on ollut yksi Business Finlandin keskeisiä tavoitteita. Business Finlandin kotimaan PR- ja mediatyötä on tehty systemaattisemmin koko vuoden 2019, esimerkiksi Business Finlandin asiantuntijoita on mediavalmennettu ja on tehty PR- ja mediakonsepti. Business Finland mittaa maineen ja sidosryhmätuen kehittymistä keskeisten sidosryhmien osalta. Tätä työtä tehdään yhdessä T-Median kanssa. Yrityssegmentti oli ensimmäinen, josta Business

Finland sai vertailutietoa vuoteen 2018 nähden. T-mediaan tekemän tutkimuksen mukaan maineen keskusluku 3.46 on jo varsin lähellä hyvän rajaa eli 3.50:ä. Kokonaismaineen ja sidosryhmätuen positiivinen kehitys on ollut poikkeuksellisen voimakasta. T-media on tutkinut myös Business Finlandin tunnettuutta toimittajien keskuudessa ja sen mukaan Business Finlandin tunnettuus on kohtuullista verrokkiryhmässä (julkishallinnon yhteisöt). Pääallikkötason toimittajat (uutispäälliköt, toimituksen esimiehet jne) tuntevat Business Finlandia paremmin kuin ns. rivitoimittajat. Loppuvuoden 2019 aikana tehtiin vastaava mittaus poliittisten päättäjien keskuudessa. Sen tulokset selviävät vuoden 2020 alkupuoliskolla. M-Brainin kanssa tehtävän media-analyysin mukaan Business Finlandista kirjoitetaan (mainitaan) kotimaan mediasa paljon (noin 300 krt/kk), mutta valtaosassa jutuista Business Finland on mukana vain pienessä roolissa tai pelkällä maininnalla esimerkiksi rahoituksen myöntämisestä. Valtaosa Business Finlandia koskevista artikkeleista - yli 95% - on neutraaleja tai positiivisia. Vuoden 2019 (helmi-joulukuu) huomioarvon keskiarvo on ollut 13 % eli kohtalainen. Huomioarvomittari on uusi ja otettu käyttöön vuonna 2019 ja mittarin muutoksia kannattaa seurata omien tulosten puitteissa pidemmällä aikajaksolla. Negatiivinen julkisuus laskee huomioarvoa. Business Finlandin oma tavoite on ollut 20 eli hyvän raja.

Tavoite: Digitaalisuuden edistäminen

Työ- ja elinkeinoministeriön konsernin asiakastietojärjestelmän (Kasvu-CRM) käyttöönottoa jatkettiin vaiheittain vuoden 2019 aikana. Aikaisempien asiakastietojärjestelmien korvaaminen Kasvu-CRM:llä oli mittava IT-projekti. Vuoden loppuun mennessä Business Finlandissa kaikki käyttivät yhtä Kasvu-CRM:ään pohjautuvaa järjestelmää. Vanha Finprossa käytössä ollut laaja Salesforce CRM-järjestelmä ajettiin onnistuneesti aikataulussa alas. Lisäksi Team Finland –kumppanit ovat ottaneet järjestelmän käyttöön kukin omalla aikataulullaan. Yhteinen asiakastiedonhallinta on hyvä perusta kehittää toimintaa edelleen. Kasvu-CRM:ssä on n. 10.000 aktiivista Business Finland –asiakasta. Kasvu-CRM –järjestelmän avulla Team Finland –toimijoiden keskinäinen asiakastietojen ja –tapahtumien vaihto ja jakaminen helpottavat organisaatioiden välisten toimintojen yhteensovittamisessa.

Business Finland julkaisi syksyllä 2019 DealFlow-palvelun startup-yritysten ja sijoittajien kohtaamisalustaksi. Muilta osin digitaalisten asiakaspalvelujen kehittäminen on painottunut mahdollistavien ratkaisuiden luontiin ja olemassa olevien palvelujen jatkokehitykseen. Esim. Business Finlandin verkkosivustot siirrettiin uudelle yhteiselle alustalle ja digitaalisten asiointipalvelujen kokoamiseksi suunniteltiin MyBusinessFinland –konseptia, jonka tarkoituksena on luoda yrityksille uusi kokonaisvaltainen näkymä omiin tietoihin ja Business Finlandin palveluihin. Isona haasteena on edelleen tunnistautumisen toteuttaminen tarvittaviin palveluihin. Erilaisiin palveluihin on perusteltua käyttää eri tasoista tunnistautumista ja yrityksen tietoihin Business Finlandissa ei voi päästä

kiinni muuta kuin yrityksen edustaja, jolla on oikeus niihin. Näiden eri tasoisten tunnistautumisten rinnakkainen toteutus on haastavaa. Business Finland seuraa aktiivisesti Digi- ja väestötietoviraston ratkaisujen kehittymistä yritysten tunnistautumiseen. Tavoitteena on oltava mahdollisimman yhden- ja johdonmukainen viranomaispalveluiden toteutus. Digitaalisia asiakaspalveluita pyritään lisäämään vuoden 2020 aikana, jolloin asiakkaiden itsepalveluastetta pystytään nostamaan ja samalla parantamaan palveluiden laatua ja toimitusnopeutta.

Vuoden 2019 alussa Business Finlandissa otettiin käyttöön rahoitusjärjestelmään toteutettu rahoituksen käsittely Business Finland –osakeyhtiössä mukaan lukien Yhtiön taloushallinnon integraatiot. Vuoden lopulla kehitettiin tuki työ- ja elinkeinoministeriön energiaturkien käsittelyyn, joka mahdollistaa ministeriön luopumisen omasta käsittelyjärjestelmästä. Maksuhäiriöiden käsittely muutettiin pohjautumaan työ- ja elinkeinoministeriön yhteiseen asiakastietovarantoon. Asiakkaiden digitaalisessa asiointipalvelussa kustannustilitys kehitettiin vuorovaikutteiseksi, mikä tehosti huomattavasti tiedonvaihtoa.

Business Finlandissa on tehty useita tekoälypohjaisia sovelluspilotteja, joilla haetaan parempaa tuottavuutta ja laatua valittuihin asiakastyön kohtiin. Piloteista on myönteisiä kokemuksia, ja ensimmäiset niistä ovat edenneet tuotantovaiheeseen. Esim. Tempo-rahoituspalvelun hakemusten esitysvalmistelussa otettiin käyttöön tekoälypohjainen käsittely hakemusten luokittelussa. Toiminto helpottaa asiantuntijoiden työtä.

Business Finlandin yhteiseksi sisällön-, asian- ja dokumenttihakemiston työkaluksi valittiin kilpailutuksen tuloksena M-Files –tuote. Järjestelmän sovittamisprojektin ensimmäinen vaihe käynnistyi syksyllä ja jatkuu vuoden 2020 alkupuolelle, jolloin on suunniteltu ensimmäinen käyttöönotto. Järjestelmä mahdollistaa yhteisen dokumenttien haun Business Finlandin eri tietovarastoista. Projektin seuraavissa vaiheissa korvataan viraston asian- ja dokumenttihakemistojärjestelmät.

Business Finlandin tietojärjestelmät ja työvälineet ovat pääosin vielä ennen Business Finland –muutosta olleiden Tekesin ja Finpron palveluprosessien mukaisia. Tietoteknisten järjestelmien hajanaisuus ja integraation puute ovat merkittävä haitta yhtenäisyyden luomisessa. Järjestelmien siirto ja yhdistäminen etenevät koko ajan, mutta ne vaativat aikaa.

Tavoite: Team Finland –tavoitteet.

Team Finland -verkoston ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle sekä ulkoministeriölle Business Finlandin vastatessa verkoston operatiivisesta koordinoinnista kansallisella tasolla ja ELY-keskusten koordinoimissa alueellisen tason toimintaa.

Vuonna 2019 Team Finland –yhteistyön operatiivisen koordinoinnin painopiste on ollut verkoston strategian uudistamisessa. Business Finland organisoii työn osallistaen siihen verkoston ydintoimijoita ja kumppaneita. Team Finland johtoryhmä hyväksyi lokakuussa 2019 uudistetun strategian määrittellen verkoston perustehtä-

väksi kansainvälistyvien yritysten palveluohjauksen sekä Suomen tekemisen tunnetuksi korkeatasoisen osaamisen keskittymänä ja ulkomaisten osaajien ja investointien kytkemisen Suomeen.

Team Finland –johtoryhmän hyväksymässä strategiassa on määritelty verkoston tavoitteet, ydintoimijat ja kumppanit, asiakasryhmät, palvelutarjooma, seurattamittarit sekä viestinnän periaatteet. Strategiassa on purettu yritysten sujuvan palvelupolun pullonkaloja ja määritelty palvelukokonaisuuden kehittämisen suunta- viivat. Strategiassa on määritelty 15 toimenpidettä, joilla asiakaskokemusta ja palvelutuotannon tehokkuutta kehitetään edelleen. Toimenpiteiden lukumäärä kuvaa operatiivisen Team Finland –toiminnan sujuvoittamiseksi tarvittavien uudistusten laajuutta. Team Finland –verkoston perustehtävä koskee suurinta osaa Business Finlandin toiminnoista. Palvelukokonaisuuden kehittäminen on kytköksissä moneen muuhun työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan johtamaan prosessiin.

Strategiatyön fasilitoinnin rinnalla Business Finland on hoitanut vastuullaan olevaa operatiivisen toiminnan kansallista koordinoimista ja tuottanut osaltaan Team Finland -palveluita. Ensimmäinen Team Finland -toimintaa koskeva verkkokoulutus laadittiin Business Finlandin, ELY-keskusten, Finnveran ja ulkoministeriön yhteistyönä. Business Finlandissa koulutusaineisto julkaistiin marraskuussa. KasvuCRM-asiakastietojärjestelmän rinnalle on otettu käyttöön GlobalCRM-järjestelmä 1.9.2019 alkaen. Järjestelmän uusia käyttäjiä ovat Business Finlandin työntekijät ulkomaanverkostossa mukaan lukien Invest

In Finland- ja Visit Finland-toimintojen työntekijät. KasvuCRM- ja GlobalCRM-järjestelmien tietosisällöt ovat yhteisiä julkisen tiedon ja ST4-tason tietojen osalta.

Liiketoimintamahdollisuuksien (Business Opportunity) ja maakatsauksien (Country Outlook) julkaisumäärät pysyivät vuonna 2019 samalla tasolla kuin vuonna 2018. Myyntiliidejä (Sales leads) julkaistiin vähemmän, 65% edelliseen vuoteen verrattuna. Julkaistaville markkinamahdollisuuksille asetettiin aktivointitavoite (minimissään 3 aktivoitua yritystä/myyntiliidi), mikä nosti julkaisukynnystä. Vuonna 2019 aktivoitiin yhteensä noin 2200 yritystä. Tämä oli 86% vuoden 2018 kokonaismäärästä 2530. Opportunity-työssä keskityttiin julkaisumäärien sijaan laadun kehittämiseen muun muassa julkaisukoh- taiseen yritysaktivointiin keskittymällä. Tämä näkyikin julkaisukohtaisten aktivointimäärien nousuna 4,5 aktivoitua yritystä/myyntiliidi (vuonna 2018: 3,5) ja 11,2 aktivoitua yritystä/liiketoimintamahdollisuus (vuonna 2018: 10,2). Future watch-julkaisuja oli vuonna 2019 yhteensä 20, näistä suurin osa kohdistui Aasiaan. Future watch tutkimuksien tuloksia disseminoitiin yritysten kanssa sekä työpajoissa ns. signal sessioissa että osana Business Finland -ohjelmien yritystapahtumia. Marketopportunities.fi -sivuston kävijämäärät ovat pysyneet melko samalla tasolla. Vuoden 2019 aikana tehty alustamuutos sekä loppuvuonna näistä johtuva uutiskirjeen poisjääminen vaikuttivat loppuvuoden kävijämääriin.

TeamFinland.fi -verkkosivusto uusittiin keväällä 2019 painottaen sitä, että sivusto edistää sujuvaa palveluoh-

jausta ja tarjoaa ajankohtaista, yrityksille hyödyllistä tietoa. Team Finland -viestintästrategia päivitettiin strategiauudistuksen osana, ja viestintätoimenpiteitä koordinoidaan jatkuvasti Team Finland -ydintoimijoiden viestintävastaavien kesken.

Tavoite: Tiedolla johtaminen

Business Finland on vuoden 2019 aikana ottanut käyttöön johdon tavoitemittauksen ns. dashboardin, joka mahdollistaa tavoitteiden sekä niiden seurannan lähes reaaliaikaisesti. Dashboardit ovat myös näkyvissä koko henkilökunnalle intranetissä. Tavoitteiden läpinäkyvyys tukee palvelualueiden välistä yhteistyötä sekä luo synergiaa. Business Finland on myös ensimmäisenä työ- ja elinkeinoministeriön konsernin organisaationa ottanut digitaalisen tulosseurannan käyttöön tulosraportoinnissa.

Kahden organisaation (Tekes ja Finpro) yhdistymisen jälkeen tietoa on ollut hajautettuna useisiin järjestelmiin. Tiedon yhtenäisyyden ja saatavuuden parantamiseksi on vuoden mittaan ollut käynnissä useampia laajoja kehityshankkeita tärkeimpinä uuden sisällön-, asian- ja dokumenttihakemisen järjestelmähankinta sekä yhteisen asiakastietojärjestelmän (Kasvu CRM) vaiheittainen käyttöönotto. Kehitysprojekteissa on myös päivitetty yksikkökohtaiset tiedonohjaussuunnitelmat. Syksyllä kilpailutettiin vuonna 2020 toteutettava tiedolla johtamisen ympäristön hankinta. Hankinnan tavoitteena on luoda tiedolla johtamisen ympäristö, joka tukee tehokas-

ta tiedon hyödyntämistä ja analysointia, mahdollistaen entistä paremmin tietoprosessien automatisoinnin ja AI-ratkaisut. Lisäksi haetaan uudenlaisia mahdollisuuksia sekä tiedon hankintaan että jakamiseen API-pohjaisilla ratkaisuilla niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Projektin partneriksi valittiin kilpailutuksen tuloksena Solita Oy ja se käynnistyy tammikuussa 2020.

Osana tiedolla johtamisen kokonaisuutta olemme panostaneet niin ostettujen tietopalveluiden kuin oman työmme tuloksena syntyvän tiedon hyödyntämisen prosessikehitykseen. Olemme mallintaneet tiedon roolia ja tarpeita Business Finlandin toiminnan suunnittelussa sekä osana asiakastyötä. Teemojen ja ohjelmien suunnittelun tukena on hyödynnetty entistä systemaattisemmin niin ennakkoinnin menetelmiä kuin markkina-, toimiala- ja asiakastietoa. Syksyllä 2019 toteutettiin Suomen kilpailukyvyyn tulevaisuus -skenaarioprojekti. Työssä oli mukana laaja joukko sidosryhmien edustajia sekä Business Finlandin omia asiantuntijoita. Tulokset julkaistaan helmikuussa 2020 ja sen tuloksia tullaan hyödyntämään kevään 2020 strategiasuunnittelussa sekä teemakohtaisessa suunnittelussa. Tiedon hyödyntämisen prosessikehityksestä kertoo myös ostopalveluiden käyttäjämäärien kasvu sekä raporttilatausten määrän kasvu. Tiedolla johtamisen tueksi Business Finland on hankkinut käyttöönsä useita ulkoisia tietolähteitä, mm. yritysten tilinpäätösaineistoa, yritysten saamia kasvusijoituksia sekä Verohallinnolta saatuja yrityskohtaisia tietoja yritysten viennin kehittymisestä. Näiden tietovarantojen avulla Business

Finland on pystynyt entistä tehokkaammin yhdistämään eri lähteistä saatua tietosisältöä Business Finlandin ja Team Finlandin tietotarpeisiin, esimerkiksi osaksi strategia työtä sekä tuloksellisuus- ja vaikuttavuusarvioinneissa.

Sisäisen tiedon hyödyntämisen rinnalla, pyrimme tunnistamaan mahdollisuuksia tuotteistaa syntyvää tietoa asiakkaidemme ja sidosryhmiemme käyttöön. Tästä esimerkkinä ovat jatkuva markkinatiedon tuotanto Markkinoiden mahdollisuudet-palveluna, suomalaisten startup-yritysten kokonaisuutta käsittelevä www-sivusto, sekä laaja matkailun tietopalvelukokonaisuuden systemaattinen kehittäminen koko elinkeinoa palvelevaksi matkailun tietoaalustaksi.

4.1 TOIMINNAN TUOTTAVUUS

Työpanoksen kokonaismäärä Rahoituskeskuksessa väheni 54 % edellisvuodesta. Pieneneminen johtui pääosin Business Finland -lain nojalla 1.1.2019 toteutetusta liikkeenluovutuksesta, jolla 123 henkilöä siirtyi Business Finland Oy:n palvelukseen.

Rahoituksen suhteellinen osuus Rahoituskeskuksen työpanoksesta on kasvanut, koska liikkeenluovutuksen myötä muita kuin rahoituksen tehtäviä on siirtynyt palvelusopimuksella hankittavaksi Business Finland Oy:stä. Erityisesti ohjelmatoiminnassa tavoiteltiin synergiaetuja keskittämällä toimintaa Yhtiön puolelle.

TAULUKKO 6 TYÖAJAN SEURANTAJÄRJESTELMÄSTÄ SAATU TYÖPANOKSEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

YDINPROSESSI	2017 *)		2018 **)		2019 **)	
	Työaika	HTV	Työaika	Htv	Työaika	Htv
Rahoitus	74,9 %	254	82,1 %	226	94,8 %	121
Ohjaus ja kehittäminen	12,3 %	42	9,9 %	27	2,6 %	3
Strategiset ohjelmat	12,8 %	43	8,0 %	22	2,6 %	3
Yhteensä	100,0 %	339	100,0 %	275	100,0 %	128

*) ELY-keskusten kasvu- ja innovaatiohenkilöstön siirto Tekesiin toteutettu 2017

**) Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista siirtynyt liikkeenluovutuksella henkilöstöä Business Finland Oy:n palvelukseen

4.2 TOIMINNAN TALOUDELLISUUS

Toiminnan kustannusjakauma selvitettiin toimintolaskennan ja sen taustalla olevan työajan kohdentamisen avulla. Rahoituskeskuksen toiminta ei ole luonteeltaan perinteistä viranomaistoiminnan suoritustuotantoa, joten tulosprisman mukainen toiminnallisen tehokkuuden mittaaminen ja raportointi toteutetaan sijaissuureiden avulla. Kehitystä seurataan kohdistamalla kustannukset ja työpanokset ydinprosesseille.

Laskennassa ei ole huomioitu toimintamenomomentin alajaottelulta 32.20.06.2 ja 32.20.06.3 palvelusopimuksella tehtyjä ostoja (78,2 milj. euroa) Business Finland Oy:ltä. Tällä on pyritty siihen, että ydinprosessien toiminta olisi vertailtavissa edellisvuosiin.

Toiminnan kokonaiskustannukset vähenivät peräti 59 %. Muutosta selittää suurelta osin jo aiemmin mainittu Business Finland -lain nojalla 1.1.2019 toteutettu liikkeenluovutus ja 123 henkilön siirtyminen Business Finland Oy:n palvelukseen. Samoin muiden toimintojen (mm. ohjelmatoiminnan) siirtyminen Yhtiöön selittää rahoituksen osuuden kasvua rahoituskeskuksen työpanoksesta. Myös rahoituksen laskennallinen kokonaiskustannus väheni 49 %, koska kohdistettava rahoituskeskuksen kokonaiskustannusten vähenemä oli niin suuri.

Rahoituskeskuksen ja Business Finland Oy:n välillä solmitun palvelusopimuksen mukaisesti, jos muista säädöksistä tai osapuolten välillä sovitusta

käytännöistä ei muuta johdu, Yhtiö toimii keskitettyjen ja tukipalvelujen kokonaistuottajana Business Finland -kokonaisuudelle. Periaatteen mukaisesti Yhtiö tekee ensisijaisesti yhteisiin palveluihin liittyvät hankinnat nimissään, vastaa hankintoihin liittyvistä kustannuksista ja

veloittaa Rahoituskeskukselta tämän osuuden kokonaiskustannuksista. Tämän mukaisesti Business Finland Oy hankkii pääosin mm. ICT- ja viestintäpalvelut, ja veloittaa Rahoituskeskuksen osuuden palvelusopimuksella.

TAULUKKO 7 TOIMINTOLASKENNAN TULOKSENA SAATU KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

YDINPROSESSI	2017 *)		2018 **)		2019 **)	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Rahoitus	29 795	59,6 %	29 144	69,6 %	14 919	86,1 %
Ohjaus ja kehittäminen	8 173	16,4 %	4 836	11,5 %	1 811	10,4 %
Strategiset ohjelmat	12 011	24,0 %	7 916	18,9 %	603	3,5 %
Yhteensä	49 979	100,0 %	41 896	100,0 %	17 333	100,0 %

*) ELY-keskusten kasvu- ja innovaatiohenkilöstön siirto Tekesiin toteutettu 2017

**) Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista siirtynyt liikkeenluovutuksella henkilöstöä Business Finland Oy:n palvelukseen

Toiminnan tehokkuutta kuvaava mittari, rahoitustyön kustannusten prosenttiosuus myönnetystä rahoituksesta, parani edellisvuoteen verrattuna ja oli 2,7 %. Myönnetyn rahoituksen määrä oli kaikkiaan 588,7 milj. euroa (2018: 565,2 milj. euroa). Rahoitukseen on laskettu mukaan

sekä innovaatorahoitus (511,8 milj. euroa) että elinkeinorahoitus (76,9 milj. euroa). Mittariin otetaan mukaan sekä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin että Business Finland Oy:n suoraan rahoitustyölle kohdistetut kustannukset.

TAULUKKO 8 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE, TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
Rahoitustyön kokonaiskustannus / myönnetty rahoitus, %	3,5	3,5	2,7	<3,5

4.3 MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

Maksullisen palvelutoiminnan tuottoja ei ollut vuonna 2018 lainkaan, joten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä.

4.4 YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat niin vähäiset, että kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä.

5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISHYÖDYKKEET

Tässä luvussa Business Finlandin toimintaa vuonna 2019 kuvataan Business Finlandin keskeisten kokonaisuuksien näkökulmista. Tarkasteltavat kokonaisuudet ovat:

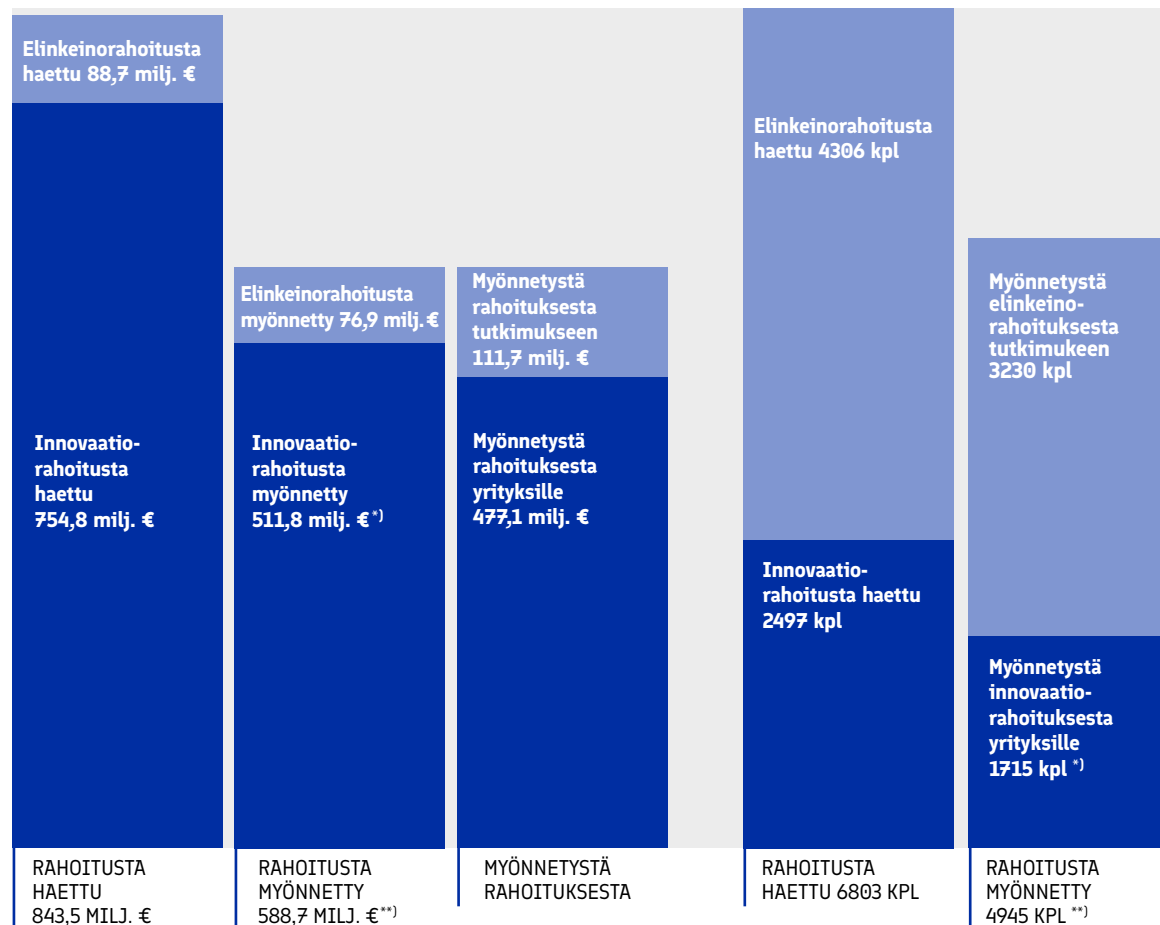
- Rahoitustoiminta
- Asiantuntijapalvelut
- Strategia, ohjaus ja kehittäminen sekä
- Kasvumoottorit.

5.1.1 RAHOITUSTOIMINTA

Business Finland tarjoaa rahoitusta tutkimukseen, tuotekehitykseen ja monenlaisiin liiketoiminnan kehittämisen tarpeisiin erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Suuret yritykset ja tutkimusorganisaatiot voivat saada rahoitusta yhteisiin projekteihinsa tai verkottumalla pk-yritysten kanssa.

Merkittäviä muutoksia Business Finlandin rahoitustoiminnassa vuonna 2019 ovat olleet 1.1.2019 toteutettu 123 henkilön liikkeenluovutus sekä vuoden alussa de minimis –hankkeiden käsittelyn siirtäminen Rahoituskeskuksesta Yhtiöön. Syyskuun alussa perustettiin Rahoituskeskukseen kaksi uutta yksikköä selkeyttämään rahoitusasiantuntijoiden roolia sekä varmistamaan jouheva toimintamalli Rahoituskeskuksen ja Yhtiön välillä.

Business Finlandin rahoitustoiminnan volyyymi vuonna 2019 on esitetty kuvassa 3. Rahoitustoiminnan jakautumista innovaatio- ja elinkeinorahoitukseen on tarkasteltu seuraavissa teksteissä.

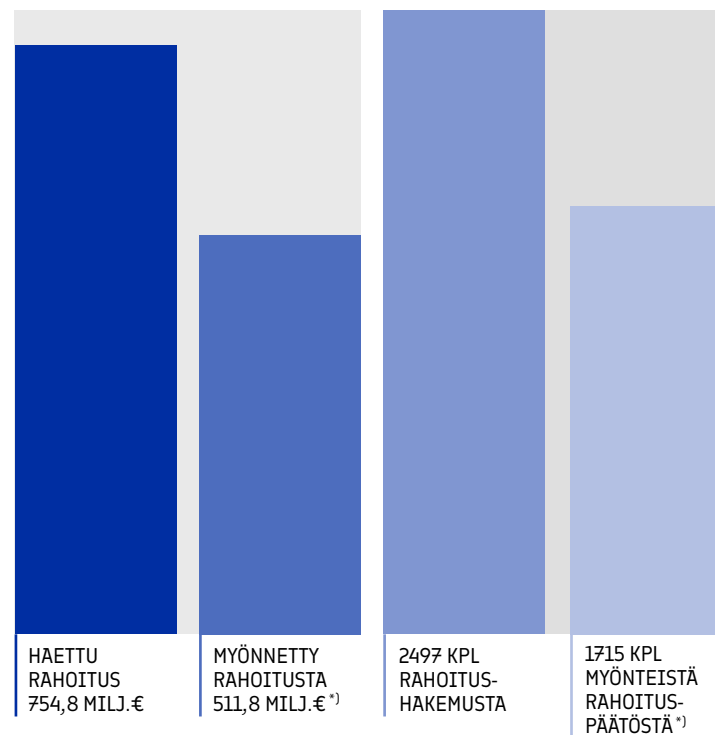
*) Myönnetystä kokonaisrahoituksesta 45,8 milj. e, 2.891 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä.

**) Haetun ja myönnetyn rahoituksen kokonaismäärät sisältävät jäsenmaksuja. Vuonna 2019 myönnetystä rahoituksesta 17,3 milj. euroa oli jäsenmaksuja.

KUVA 3: BUSINESS FINLANDIN RAHOITUSTOIMINNAN VOLYYMI 2019.

INNOVAATORAHOITUS:

Alla olevassa kuvassa 4 on esitetty tunnuslukuja Business Finlandin innovaatorahoituksesta vuonna 2019.

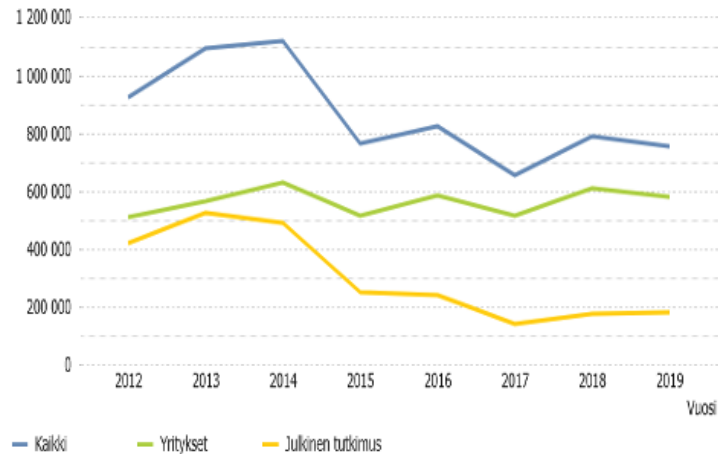

*) Myönnetystä innovaatorahoituksesta 30,5 milj. e, 619 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä.

KUVA 4: TUNNUSLUKUJA BUSINESS FINLANDIN INNOVAATIO-RAHOITUKSESTA 2019.

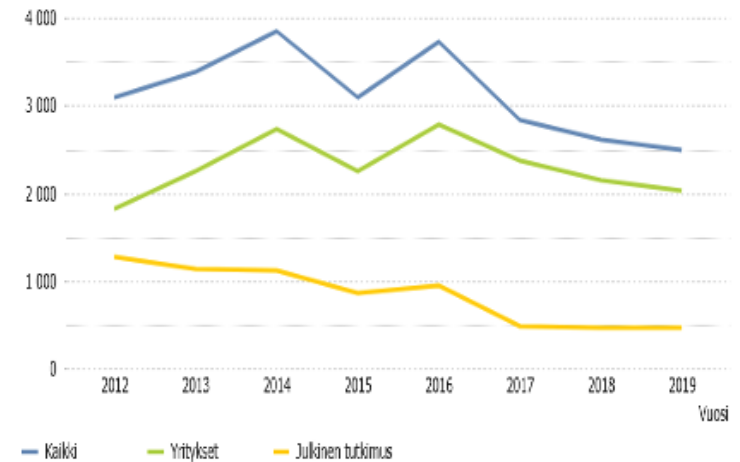
Haetun rahoituksen yhteismäärä laski 4 % (Kuva 5), ol-
len 754,8 milj. euroa. Haetun rahoituksen yhteismäärä on
vuotta 2017 lukuun ottamatta ollut melko tasainen vii-
me vuosina. Yritysprojekteissa haettu rahoitus projektia
kohti pysyi edellisen vuoden tasolla. (2019 keskimäärin
283 732 euroa/hanke ja 2018 vastaavasti 284 043 euroa/
hanke).

Rahoitushakemuksia (uusia hakemuksia ja jaksopää-
töksiä) tuli yhteensä 2 497 kpl (Kuva 6), joista yritysten
tutkimus- ja tuotekehityshankkeita 2 031 kpl ja tutkimus-
hankkeita 466 kpl. Tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden
osuudessa on varsinaiseen t&k:n keskittyvien projektien
lisäksi sekä t&k-projekteja valmistelevia, että niiden tu-
lostien hyödyntämistä edistäviä projekteja. Yritysten ha-
kumusmäärä laski (5,4%) ja yritysten hakema rahoitus
(5,6 %) vuodesta 2018. Julkisen tutkimuksen puolella
hakumusmäärä nousi 0,6 % ja haettu rahoitus 1,5 % edel-
lisestä vuodesta.

KUVA 5 HAETTU RAHOITUS 2012-2019

Uusista hakemuksista tehtiin päätöksiä yhteensä 2 536 kpl, joista myönteisiä oli 1 715 kpl. Hankkeille myönnetty keskimääräinen rahoitus nousi edelleen. Vuonna 2019 se oli noin 298 000 euroa kun se vuonna 2018 oli noin 260 000 euroa. Kaikkien rahoituspäätösten lukumäärä laski hieman (-3,2 %) edellisen vuoden tasosta (Kuva 7), myönteisten päätösten määrä laski, kun taas kielteisten päätösten määrä nousi. Rahoituspäätöksen saaneiden yritysten lukumäärä laski edelleen. Laskua nyt 6,5 % vuodesta 2018. Vuonna 2019 rahoituspäätöksen sai 1 376 yritystä. Volyymitaan ylivoimaisesti tärkeimpänä yritysten rahoitusinstrumenttina säilyi edelleen rahoitus tutkimus- ja kehittämisprojekteihin. T&k-rahoitusta myönnettiin 707

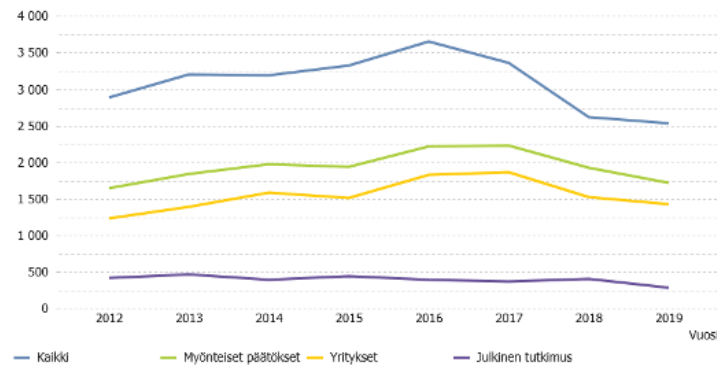

KUVA 6 HAKEMUSTEN LUKUMÄÄRÄ 2012-2019

projektiin yhteensä 312 milj. euroa, josta lainojen osuus oli 150 milj. euroa (48 %). T&k instrumentin rahoituksessa lainojen osuus laski viime vuodesta. Tutkimushankkeiden, sisältäen tutkimuksesta liiketoimintaa (TUTL) ja elinkeinoelämän kanssa verkottuneen tutkimuksen (EVET) - instrumentit, rahoitus oli noin 112 milj. euroa 285 hankkeeseen (vuonna 2018 kokonaissumma oli 114 milj. euroa 399 hankkeeseen). Julkisen tutkimuksen projektien määrä on siis laskenut ja hankekoko kasvanut. Volyymitaan eniten myönnettiin yritysten avustusta 215 miljoonaa. Lainaa (sisältää pääomalainan) myönnettiin 185 miljoonaa, julkisen tutkimuksen rahoitusta 109 miljoonaa ja EAKR rahoitusta 2,5 miljoonaa euroa.

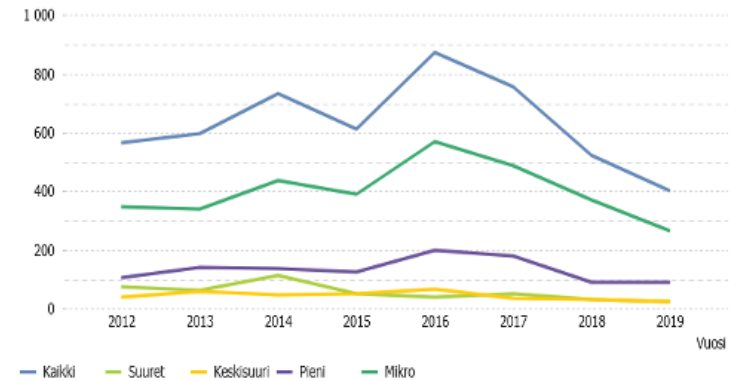
Innovaatorahoitusta saaneiden uusien asiakkaiden lukumäärä laski 23 % vuodesta 2018 (Kuva 8). Vuonna 2019 uusia innovaatorahoituksen asiakkaita oli 401, kun vuonna 2018 niitä oli 521. Lukumääräisesti eniten laski mikroyritysten lukumäärä. Vieläkin enemmän (30 %) laski uusille yrityksille myönnetty rahoitus (vuonna 2019: 38 milj. euroa, vuonna 2018: 54 milj. euroa).

Innovaatorahoituksen hakemusten hylkäysprosentti

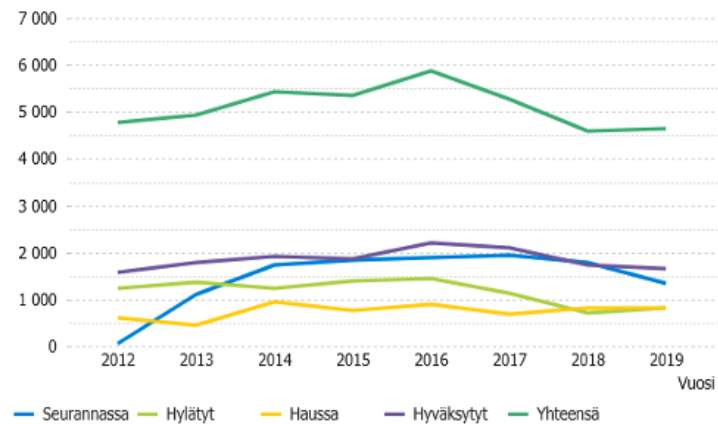
KUVA 7 RAHOITUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2012-2019

oli 33 %. Hylkäysprosentti nousi julkisen tutkimuksen projekteissa selvästi vuodesta 2018, jolloin se oli enätysmatala. Vuonna 2019 hylkäysprosentti oli 41 % (v. 2018: 35 %). Myös yritysten projektien hylkäysprosentti nousi 3 prosenttiyksikköä 31 %:iin (v. 2018: 28%). Oikaisuvaatimusten osuus muutoksenhakukelpoisista päätöksistä pysyi 2018 vuoden tasolla eli 0,31 % (vuonna 2018 sama 0,31 %).

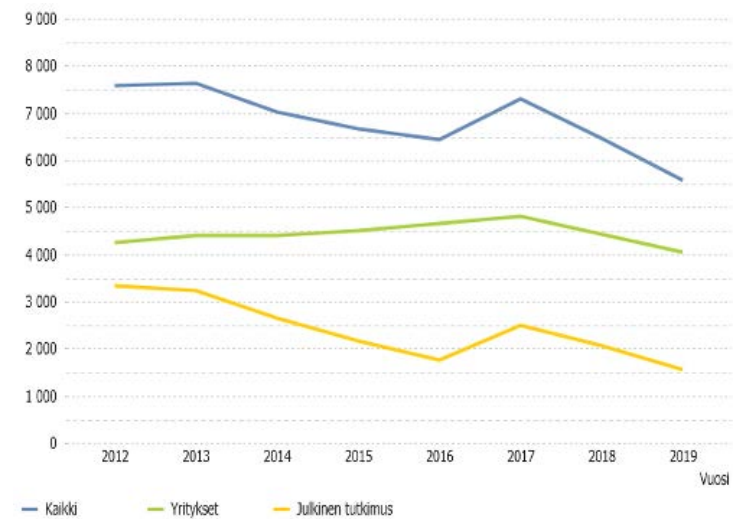
KUVA 8 UUSIEN INNOVAATORAHOITUKSEN YRITYSASIAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄ 2012-2019

Vuonna 2019 projektisalkussa oli 4636 projektia (Kuva 9). Käsiteltyjen ja seurattavien hankkeiden kokonaismäärään lasketaan mukaan kaikki vuonna 2019 hylkäävän tai hyväksyvän rahoituspäätöksen saaneet projektit sekä ne aiemmin rahoitetut hankkeet, joiden seuranta oli kesken vuoden lopussa. Projektisalkku on pienentynyt viime vuosina.

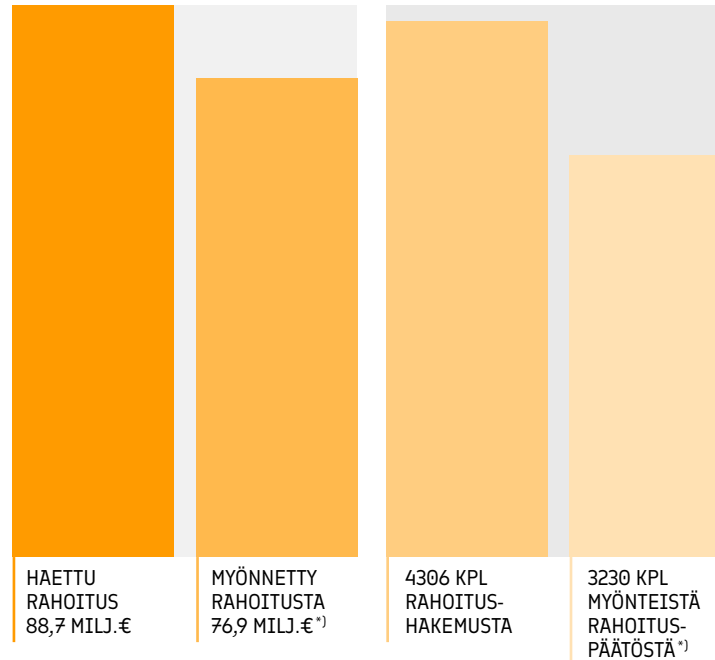
KUVA 9 BUSINESS FINLANDIN AKTIIVINEN PROJEKTISALKKU

Innovaatorahoituksen maksatuspäätösten yhteismäärä laski sekä yritysten että julkisen tutkimuksen puolella selvästi. Yritysmaksatuksia oli vuonna 2019 yhteensä 4029 kappaletta, joka on 8,7 % vähemmän kuin vuonna 2018 (Kuva 10).

KUVA 10 MAKSATUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2012-2019

ELINKEINORAHOITUS

^{*)} Myönnetystä elinkeinorahoituksesta 15,3 milj. e, 2.272 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä.

KUVA 11: TUNNUSLUKUJA BUSINESS FINLANDIN ELINKEINO-
RAHOITUKSESTA 2019

Innovaatorahoituspalvelujen lisäksi Business Finlandin tarjoama on vuodesta 2016 kattanut myös elinkeinorahoituspalveluja. Näitä olivat viime vuonna Exhibiton Explorer, Group Explorer, Market Explorer, Talent Explorer, energiatuki, innovaatioaseteli, AV-tuotantokannustin sekä laivanrakennuksen innovaatiotuki. Elinkeinorahoituksen lukuihin sisältyy 1 EETU-ei taloudellinen toiminta -rahoituspalvelun projekti.

Business Finland myönsi elinkeinorahoitusta vuonna 2019 kaikkiaan 76,7 milj. euroa (64,7 milj. vuonna 2018) Rahoitushakemuksia elinkeinorahoituksen palveluihin saatiin 4 306 kpl. Myönteisiä rahoituspäätöksiä tehtiin 3230 kpl. Hakemusten hylkyprosentti oli 25 %, joka on samalla tasolla kuin vuonna 2018 (26 %). Elinkeinorahoituksen päätöksiin tuli oikaisuvaatimuksia 31 kpl, joka vastaa 0,4 % kaikista elinkeinorahoituksen muutoksenhakukelpoisista päätöksistä.

Elinkeinorahoitusta saaneita yrityksiä siirtyi innovaatorahoituksen asiakkaiksi. Business Finlandin elinkeinorahoitusta saaneista yrityksistä, jotka eivät olleet aikaisemmin olleet Business Finlandin asiakkaita, 198 sai sen jälkeen hyväksytyyn innovaatorahoituspäätöksen vuonna 2018. Suurimpana ryhmänä innovaatioaseteliasiakkaat, joita siirtyi 168. Tyypillisesti näille uusille tehtiin ensimmäisenä Tempo-rahoituspäätös.

Konkurssiin asetettujen innovaatio- ja elinkeinorahoitusasiakkaiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Asiakasyrityksiä asetettiin vuonna 2019 konkurssiin 74 (2018: 74, 2017: 59). Luvussa on mukana ne yritykset,

joille on maksettu rahoitusta viiden vuoden aikana ennen konkurssia (yht. 22,5 milj. euroa) tai joilla on vielä lainaa maksamatta takaisin (yht. 31,1 milj. euroa).

5.1.2 ASIANTUNTIJAPALVELUT

Vuoden 2019 aikana Business Finlandissa oli yhteensä 7800 Suomessa toimivaa yritysasiakkuutta (v. 2018: 7700). Luvussa ei ole mukana Invest in Finlandin eikä Visit Finlandin asiakkaita. Vuonna 2019 Business Finlandin asiakkaina oli 34 tutkimuslaitosta (v. 2018: 29). Suurin osa Business Finlandin rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden asiakkaista oli mikro- ja pienyrityksiä (n. 80 %). Asiakkaista eniten tulee Uudenmaan maakunnasta (48 %), sitten Pirkanmaalta (9 %), Varsinais-Suomesta (8 %) ja Pohjois-Pohjanmaalta (6 %). Asiakkaiden toimialoista eniten oli edustettuna teollisuus (23 %), informaatio ja viestintä (22 %) sekä ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (19 %).

OHJELMATOIMINTA

Business Finlandin ohjelmat ovat rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden kokonaisuuksia, joiden avulla Business Finland tarjoaa asiakkailleen verkostoja ja tietoa kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisen tueksi.

Ohjelmatoiminnan sisällölliset painopisteet, teemat, olivat Bio-, kiertotalous ja cleantech, Digitalisaatio, Terveys ja hyvinvointi, Kuluttajaliiketoiminta, Matkailu ja poikkileikkaavat teemat. Teemojen alla toimii ohjelmia.

Vuoden 2019 lopulla Business Finlandissa oli käynnissä 18 ohjelmaa tai kampanjaa. Kesällä käynnistyi Experience Commerce Finland -ohjelma, joka tehostaa suoraan kuluttajille myyvien yritysten kansainvälistä kasvua ja lisää yritysten kyvykkyyttä vastata digiajan asiakkaiden odotuksiin yksilöllisestä ja saumattomasta asiakaskokemuksesta. Syksyllä käynnistyi suomalaisia peli-, musiikki- ja audiovisuaalisen alan kasvuyrityksien valmiuksia kansainväliseen kasvuun kehittävä Entertainment Finland -kampanja. Vuodesta 2018 käynnissä ollut Sampo-kampanjaa kasvoi viisivuotiseksi valmistavan teollisuuden kilpailukykyä kehittäväksi Sustainable Manufacturing -ohjelmaksi. Vuoden lopussa päättyi kaksi ohjelmaa (Business with Impact ja Connected Intelligent Industries) sekä kaksi kampanjaa (Sampo ja Mixed Reality). Lisäksi HXIP-kampanja tuki hävittäjähankintojen teollista yhteistyötä.

Ohjelmat mahdollistavat toimialojen poikkialaisen uudistumisen ja niissä tarjottavat palvelut (esim. Market Match ja Joint Offering) tukevat asiakkaiden kansainvälistä kasvua. Ohjelmatoiminta kattaa toimintoja ja palveluita liittyen tulosten hyödyntämiseen lyhyemmällä ja pitemmällä aikajänteellä. Kaikissa ohjelmissa sparrataan ja rahoitetaan myös tutkimus- ja innovaatiohankkeita.

Vuonna 2019 Business Finlandin ohjelmien ja kampanjoiden kautta rahoitettiin 559 projektia 271 milj. eurolla eli 53 % myönnetystä innovaatorahoituksesta ohjautui ohjelmien tai kampanjoiden hankkeisiin (2018: 186 milj. euroa, 46 %). Avustusta myönnettiin yritysten hankkeisiin 114 milj. euroa, lainaa 38 milj. euroa ja pääomalainaa

28 milj. euroa. Tutkimushankkeille myönnettiin rahoitusta 72 milj. euroa ja EAKR-rahoitusta 0,5 milj. euroa. Rahoitettujen hankkeiden koko kasvoi vuodesta 2018: rahoitusmäärä kasvoi 45 % ja lukumäärä laski (78 %). Erityisesti julkisen tutkimuksen rahoitus kasvoi edellisvuodesta (+56 %). Ohjelmarahoituksen osuus koko rahoituksesta nousi jo kolmatta vuotta peräkkäin sekä julkisen tutkimuksen että yritysten rahoituksessa.

Business Finlandin, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteenlaskettu panostus ohjelmiin vuonna 2019 oli 557 milj. euroa (vuonna 2018: 492 milj. euroa). Rahoituksella mitattuna suurimpia ohjelmia olivat AI Business (56 milj. euroa), Smart Energy 31 milj. euroa) ja Connected Intelligent Industries (30 milj. euroa).

KANSAINVÄLISEN VERKOSTON PALVELUT

Business Finlandin kansainvälinen verkosto auttaa Business Finlandin asiakkaita tunnistamaan lupaavia liiketoimintamahdollisuuksia ja löytämään sopivia kumppaneita ja kontakteja globaaleilta markkinoilta. Business Finland on mm. järjestänyt delegaatiomatkoja ja vierailuja, joilla yritykset ovat päässeet tapaamaan potentiaalisia asiakkaita. Vuonna 2019 delegaatiomatkoihin ja markkinamahdollisuuksien aktivointiin liittyen palveltiin lähes 5000 asiakasta. Business Finland on myös auttanut asiakkaitaan markkinamahdollisuuksien selvittämisessä sekä innovaatioiden ja uudistusten kehittämisessä. Vuonna 2019 Business Finland julkaisi noin 300 myyntiliidiä

ja liiketoimintamahdollisuutta, joihin aktivoitiin noin 2200 suomalaista yritystä. Lisäksi Business Finland julkaisi noin 190 ulkoministeriön maaraporttia sekä Future watch -raporttia markkinoiden muutoksista.

Business Finlandin järjestämien yritysvaltuuskuntavierailuiden kokonaispalaute oli hyvä 4,2 (2018: 4,1, asteikko 1-5) ja suositteluhaluus hyvä +51 (asteikko -100 - +100). Team Finland -vierailuista saatu asiakaspalautteen keskiarvo oli hyvä 4,3 (2018: 4,1, asteikko 1-5). Business Finlandin kansainvälisen verkoston palveluista saatu kokonaisarvosana oli hyvä 4,1 (asteikko 1-5) ja suositteluhaluus erinomainen +65 (asteikko -100 - +100).

Business Finlandin ulkomaanverkostoa laajennettiin vuonna 2019 uudistuksen pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Ulkomaanverkostossa aloitti työnsä 33 uutta asiantuntijaa vuoden 2019 aikana. Suurin osa lisäyksestä on tapahtunut lähimarkkinoilla tukemaan aloittavien pk-yritysten vientiponnisteluja. Uusia konttoreita avattiin niin lähimarkkinoille (Pariisi ja Berliini) kuin kauemaksi (Toronto, Casablanca, Sydney). Toimintoja on myös keskitetty alueellisesti suurempiin yksiköihin. Priorisointi kohdemaista on tehty yhdessä teemojen, ohjelmien ja ulkoministeriön kanssa. Samoin kuin Business Finland on ollut aktiivisesti mukana ulkoministeriön erityisavustajien valinnassa. Vuoden 2019 lopulla Business Finlandilla oli 42 ulkomaantoimipistettä, joissa työskenteli 140 henkilöä. Business Finlandin Suomen organisaation ja ulkomaanverkoston yhteistoimintaa on tehostettu erityisesti

fokusasiakkaiden neuvonnassa ja ohjelmatoiminnan tukemisessa fokusmaissa.

Ulkomaanverkoston laajeneminen auttaa palvelemaan suomalaisia yrityksiä paremmin globaalisti. Se luo kuitenkin haasteen verkoston yhteisille toimintatavoille. Vuonna 2019 painopiste oli yhteistyön kehittämisessä Business Finlandin Suomen asiantuntijoiden kanssa. Kevään 2019 aikana luotiin toimintamalli ja pelisäännöt, miten asiakasvastaavat Suomessa ovat suoraan yhteydessä maailmalla oleviin kolleegoihinsa, kun asiakkaan kiinnostus selvästi liittyy tiettyyn tai tiettyihin maihin. Samaan aikaan suoraan ulkomaanverkostoon ottavien asiakkaiden käsittelyyn sovittiin prosessi, joka ottaa huomioon eri asiakaskategoriat. CRM-asiakastietojärjestelmän ja asiakastietojen käyttöoikeusrajoitukset hankaloittavat kuitenkin asiakastyön tekemistä.

Myös yhteistyö ulkoasiainministeriön kanssa on tärkeää. Ulkomaan verkoston osalta Business Finland ja ulkoasianministeriö ovat tehneet esimerkiksi Team Finland –vuosisuunnitelmat yhdessä. Myös palvelumallia on suunniteltu yhdessä ulkoministeriön kanssa. Business Finlandin kansainvälistymismalli sopii hyvin ulkoministeriön palvelumallin kanssa. Jatkossa tullaan lisäämään tiedostusta oikeiden kontaktipintojen tunnettavuuden lisäämiseksi. Ulkomaantoimintojen johtoryhmä on kokoontunut kolmen kuukauden välein tarkastamaan, miten yhteistyö on kehittynyt ja miten sitä voidaan kehittää edelleen.

VISIT FINLAND

Business Finlandin osana toimiva Visit Finland on vastannut valtakunnallisena matkailualan asiantuntijana ja aktiivisena toimijana ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun edistämisestä. Visit Finlandin päätehtävä on ollut Suomen matkailullisen imagon kehittäminen sekä myynnin edistäminen maailmalla. Visit Finland on myös kerännyt ja analysoinut markkinatietoa matkailuteollisuuden tarpeisiin sekä tukenut matkailualan yritysten ja alueiden kansainvälistymistä, tuotekehitystä ja tuotteistamista.

Suomi on ollut edelleen vuonna 2019 houkutteleva kohde ulkomaisille matkailijoille. Rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrä Suomessa vuonna 2019 oli 7,039 miljoonaa. Kansainväliset matkailutulot kasvoivat edelleen edellisvuodesta arviolta lähes 80 milj. eurolla ja on vuonna 2019 arviolta 3,166 miljardia euroa. Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin on pysynyt edellisvuosien 14 % tasolla.

Vuosina 2018-2019 Visit Finlandin toiminnan laajuutta ja tehokkuutta on merkittävästi aktivoitu Matkailu 4.0 lisärahoituksella. Lisärahoituksella on avattu uusia markkinoita, käynnistetty alueellista ja teemapohjaista yhteistyötä kotimaan matkailuelinkeinon kanssa, lisätty yhteismarkkinointia eri toimijoiden kanssa sekä edesautettu digitalisaation, vastuullisuuden ja ympärivuotisuuden edistämistä monin eri tavoin. Vuoden 2019 strate-

ginen pääkampanja Rent a Finn oli suuri menestys. Sen vaikutus Suomen matkailullisen tunnettuuden parantamisessa maailmalla oli merkittävä. Kampanja sai yli miljardi näkijää ja maailmalta useita kunniamainintoja sekä palkintoja eritoten sosiaalisen median taitavasta strategiasta käytöstä ansaitun medianäkyvyyden stimuloinnissa. Maksullisen majoituksen tilastoinnin kattavuutta on parannettu merkittävästi kehittämällä menetelmä vuokramökkien käytöstä. Business Finlandin ulkomaan resursit on Visit-toiminnan osalta lähes kaksinkertaistettu ja toiminta on systematisoitu maaryhmätyöskentelyllä. Visit Finlandin matkailun edistämiseen käytettävissä oleva määräraha putosi yli 10 % vuodelle 2020.

INVEST IN FINLAND

Suorat sijoitukset ulkomailta ovat tärkeä osa Suomen talouden kasvua ja elinkeinoelämän kehitystä. Ne tarjoavat kotimaisille yrityksille mahdollisuuksia integroitua globaaleihin arvoketjuihin ja innovaatioverkostoihin sekä osaamisen leviämisen spill-over –vaikutuksia. Kokeilualustat ja ekosysteemit houkuttelevat globaaleja toimijoita Suomeen.

Suomen investointiympäristön vahvuuksia ovat muun muassa ennustettava toimintaympäristö, korkeasti koulutettu työvoima, teknologinen valmius ja innovaatiokapasiteetti. Suomen vetovoimaa vähentävät markkinoiden pieni koko, työvoiman korkeat kustannukset ja palkkojen joustamattomuus. Suomi on kuitenkin aktiivisten toimien ansiosta noussut Pohjoismaiden suosi-

tuimmaksi ulkomaisten investointien kohdemaaksi. Tämä edistää suomalaisten yritysten mahdollisuuksia integroitua globaaleihin arvoketjuihin ja innovaatioverkostoihin sekä houkuttelee Suomeen ulkomaista osaamista ja pääomaa. Vuonna 2019 eniten ulkomaisia suoria sijoituksia Suomeen tuli määrällisesti Ruotsista, Iso-Britanniasta ja Yhdysvalloista. Eniten investointeja sijoittui ICT- sekä terveys- ja hyvinvointisektorille.

Business Finlandin osana toimiva Invest in Finland on auttanut ulkomaisia yrityksiä liiketoimintamahdollisuuksien löytämiseen Suomessa, tuottanut tietoa Suomesta investointikohteena sekä kehittänyt ja koordinoanut kansallista investointien hankintatyötä verkottuen aktiivisesti alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Ulkomaisten investointien edistämisen osalta Business Finlandin vuoden 2019 tavoitteet toteutettiin. Vuoden 2019 aikana Business Finlandin Invest in Finland –vastualueen 37 asiakasyritystä investoi Suomeen yli 1557 milj. euroa, mikä merkitsee peräti 228 % prosentin kasvua edellisvuoteen verrattuna (478 milj. euroa vuonna 2018). Ulkomaisten yritysten Suomeen tekemien investointien seurauksena Suomeen arvioidaan syntyvän 921 uutta suoraa työpaikkaa vuonna 2019, kerrannaisvaikutuksineen. Vuoden 2019 aikana Invest in Finland –vastualueella oli lähes 1000 uutta kansainvälistä asiakaskontaktia, joista melkein 100 myös vieraili Suomessa. Arvioiden mukaan Invest in Finland –palvelut ovat lisänneet ja aikaistaneet uusien suorien sijoitusten sijoittumista Suomeen.

5.1.3 STRATEGIA, OHJAUS JA KEHITTÄMINEN

Business Finland aloitti keväällä 2019, myöhempää strategiatyötä ennakoiden, laajan skenaariotyön. Skenaariotyössä tarkasteltiin, miten vaihtoehtoiset globaalit kehityskulut vaikuttavat suomalaisten yritysten kilpailukykyyn, miten niihin pitäisi vastata ja mikä on Business Finlandin kaltaisen julkisen toimijan rooli kilpailukyvyn ylläpitämisessä ja kasvattamisessa. Skenaariotyö tehtiin laajasti sidosryhmiä osallistaen ja myös kumppanit pääsevät niitä hyödyntämään omissa strategiatoissaan.

Syksyllä 2019 pääjohtajan päätöksellä aloitettiin Business Finlandin strategiapäivityksen valmistelu. Business Finlandin kahden toimintavuoden jälkeen on erinomainen hetki arvioida, päästäänkö asetettuihin tavoitteisiin ja suurimpaan mahdolliseen vaikuttavuuteen nykystrategialla sekä ovatko organisaatiointegraatiossa tavoitellut synergiat lähteneet tuottamaan uudenlaista arvoa.

Vuoden 2019 jälkimmäisellä puoliskolla aloitettiin palvelustrategian päivitystyö tarkoituksena määritellä tarkemmin millä palveluilla Business Finland pääsee strategisiin tavoitteisiinsa. Työhön osallistui laaja joukko edustajia eri palvelualueilta ja tulokset dokumentoitiin kaikille yhteiseen asiakastyön käsikirjaan.

Syksyllä 2019 Bio- ja kiertotalous sekä Cleantech -teemat yhdistettiin, ja samalla käynnistyi uuden teeman yhteinen strategiatyö. Strategian on tarkoitus ohjata toimintaa läpileikkaavasti sekä Ecosystems- että Growth Companies -palvelualueilla yhteisen teeman puitteissa.

Strategiatyössä tarkasteltiin laajasti kotimaista ja kansainvälistä toimintaympäristöä sekä teknologiaan ja markkinoihin liittyviä kehitystrendejä, ja tältä pohjalta tunnistettiin vahvempaa panostusta kaipaavia aihealueita sekä täsmennettiin teeman fokusta. Työ jatkuu kevään 2020 aikana.

Syyskuun alussa 2019 Business Finlandissa aloitti uusi pääjohtaja Nina Kopola edellisen pääjohtajan Pekka Soinin sopimuskauden päätyttyä.

Business Finland on asettanut pitkän tähtäimen tavoitteet vuodelle 2025. Business Finland on määritellyt ja vuonna 2019 päivittänyt tiekartan, jossa pitkän aikavälin tavoitteet on jaettu vuosikohtaisiksi vaiheiksi ja tavoitteiksi. Vuosittaisista tavoitteista koottiin muutosportfolio, jossa oli tarvittavia konkreettisia toimia pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi ja Business Finland -muutoksen edistämiseksi. Syksyllä 2019 muutossalkku päivitettiin ja täsmennettiin niin, että kehittämistoiminta pystyttiin keskittämään viiteen tärkeimpään ja kiireisimpään hankkeeseen, ns. kärkihankkeisiin. Kärkihankkeita olivat johtamisjärjestelmän, asiakkuusprosessin, palveluprosessin ja rahoituspalveluiden sekä IT-hankkeiden kehittäminen.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi 19.3.2019 päätöksen (EOAK/883/2018) Business Finlandin tehtävien järjestämiseen liittyvän kantelun johdosta. Ratkaisussaan apulaisoikeusasiamies arvioi Rahoituskeskuksen järjestelyä, jolla sen tehtäviä siirretään palvelusopimuksella osin Yhtiön toteutettavaksi. Työ- ja elinkeinominis-

teriö on antanut päätökseen liittyvän selvityksen vuonna 2019 ja ilmoittanut selvittävänsä vielä tarkemmin Business Finland -kokonaisuutta koskevaan lakiin tarvittavia mahdollisia täsmennyksiä. Myös Business Finlandin oma tahtotila on, että Business Finlandin toiminta olisi selkeää ja säädöstenmukaista. Business Finlandin muutosportfolion toimilla ja kärkihankkeilla on haluttu osaltaan vastata apulaisoikeusasiamiehen nostamiin suosituksiin. Rahoituskeskus ja Yhtiö ovat esimerkiksi vuoden 2019 aikana täsmentäneet rahoitustoiminnan ja asiakaspalvelutehtävien rooleja ja vastuita. Tällä tavoin on selkiytetty toimintaan mahdollisesti liittyneitä tulkinvaraisuuksia.

Kärkihankkeiden lisäksi Business Finlandin toimintaa kehitettiin mm. seuraavasti:

QDA (Qualify - Develop - Account) -asiakkuusprosessia juurrutettiin käytännön toiminnaksi läpi vuoden 2019. Asiakkuusprosessissa siirryttiin yritysten kokonaisvaltaiseen analysointiin ja heidän kasvunsa tukemiseen, yksittäisten hankkeiden sijaan. Toimintamallin muutos oli iso kulttuurinen muutos ja se jatkuu myös vuonna 2020.

Business Finlandin toiminnan keskiössä on asiakasymmärrys. Työ- ja elinkeinoministeriön konsernin yhteisen asiakastietojärjestelmän (Kasvu-CRM) käyttöönotto ja kehittämistä yhteisiin prosesseihin soveltuviksi jatkettiin vaiheittain vuoden 2019 aikana. Vuoden loppuun mennessä Business Finlandissa kaikki käyttivät yhtä Kasvu-CRM:ään pohjautuvaa järjestelmää. Kasvu-CRM oli IT-projektina mittava. Järjestelmän kehittämistyötä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa jatketaan edelleen.

Business Finlandissa tehtiin useita tekoälypohjaisia sovelluspilotteja, joilla haettiin parempaa tuottavuutta ja laatua valittuihin asiakastyön kohtiin. Piloteista on myönteisiä kokemuksia, ja ensimmäiset niistä ovat edenneet tuotantovaiheeseen.

Tietoarkkitehtuurin ja tiedonhallintaratkaisujen yhdenmukaistamiseksi valittiin loppuvuonna Business Finlandin yhteiseksi työkaluksi M-Files –tuote. Järjestelmän ensimmäinen vaihe käynnistyi syksyllä ja jatkuu vuoden 2020 alkupuolelle, jolloin on suunniteltu ensimmäinen käyttöönotto. Järjestelmä mahdollistaa yhteisen dokumenttien haun Business Finlandin eri tietovarastoista.

Business Finland, muodostuen valtion virastosta ja valtio-omisteisesta osakeyhtiöstä, toimii valtionhallinnon näkökulmasta erilaisessa ja uudenlaisessa toimintaympäristössä. Tavoitteiden toteutumisedellytysten luominen ja kehittäminen ovat toisinaan haasteellisia, sillä toimintaa ohjaavat politiikat ovat osittain vanhentuneita, ristiriitaisia tai niitä ei ole ollenkaan. Esimerkiksi laillinen tulkinta tiedon vaihdosta valtion toimijoiden kesken on epäselvä.

Business Finlandin kehittämistoiminnasta on kerrottu myös mm. Luvussa 4, tavoitteiden Digitaalisuuden edistäminen ja Tiedolla johtaminen kohdalla.

5.1.4 KASVUMOOTTORIT

Suomen hallitus ohjasi Business Finlandille kasvumootoreiden rahoitukseen yhteensä 60 miljoonaa euroa lainamuotoista pääomarahoitusta vuosille 2018 ja 2019.

Kasvumoottoreilla tarkoitetaan yli miljardin euron uuteen liiketoimintaan, vientiin tai Suomeen kohdistuviin investointeihin tähtääviä liiketoimintaekosysteemejä. Kasvumoottoreita toteutetaan yritysvetoisella yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja julkisten toimijoiden kumppanuusmallilla.

Business Finland on rakentanut kasvumoottoreiden pääomallainan myöntämistä varten ainutlaatuisen toimintamallin. Pääomallainaa myönnetään kahdella tavalla: 1) tukihakemusmenettelyllä kasvumoottorihankkeiden valmisteluun (ns. käynnistystuki) ja 2) julkisten hankintojen menettelyllä kasvumoottoreiden alustayhtiöiden liiketoiminnan rakentamiseen sekä laajojen verkostovaikutusten synnyttämiseen. Kilpailutusmenettelyllä haetaan markkinahinta tarvittavalle valtion rahoitukselle. Alustayhtiön toiminnan tulee olla kasvuhakuista, jotta laina pystytään aikanaan maksamaan takaisin kohtuullisella tuotolla valtiolle.

Kilpailutusmenettely on osoittautunut menestykseksi. Vuonna 2019 järjestettyyn toiseen kasvumoottorikilpailutukseen tuli 12 hakemusta, joista 4 rahoitettiin. Neljälle alustayhtiölle myönnettiin yhteensä 28 miljoonaa euroa pääomallainaa. Rahoitetut alustayhtiöt toimivat älysatamien, tekoälyn, hiilensidonnan ja –kompensoinnin sekä tulevaisuuden energiajärjestelmien aloilla. Kummallakin kilpailutuskierröksellä rahoitetut alustayhtiöt ovat lisänneet merkittävästi työntekijämääräänsä, kasvattaneet ekosysteemiään ja rakentaneet edellytyksiä suomalaisen ekosysteemin merkittävälle kasvulle ja menestykselle.

Kasvumoottorin käynnistystukea myönnettiin 2019 yhdelle alustayhtiölle, yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

Alustayhtiöiden pääomittamisen lisäksi Business Finland tarjoaa kasvumoottoreille rahoitusta ekosysteemien orkestrointiin. Kasvumoottoreiden orkestrointirahoitusta myönnettiin kolmelle uudelle kokonaisuudelle, joiden teemoina on sisäilman laatu, muovien kierrätys ja muoveja korvaavien biopohjaisten vaihtoehtojen kehittäminen sekä valmistavan teollisuuden digitaalinen murros.

5.2 PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

Tavoite: Business Finlandin palveluiden laatu säilyy korkeana.

Business Finlandin palveluiden laatu oli pääosin erinomaisella tasolla.

Business Finlandin rahoitusasiakkaiden antama kokonaisarvosana palvelun laadusta vuonna 2019 oli 4,1 asteikolla 1-5, jossa 1 = erittäin huono ja 5 = erittäin hyvä. Palaute jatkui edellisvuosien tapaan hyvällä tasolla (vrt. 2018: 4,3). Erityisesti Business Finlandin asiantuntijoiden asiakaspalveluasenteen, tavoitettavuuden, toimintatavan reiluuden ja läpinäkyvyyden sekä sujuvuuden asiakkaat arvioivat erityisen hyväksi. Muiden Team Finland –toimijoiden palveluista tiedottaminen on rahoitusasiakkaiden antaman palautteen mukaan säilynyt jokseenkin samalla tasolla edellisvuoteen ver-

rattuna (2019: 3,2 ja 2018: 3,3) mutta parantunut suhteessa vuosiin 2017 ja 2016. Tässä on silti edelleen eniten parannettavaa. Kielteisen rahoituspäätöksen saaneet olivat kautta linjan merkittävästi tyytymättömämpiä kuin myönteisen päätöksen saaneet antaen palvelun laadun keskiarvoksi 2,9 (2018: 3,3) ja suositteluhaluudeksi -19 (2018: +4). Suositteluhaluudesta lisää alempana.

Ekosysteempipalveluissa toteutetussa reilussa 300 ohjelma-aktiviteetissa (Digi, Bio & Cleantech, Consumer sekä Health) asiakkaiden antama palaute oli hyvällä tasolla; keskiarvo 4,2 asteikolla 1-5 (2018: palaute vaihteli välillä 4,2-4,3). Suositteluhalukkuutta on kysytty vain osassa tapahtumien palautekyselyistä ja hivenen eri asteikoilla, joten NPS-data ei ole riittävän vertailukelpoista raportoitavaksi.

Business Finlandin järjestämien yritysvaltuuskuntavierailuiden kokonaispalautteen arvosana oli hyvä 4,2 (2018: 4,1, asteikko 1-5) ja suositteluhalukkuus hyvä +51 (asteikko -100 - +100). Team Finland -vierailuista saatu asiakaspalautteen keskiarvo oli myös hyvä 4,3 (2018: 4,1, asteikko 1-5). Business Finlandin kansainvälisen verkoston palveluista saatu kokonaisarvosana oli myös hyvä 4,1 (asteikko 1-5) ja suositteluhalukkuus erinomainen +65 (asteikko -100 - +100).

Taulukossa 9 on esitetty tulossopimuksen tunnusluku-tavoitteet Business Finlandin palveluiden laatuun liittyen.

Business Finland asiakkaiden suositteluhalukkuus (NPS) oli vuonna 2019 erittäin hyvällä tasolla; +67 ja parani hieman vuoden 2018 tasosta (+66). Tunnusluku

koostuu Business Finlandin asiakkaiden halukkuudesta suositella Business Finlandin tarjoamia palveluita. Laskennassa ovat mukana Invest in Finlandin, Visit Finlandin, yritysvaltuuskuntien, kansainvälisen verkoston ja rahoituksen asiakkaat. Rahoituksen asiakkailta palautetta on kerätty sekä rahoitushakemusvaiheessa (hyväksytyt ja hylätyt rahoitushakemukset) että rahoitushankkeen päättymisvaiheessa. Tarkasteltaessa pelkästään kielteisen rahoituspäätöksen saaneita, eivät asiakkaat ole olleet erityisen halukkaita suosittelemaan Business Finlandia (NPS 2019: -19 vs. 2018: +4).

NPS lasketaan vähentämällä suosittelijoiden (ne, jotka antavat arvosanan 9 tai 10 kysymykseen ”kuinka todennäköisesti voisit suositella palveluitamme?” asteikolla 0-10) prosentuaalisesta osuudesta kriittisten vastaajien (ne, jotka antavat arvosanan 0-6) prosentuaalinen osuus. NPS-arvo sijoittuu välille -100 - +100. Yleisesti arvoa, joka ylittää +40 pidetään hyvänä ja arvoa, joka ylittää +50 pidetään erinomaisena.

Visit Finlandin sidosryhmätyytyväisyys oli 4,4 vuonna 2019. Tyytyväisyys on säilynyt korkeana ja yli tavoitetason. Kohdemarkkinoilla järjestetyt tapahtumat ovat suosittuja ja monet ovat olleet loppuun myytyjä. Erityistä kiitosta on saatu hyvin suunnitelluista ja organisoiduista tapahtumista sekä ammattimaisesta ja ystävällisestä asenteesta. Lisäksi uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja kontaktien luomisessa sekä verkostoitumisessa Visit Finlandin tapahtumia on arvostettu sekä kotimaisen elinkeinon (matkailupalveluiden myyjien) että ulkomaisten ostajien piirissä.

Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Talent Boost –toimintoihin ylitti tavoitetason (3,5) ja oli 3,9 vuonna 2019. Kysely tehtiin marraskuussa 2019 ja se kattoi laajasti Talent Boost –palveluita käyttäneet Business Finlandin asiakkaat ja sidosryhmät. Samassa yhteydessä kysytty suositteluhaluus (NPS) oli tässä kyselyssä +28, mikä on varsinkin toimintojen uutuuden huomioon ottaen erittäin hyvä arvo.

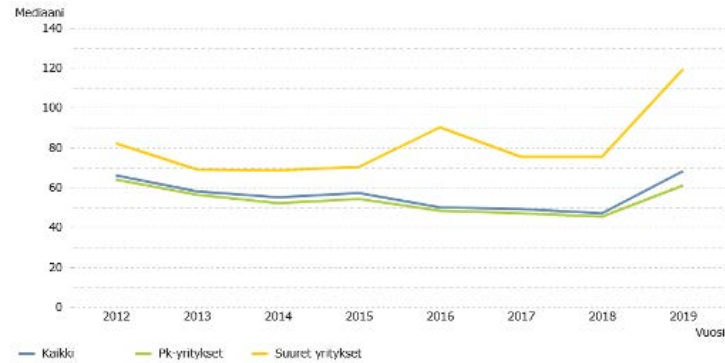
TAULUKKO 9 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET, PALVELUIDEN LAATU

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
Business Finland asiakkaiden suositteluhaluus (NPS) (asteikko -100 - +100)	+56	+66	+67	>+56
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Visit Finland –toimintoon (asteikko 1-5)	4,3	4,2	4,4	4
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Talent Boost –toimintoihin (asteikko 1-5)	-	-	3,9	3,5

Rahoitushakemusten sekä maksupyynnön ja raportin käsittelyajat. Innovaatorahoituksessa pk-yritysten hakemusten käsittelyaika nousi viime vuonna kolmen vuoden laskun jälkeen (Kuva 12). Käsittelyajan mediaani pk-yrityksillä oli 61 vrk (Taulukko 10). (vuonna 2018: 47 vrk). Myös suuryritysten uuden hakemuksen käsittely-

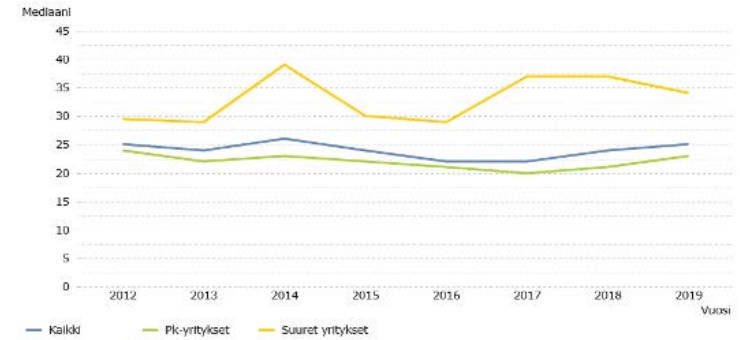
ajan mediaani nousi ja oli viime vuonna 119 vrk (vuonna 2018: 75 vrk).

Maksupyynnön ja raportin käsittelyaika nousi pk-yrityksillä kahdella vuorokaudella ja oli nyt 23 vrk (Taulukko 10). Suurilla yrityksillä käsittelyaika sen sijaan laski 3 vuorokaudella eli oli 34 vrk (Kuva 13).

KUVA 12 YRITYSTEN HAKEMUSTEN KÄSITTELYAIKA

Elinkeinorahoituksessa uuden hakemuksen käsittelyaika oli 11 vrk (vuonna 2018: 10 vrk). Elinkeinorahoituksen hakemusten käsittelyajat vaihtelevat eri rahoituspal-

KUVA 13 YRITYSTEN MAKSUJEN KÄSITTELYAIKA

veluissa. Elinkeinorahoituksen maksatusten käsittelyajan mediaani nousi 7 vrk:lla 20 vuorokauteen.

TAULUKKO 10 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, KÄSITTELYAJAT

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
Uuden t&g&i-rahoitushakemuksen käsittelyaika pk-yrityksille (vrk)	47	45	61	
T&g&i-maksupyynnön ja raportin käsittelyaika pk-yrityksille (vrk)	20	21	23	

Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä. Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä oli 80 % (Taulukko 11). Asiakastyötä tekevien osuuden kasvattaminen ja hallinnon pienentäminen ovat olleet Business Finlandin henkilöstötavoitteina sen perustamisesta lähtien. Viraston ja osakeyhtiön yhdistymiseen on kuitenkin liittynyt huomattava

määrä hallinnollista työtä ja prosessien kehittämistä, joten tavoiteltu muutos on ollut hidasta. Jatkossakin organisaatiomuotojen ja niitä koskevan sääntelyn erilaisuus tulevat aiheuttamaan ylimääräistä hallintotyötä. Viraston HR-toiminto on pyrkinyt hallinnon keventämiseen muun muassa ottamalla käyttöön Palkeiden tarjoaman laajan HR-kokonaispalvelun lokakuussa 2019.

TAULUKKO 11 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, ASIAKASTYÖTÄ TEKEVIEN OSUUS

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä (%)	-	80 %	80 %	

6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Tavoite: Henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee.

Business Finlandin ensimmäinen toimintavuosi 2018 oli vielä yhteisten toimintatapojen luomisen ja käyttöönoton aikaa. Vuonna 2019 uusi organisaatio, uudet toimintatavat ja roolit vakiintuivat ja niitä kehitettiin ja selkiytettiin edelleen. 1.1.2019 toteutettiin toinen, aiempaa 42 henkilön ja tehtävän liikkeenluovutusta suurempi, 123 henkilöä ja tehtävää käsittävä liikkeenluovutus Innovaatio-rahoituskeskus Business Finlandista Business Finland osakeyhtiöön. Näin toteutettiin Business Finlandista annetussa laissa edellytetty tehtävien ja henkilöstön painopisteen siirtyminen Yhtiön puolelle.

Yhdistymisprosessin aikana aloitettiin pääjohtajan kuukausittaiset info-tilaisuudet, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita. Syyskuun alussa aloittanut uusi pääjohtaja Nina Kopola jatkoi tätä käytäntöä. Hän järjesti myös kanavan henkilöstön anonyymille palautteelle ja ryhtyi osaltaan toimenpiteisiin henkilöstön kokemien epäselvyyksien ja epäkohtien korjaamiseksi.

Koko henkilöstö Suomen ja ulkomaan toimipisteistä kutsuttiin jälleen Helsinkiin ”World Ideas Week” –tapah-

tumaan elokuussa. Tapahtumassa keskityttiin yhteisen ymmärryksen luomiseen ja kehittämiseen ulkoisten puhujien ja fasilitaattorien sekä sisäisten workshopien kautta. Viikon aikana oli myös mahdollisuus tutustua kollegoihin vapaamuotoisemmissa merkeissä. World Ideas Weekin aikana palkittiin neljä Business Finlandin työntekijää organisaation eri puolilta arvojen mukaisesta toiminnasta.

World Ideas Weekillä lanseerattiin BF Business School –konsepti, joka sisältää henkilöstön kehittämiseen liittyviä kokonaisuuksia valmennuksista, e-learningiin ja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Konseptin keskeisenä tavoitteena on yhteisten toimintatapojen luominen ja kehittäminen. Erityisesti asiakasrajapinnan työntekijöille suunnattiin Licence to Advice –koulutusohjelma. Loppuvuodesta tarjottiin ensimmäinen ulkoministeriön kanssa toteutettu valmennus Business Finlandin diplomaattuuralla oleville tai sellaisesta kiinnostuneille. Vuonna 2019 panostettiin edelleen kielikoulutukseen ja World Ideas Weekin yhteydessä arvottiin kielimatkat Englantiin kahdelle työntekijälle. Business Finlandilla on myös kattava perehdytysohjelma uudelle työntekijälle. Uusille työntekijöille järjestettiin kaksi perehdytysviikkoa Helsingissä.

Business Finlandin uusille esimiehille järjestettiin valmentavan johtamisen valmennusta, ja heidän toimintaansa arvioitiin valmentavan johtamisen näkökulmasta. Esimiehille järjestettiin myös kaksi BF Leaders Day –päivää, joissa kirkastettiin organisaation tavoitteita ja laadittiin esimiestyön yhteisistä periaatteista ja tavoitteista koostuva huoneentaulu. Huoneentaulun asioiden toteutusta mitattiin joulukuussa henkilöstökyselyllä.

Rahoituskeskuksen rahoitustoiminta vakiintui vuonna 2019 ja rahoituspäätöksiä esittelevät asiantuntijat koottiin Funding and Finance -palvelualueelle. Alle 100 000 euron de minimis -ehtoiset päätökset siirtyivät vuoden 2019 alusta Yhtiön tehtäväksi. Henkilöstölle tarjottiin mahdollisuutta muutostukeen coaching-keskustelujen ja Auntie-muutosvalmennuksen muodossa. Syksyn kehityskeskusteluissa keskityttiin osaamisen kehittämisen tarpeisiin ja uranelma-ajatteluun. Henkilöstöllä oli myös mahdollisuus osallistua ulkoiseen ura-coaching palveluun.

Alkuvuodesta tehdyn Signi-henkilöstökyselyn tulosten johdosta luotiin muutosportfolio organisaation toiminnan kehittämiseksi. Työroolien kirkastaminen nostettiin koko organisaation vuoden 2019 keskeiseksi tavoitteeksi. Viisi keskeisintä muutosportfolioista valittua kärkihanketta olivat johtamisjärjestelmän, asiakkuusprosessin, palveluprosessin ja rahoituspalveluiden sekä IT-hankkeiden kehittäminen.

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin henkilötyövuosikertymä vuonna 2019 oli 128 (2017: 339,4 ja 2018: 275,4) eli htv-määrä pieneni 54 % edellisvuodesta. Pieneneminen johtui Business Finland -lain nojalla

1.1.2019 toteutetusta liikkeenluovutuksesta, jolla 123 henkilöä siirtyi Yhtiön palvelukseen asiakasrajapintaan.

Koko Business Finlandin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 644 henkilöä, joista Rahoituskeskuksessa 125 ja Yhtiössä 519 henkilöä (2018: 601 henkilöä, josta Rahoituskeskuksessa on 260 henkilöä ja Yhtiössä 341 henkilöä). Yhtiön henkilömäärään on laskettu työsuhteiset Suomessa ja ulkomailla.

Taulukossa 12 on esitetty tulossopimuksen tunnuslukutavoitteet henkilöstön hyvinvointiin sekä johtamisen paranemiseen liittyen.

Kokonaistyötyytyväisyys. Business Finland organisaatio (Rahoituskeskus ja Yhtiö) toteutti helmi-maaliskuussa 2019 Signi-henkilöstökyselyn, jonka tarkoituksena oli selvittää henkilöstölle merkityksellisimmät asiat ja niiden toteutumisen työpaikalla. Kyselyn asteikko oli 0-100, jossa yli 80 tulos oli hyvä ja alle 60 heikko. Business Finlandin kokonaistulos oli 61. Mikään merkityksellisimmistä asioista ei toteutunut kyselyn tulosten mukaan työpaikalla hyvällä tasolla. Henkilöstö koki kohtuullisella tasolla toteutuvan sen, että työpaikalla on mukava ja oikeudenmukainen esimies, on vapaus tehdä töitä ajasta ja paikasta riippumatta, on työn ja vapaa-ajan tasapaino, on mahdollisuus käyttää päivittäin omaa osaamistaan, organisaatiolla on innostava päämäärä ja tavoite sekä mielekkäät työtehtävät. Heikolla tasolla toteutuviksi asioiksi henkilöstö koki vaikutusmahdollisuudet omaan työhön ja työympäristöön, omia kiinnostuksia vastaavat kehitysmahdollisuudet, oikeudenmukaisen palkan ja luonto-

sedut sekä luotettavan ja kyvykkään johdon.

Siqni-henkilöstökyselyn vastausaktiivisuus oli korkea, 75 % henkilöstöstä, mitä on pidettävä positiivisena. Henkilöstöllä on selkeä halu vaikuttaa asioihin työpaikallaan. Kyselyn tulokset osoittivat useita kehittämiskohteita, joihin paneuduttiin vuoden aikana yksiköissä, palvelualueilla ja johtoryhmässä. Vuoden loppupuolella valittiin edellä mainitut viisi kärkihanketta,

joiden tulokset valmistuvat alkuvuonna 2020.

Johtamisindeksi. Vuoden 2019 aikana Business Finlandin esimiestyötä arvioitiin valmentavan johtamisen CLP-kyselyn kautta. Kyselyn painopiste oli mahdollistavassa ja sparraavassa johtajuudessa. Kyselyn tulokset noudattivat verrokkiorganisaatioiden tuloksia. Johtajuuksindeksi 77/100 vastaa myös markkinoiden vastaavaa arvoa.

TAULUKKO 12 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET: HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
Kokonaistyötyytyväisyys (1-5)*	3,5	3,1	3,1	>3,5
Johtamisindeksi	3,5	-	3,9	3,9

* Eri vuosien tunnusluvut eivät ole suoraan verrannollisia, koska kyselytavat ovat vaihdelleet pulssikyselyistä laajempaan henkilöstökyselyyn. Myös johtamisindeksin taustalla olevat kyselyt ovat olleet erilaisia. Kaikkien kyselyjen tulokset on muunnettu 1-5 asteikolle vertailua varten.

Muita henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja on esitetty Taulukossa 13.

Rahoituskeskuksen henkilöstöstä vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oli 71,3 % (2018: 72,3%). Henkilöstöstä 8,0 % työskenteli johtaja esimiestehtävissä, 79,2 % asiantuntijatehtävissä ja 12,8 % toimihenkilötehtävissä. Henkilöstöstä 96,8 % (2018: 97,3 %) oli vakinaisessa palvelussuhteessa.

Naisten osuus Rahoituskeskuksen henkilöstöstä oli 56,8 % (2017: 49,1 % ja 2018: 48,5 %). Johdossa nais-

ten osuus oli 50,0 % (2017: 28,6 % ja 2018: 25,0 %), keskijohdossa 66,7 % (2017: 46,4 % ja 2018: 70 %), asiantuntijatehtävissä 50,5 % (2017: 38,2 % ja 2018: 36,5 %) ja toimihenkilötehtävissä 93,8 % (2017: 85,3 % ja 2018: 86 %).

Rahoituskeskuksen henkilöstö oli vuonna 2019 keskimäärin 6,3 työpäivää sairaana henkilötyövuotta kohden (2017: 4,2 pv ja 2018: 6,6 pv), mikä on vähemmän kuin valtiolla keskimäärin.

TAULUKKO 13 MUITA TUNNUSLUKUJA, HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma
Henkilöstömäärä ja henkilöstörakenne:			
Henkilöstön lukumäärä	338	266	125
Henkilöstön lukumäärän muutosprosentti	+ 30,5	-23	-53
Keski-ikä (n/m)	49,5/51,9	50,5/53,4	51,1/52,7
Koulutustaso, indeksiluku (n/m)	6,2/6,8	6,2/6,9	6,2/6,9
Vakinaiset, määräaikaiset prosenttiosuus	96,7	97,3	96,0
Kokoaikaiset, prosenttiosuus	96,4	96,5	97,6
Työhyvinvointi:			
Lähtö- ja tulovaihtuvuus (% henkilöstöstä, n/m)	3,1/1,5	3,8/0,9	3,6/7,3
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0,3	0	0
Sairauspoissaolot, pv/htv	4,2	6,6	6,3
Työterveyshuolto (euroa/htv)	545	604	414
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)	218	404	435
Osaaminen ja muu aineeton pääoma:			
Koulutus ja kehittäminen (euroa/htv)	1331	721	761
Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	2,7	2,4	2,0

7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

7.1 RAHOITUKSEN RAKENNE

Rahoituskeskukselle vuodelle 2019 osoitettu rahoitus oli 587,0 milj. euroa sekä aiemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja 124,0 milj. euroa, yhteensä 711,0 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli 5 %. Suurin osa rahoituksesta myönnetään 1-vuotisena arviomäärärahana ja osa myönnetään 3-vuotisina siirtomäärärahoina. Rahoituksen pitkäjänteisen luonteen vuoksi, rahoituspäätöksen teosta menee tyypillisesti pitkä aika maksatusvaiheeseen.

Rahoituskeskuksella oli käytettävissään em. rahoituksen lisäksi UM:n myöntämiä määrärahoja yhteensä 7,7 milj. euroa (sis. aiemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja 2,7 milj. euroa).

7.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.2.1 VALTUUDET

Rahoituskeskuksen käytössä oli valtuuksia yhteensä 572 milj. euroa (2018: 493 milj. euroa), jossa on kasvua 16 % edellisvuoteen verrattuna. Eduskunta päätti lisätä avustusmuotoista rahoitusta, sen sijaan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan lainavaltuudet hieman laskivat. Momentille 32.20.87 vuonna 2018 myönnetty uudenlainen lainamuotoinen kasvumoottoreiden rahoitus säilyi ennallaan vuonna 2019.

Valtuudet käytettiin EAKR-valtuuksia ja energiatukea lukuun ottamatta lähes 100-prosenttisesti.

TAULUKKO 14 MYÖNTÄMISVALTUUDET JA NIIDEN KÄYTTÖASTE 2015–2019 (MILJ. EUROA).

	Momentti	2015 milj.€	2016 milj.€	2017 milj.€	2018 milj.€	2019 milj.€	Käytetty 31.12.19	Jäljellä	Käyttö-% 2019	Käyttö-% 2015	Käyttö-% 2016	Käyttö-% 2017	Käyttö-% 2018
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, julkinen tutkimus	32.20.40	178	78	79	89	109	109	0,0	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, yritysten avustus	32.20.40	182	163	161	182	235	235	0,0	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	32.20.83	206	183	173	163	155	155	0,0	100 %	82 %	91 %	100 %	100 %
Pääomaehdoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat	32.20.87				30	30	29	1,5	95 %	0 %	0 %	0 %	99 %
Valtuudet yhteensä		566	424	413	464	530	528	1,6	100 %	94 %	96 %	100 %	100 %
Energiatuki	32.60.40	2	0	24	23	32	23	9	71 %				
Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin	32.20.43			1				0					
EU:n rakennerahastot	32.50.64	34	12	12	4	8	3	5	32 %				
Varsinainen kehitysyhteistyö (BEAM)	24.30.66			4	3	3	3	0	97 %				
Yhteensä		602	436	450	493	572	556	16	97 %				

v.2019 lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,041296 milj.e.

v.2019 pääomaehdoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,360250 milj.e.

v.2019 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 2,320 milj.e.

v.2018 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,00211374 milj.e.

v.2018 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,009985 milj.e.

v.2018 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 3,520 milj.e.

v.2017 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 16,112 milj.e.

v.2017 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 5,884 milj.e.

v.2016 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,005 milj.e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 36,093 milj.e.

v.2016 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 6,024 milj.e.

v.2015 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,088 milj.e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 38,718 milj.e.

Valtuuksien käyttämättä jätöt ovat laskeneet edelleen. Rahoitettavien projektien osalta Rahoituskeskus kannustaa asiakkaitaan kehittämään toimintaansa laajasti ottaen huomioon myös esim. liiketoimintamalleihin kohdistuvan tutkimus- ja kehittämistoiminnan. Rahoituskeskus kohdistaa rahoituksensa niihin projekteihin, joiden tuotto-odotukset ovat poikkeuksellisen suuria ja

yrittäjien kehittämistoiminta laaja-alaista, mikä sisältää riskejä. Näiden tavoitteiden vuoksi osa projekteista keskeytyy, mikä näkyy lainavaltuuden kohtuullisen korkeana käyttämättä jättämisinä. Avustushankkeiden osalta keskeytyminen on vähäisempää, koska avustuksissa erilaiset ketterät toimintamallit, kuten jaksotettu rahoitus, ovat lainarahoitusta helpommin toteutettavissa.

TAULUKKO 15 RAHOITUSKESKUKSEN MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN KÄYTTÄMÄTTÄ JÄTÖT 2014-2019

Valtuusmomentti	Alkuperäinen valtuus 2014-2019	Sitoumukset 31.12.19 asti	Maksettu 31.12.19 mennessä						
	milj. €	milj. €	milj. €	2014	2015	2016	2017	2018	2019
32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	1 857	1 793	1 322	4,0 %	4,1 %	4,0 %	3,8 %	3,3 %	3,4 %
32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan ¹⁾	1 060	901	747	16,8 %	17,3 %	17,7 %	16,2 %	15,5 %	15,0 %
32.20.87 Pääomaehtoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat	60	58	24					1,0 %	3,1 %
Yhteensä	2 977	2 753	2 093	6,9 %	7,5 %	7,9 %	7,8 %	7,5 %	7,5 %

1) Lainat sisältävät tuotekehityslainat, pääomaehtoiset lainat sekä perustamisvaiheen pääomalainat. Käyttämättä jätöt sisältävät rahoituspäätösten (ko. valtuuden) peruutukset ja käyttämättä jäämiset 31.12.2019 asti, siltä osin kuin projekti jostain syystä keskeytyy, toteutuu aiottua suppeampana tai päättyy suunniteltua aikaisemmin. Prosentit on laskettu kyseisen ja viiden edeltävän valtuusvuoden yhteenlasketuista tiedoista.

7.2.2 TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN MÄÄRÄRAHAT

TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN TUKEMINEN

Momentin 32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen määrärahoista käytettiin 89 % (vuonna 2018: 93 %) ja määrärahojen käyttö väheni edellisvuoteen verrattuna 6 %. Momentilta myönnettävä rahoitus on laajentunut perinteisestä pitkän aikavälin tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksesta lyhyempikestoisiin rahoitustuotteisiin, joihin liittyen maksetaan myös ennakkomaksuja. Tämä tekee momentin vuosittaisesta määrärahatarpeen arvioinnista haastavaa.

LAINAT TUTKIMUS- JA INNOVAATIOTOIMINTAAN

Momentilla 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan oli käytössä määrärahoja kokonaisuudessaan 4 % vähemmän kuin vuonna 2018. Myönnettyt määrärahat käytettiin 100 %:sesti. Määrärahatarpeen arviointia vaikeuttaa vuotuisen valtuuksien määrän muutoksen lisäksi asiakkaiden lainatarpeen jakautuminen pitkissä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan projekteissa useammille vuosille. Tällöin vuotuista käyttöä on hankala ennakoita yhteensä sadoissa käynnissä olevissa lainoitetuissa projekteissa.

Momentille myönnettiin lisämäärärahaa 15 milj. euroa neljännessä lisätalousarviossa maksatusarvioiden ja lainaennakoiden tarpeen tarkentumisen vuoksi.

PÄÄOMALAINAT TEOLLISUUDEN UUDISTUMISEEN JA YRITYSVETOISTEN LIIKETOIMINTAEKOSYSTEEMIEN KEHITTÄMISEEN

Rahoituskeskukselle myönnettiin kohdassa 5.1.4 kuvattuun kasvumoottorien rahoitukseen määrärahoja momentille 32.20.87 Pääomalainat teollisuuden uudistamiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen yhteensä 30 milj. euroa (aloitusvuonna 2018: 6 milj. euroa). Uuden rahoitusmuodon käynnistäminen vaatii aikaa, joten valtuuksien käytöstä aiheutuvat menot painottuvat myöhemmille vuosille. Vuodelle 2019 varatuista määrärahoista käytettiin 59 % eli 17,6 milj. euroa (2018: 5,9 milj. euroa).

MUUTA TIETOA LAINOISTA

Valtiokonttorin ohjeen mukaisesti lainojen momentin 32.20.83 budjetointiperuste on talousarviossa maksatuspäätösperuste. Rahoituskeskus kirjaa lainat Rahoituskeskuksessa tehtävän maksatuspäätöksen perusteella. Valtiokonttori maksaa lainan asiakkaalle asiakkaan pyynnöstä. Asiakkaat eivät aina nosta heti lainaa joko lainkaan tai täysimääräisesti. Rahoituskeskus on sopinut Valtiokonttorin kanssa, että Valtiokonttori seuraa nostamat-

tomia lainoja ja raportoi niistä säännöllisesti Rahoituskeskukselle, joka poistaa kirjanpidostaan sellaiset lainat, joita asiakas ei aio nostaa.

Talousarviokirjanpidossa on momentilla joulukuussa 2019 n. 2,9 milj. euroa nostamattomia lainoja, jotka on kirjattu momentille maksatuspäätösperusteisesti. Tämä

sama summa on myös mukana taseessa sekä kohdissa pitkäaikaiset saamiset että muut lyhytaikaiset velat. Kaikki nostamattomat lainat olivat vuodelta 2019, yhteensä 17 maksatuspäätöksestä. Nostamattomien lainojen määrä oli 0,3 % lainakannasta (2018: 0,4 %).

TAULUKKO 16 LAINAKANTAA KOSKEVIA TIETOJA, 1000 EUROA

Valtiokonttorin hoidossa olevat tuoteparannus-, tuotekehitys- ja pääomaehdoiset tuotekehityslainat (1 000 €)										
	31/12/2015	% laina- kannasta	31/12/2016	% laina- kannasta	31/12/2017	% laina- kannasta	31/12/2018	% laina- kannasta	31/12/2019	% laina- kannasta
Lainakanta	751 480		829 076		882 333		970 351		1 045 654	
- Tuotekehityslainat	621 291		706 790		771 152		862 513		921 382	
- Tuoteparannuslainat	176		176		176		176		176	
- Pääomaehdoiset tuotekehityslainat	85 662		80 092		74 021		69 915		68 331	
- Perustamisvaiheen pääomalainat	8 379		7 675		6 669		5 953		5 584	
- Pääomalainaksi muutetut tuotekehityslainat	35 972		34 343		30 314		27 380		26 639	
- Pääomaehdoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat							4 414		23 543	
Uudet lainat	131 878	17,5 %	147 580	17,8 %	149 168	16,9 %	169 004	17,4 %	173 212	16,6 %
Tileistä poistetut perimättäjätöt	22 214	3,0 %	20 207	2,4 %	20 044	2,3 %	19 070	2,0 %	25 901	2,5 %
Lainojen lyhennykset ¹⁾	34 155	4,5 %	35 718	4,3 %	45 126	5,1 %	46 323	4,8 %	57 490	5,5 %
Maksetut korot	6 721	0,9 %	7 226	0,9 %	8 211	0,9 %	7 692	0,8 %	7 882	0,8 %
Varsinaiset luottotappiot	45 681	6,1 %	14 058	1,7 %	30 742	3,5 %	15 592	1,6 %	16 417	1,6 %

JÄRJESTÄMÄTTÖMÄT LAINAT	31/12/2015	% laina- kannasta	31/12/2016	% laina- kannasta	31/12/2017	% laina- kannasta	31/12/2018	% laina- kannasta	31/12/2019	% laina- kannasta
Erääntyneet korot	4 929		4 928		4 536		8 436		16 814	
Erääntyneet lyhennykset	33 632		38 747		40 057		52 819		111 569	
Erääntyneet viivästyskorot	83		65		108		79		91	
Erääntyneet yhteensä ²⁾	38 644	5,1 %	43 740	5,3 %	44 701	5,1 %	61 335	6,3 %	128 473	12,3 %
Erääntyneiden lainojen pääoma	104 988	14,0 %	132 841	16,0 %	122 852	13,9 %	140 112	14,4 %	195 825	18,7 %
Järjestämättömien lainojen pääoma	97 091	12,9 %	74 730	9,0 %	84 692	9,6 %	102 770	10,6 %	153 299	14,7 %

PERIMÄTTÄJÄTTÄMIS- PÄÄTÖKSET BF	2015		2016		2017		2018		2019	
Jätetty perimättä, 1000 €	24 023	3,2 %	19 449	2,3 %	21 465	2,4 %	15 829	1,6 %	25 758	2,5 %
%:ia kyseisiin hankkeisiin myönnytyistä lainoista	57 %		55 %		65 %		57 %		64 %	
Perimättäjäättämispäätösten lukumäärä	98		118		100		89		100	

1) Lyhennysten jakaumat:

v. 2019: L/55,9 milj. = 97 %; POL/1,3 milj. = 2%; Perustamisvaiheen POL/0,3 milj. = 1%
v. 2018: L/44,3 milj. = 96 %; POL/1,6 milj. = 3%; Perustamisvaiheen POL/0,4 milj. = 1%
v. 2017: L/41,5 milj. = 92 %; POL/3,1 milj. = 7%; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1%
v. 2016: L/30,6 milj. = 86 %; POL/4,5 milj. = 12%; Perustamisvaiheen POL/0,6 milj. = 2%
v. 2015: L/30,9 milj. = 91 %; POL/2,6 milj. = 8%; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1%

Lyhennyksissä vähennyksenä asiakkaalle takaisin maksettu takaisinperintä FIT Biotech 2784/31/2008 98.627,20

2) Erääntyneet korot, lyhennykset ja viivästyskorot = vuoden lopun tilanne

Asiakkaat nostivat uusia lainoja 173 milj. eurolla, ja lainakanta kasvoi 8 %. Lainojen lyhennykset kasvoivat 24 %.

Erääntyneiden lyhennysten ja korkojen määrä kasvoi 109 %, ja erääntyneiden lainojen kokonaispääoman kasvu oli 39 %. Erääntyneiden lainojen määrän kasvuun on vaikuttanut se, että vuoden 2019 aikana Valtiokonttori on eräännyttänyt konkurssiin asetettujen yhtiöi-

den lainat per konkurssiin asettamispäivä. Aiemmin vastaavaa eräännytystä ei ole tehty, vaan lainoille on ainoastaan tehty tileistäpoisto konkurssin päätyttyä. Maksuvapautuspäätöksiä tehtiin 25,8 milj. eurolla (2018: 15,8 milj. eurolla). Maksuvapautusten määrä riippuu rahoitettujen hankkeitten onnistumisesta ja vaihtelee vuosittain.

TAULUKKO 17 RAHOITUSKULUJEN KEHITYS

€1 000	Tuotekehityslainat				Pääomaehtoiset lainat				Lainat yhteensä			
	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019
Perimättäjätöt ja anteeksiannot	18 458	17 346	24 845	43 %	1 585	1 725	1 056	-39 %	20 044	19 070	25 901	36 %
Varsinaiset luottotappiot	24 938	11 556	16 287	41 %	5 804	4 036	130	-97 %	30 742	15 592	16 417	5 %
Yhteensä	43 396	28 901	41 132	42 %	7 389	5 761	1 187	-79 %	50 785	34 663	42 318	22 %

Pääomaehtoisten lainojen luottotappioissa mukana v. 2017: 387.521,25 €, v. 2018: 300.000 € ja v. 2019: 50.000 € perustamisvaiheen pääomalainan luottotappiota.

Varsinaiset luottotappiot olivat suunnilleen edellisvuotisella tasolla ja olivat 1,57 % (2018: 1,61 %) lainakannasta. Vuotuiset muutokset ovat pääosin satunnaista vaihtelua.

CLEANTECH, BIOTALOUSRATKAISUJEN SEKÄ INNOVAATIOIDEN KAUPALLISTAMISEN TUKEMINEN

Rahoituskeskuksella oli käytettävissään yhteensä 47,8 milj. euroa momentin 32.20.43 v. 2018 (32.01.42 v. 2017) Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen määrärahoja vuosilta

2017-2018. Määrärahoista käytettiin 75 %. Määrärahat on sidottu rahoituspäätöksillä lähes kokonaan. Hankkeet ovat tyypillisesti pitkäkestoisia, joten loput maksatukset tulevat tuleville vuosille.

PÄÄMASIJOITUSTOIMINTA

Rahoituskeskuksen taseen käyttöomaisuusarvopapereissa on Business Finland Venture Capital Oy:n, BFVC (ent. Tekes Pääomasijoitus Oy), osakkeissa 0,05 milj. euroa ja sijoituksena vapaan oman pääoman rahastoon on

85,8 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen on 15,7 milj. euroa. BFVC on valtion kokonaan omistama ja Rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa oleva osakeyhtiö. Sen toiminnasta on kerrottu kohdassa 3.2.3 (Taulukko 5).

Rahoituskeskukselle osoitettiin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa 10,8 milj. euroa 3-vuotista siirtomäärärahaa pääomasijoitustoimintaan kohdennettavaksi BFVC:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen momentilta 32.20.89. Aikaisempien vuosien määrärahaa oli käytettävissä 21,7 milj. euroa ja sitä maksettiin yhtiölle 15,7 milj. euroa.

Vuoden 2019 aikana ei toteutunut uusia rahastosi-joituksia. Riskirahoitusohjelman mukaisten rahastojen määrä vuoden 2019 lopussa oli viisi ja niiden yhteenlaskettu koko oli 89,1 miljoonaa euroa ja rahastojen varoista oli kutsuttu 58 prosenttia. Yhtiöllä oli vuoden lopussa osuudet kahdessatoista pääomarahastossa, joiden yhteenlaskettu koko oli 159,3 miljoonaa euroa. Yhtiön rahastoille antamat sijoitussitoumukset olivat yhteensä 52,4 miljoonaa euroa. Ensisijoituksia tekevien rahastojen toiminta oli aktiivista. Vuoden aikana yhtiön kohderahastot tekivät ensisijoituksia 33 yhtiöön, ja vuoden lopussa rahastojen kohdeyhtiöiden lukumäärä oli 223 kpl. EAF Finland -bisnesenkelirahasto teki kaksi uutta kanssasi-joitusopimusta suomalaisten bisnesenkeleiden kanssa tilikauden aikana. Kanssasijoitusopimuksia on nyt neljän bisnesenkelin kanssa ja rahaston varoista on sidottu kanssasijoitussopimukseen 32 prosenttia.

BFVC:n tilinpäätös on käsitelty hallituksen kokouksessa 24.1.2020, ja tilintarkastaja on sen tarkastanut. Mah-

dolliset arvonalennukset osakeyhtiön toiminnassa on Rahoituskeskuksessa päätetty tehdä syksyllä saatavan aineiston pohjalta välitilinpäätöksen yhteydessä, sillä vuodenvaihteen tilinpäätösaikataulut eivät mahdollista tätä toimenpidettä tilinpäätöksen aikaan.

INNOVATIIVISET KAUPUNGIT -OHJELMA (INKA)

Rahoituskeskuksella oli vuonna 2019 käytettävissään momentin 32.20.42 Innovaatiokeskittymien kehittämisen talousarviovuoden 2017 määrärahaa 2,6 milj. euroa. Innovatiiviset kaupungit-ohjelmalle. Määrärahasta palautettiin ministeriölle 0,360 milj. euroa ja 0,174 euroa jäi käyttämättä, kun odotettu hanke ei edennytkään. Ohjelma kesti vuodet 2014-2017 ja maksatukset jatkuivat vielä vuodelle 2019.

BUSINESS WITH IMPACT –OHJELMA (BEAM)

Ulkoasianministeriön momentilta 24.30.66.4 Varsinainen kehitysyhteistyö, maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö oli Rahoituskeskuksen käytössä talousarviovuosien 2018 ja 2019 määrärahaa yhteensä 7,7 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 30 %. Ohjelmalle saatua valtuutta on ollut käytettävissä vuosina 2017-2018 yhteensä 6,5 milj. euroa. Sidottuna erilaisiin hankkeisiin on tuosta valtuudesta lähes 100 %. Ohjelman kesto oli vuodet 2015-2019, ja maksatukset jatkuvat todennäköisesti vuoteen 2021.

7.2.3 ELINKEINORAHOITUKSEN ERILLISMÄÄRÄRAHAT

ENERGIATUKI

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti vuodelle 2019 Rahoituskeskuksen käyttöön momentilta 32.60.40 Energiatuki valtuutta 31,8 milj. euroa, josta käytettiin n. 94 %. Määrärahaa osoitettiin yhteensä 16 milj. euroa, josta käytettiin 13,298 milj. euroa. Hankkeiden maksatuksen etenemistä on myöntövaiheessa vaikeaa arvioida kovin tarkasti.

Saman momentin toiseen hankekokonaisuuteen, biopolttoaineteknologian pilot –hankkeeseen, myönnettiin 0,8 milj. euroa määrärahaa, aiempien vuosien valtuuksien käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta käytettiin 0,697 milj. euroa, ja loppumaksatukset tulevat ajoittumaan vuosille 2020-2021.

Rahoituskeskuksen ilmoittamien määrärahan käyttötietojen pohjalta ministeriö vahvisti koko momentin määrärahan käyttöluvaksi vuodelta 2019 yhteensä 13,995 milj. euroa, 83 %.

VALTIONAVUSTUS YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMISEEN JA YRITTÄJYYDEN EDISTÄMISEEN

Momentilta 32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen oli käytettävissä vuosien 2017-2018 siirtomäärärahaa yhteensä 5,2 milj. euroa, josta käytettiin 88 %. Määrärahasta on rahoituspäätöksillä sidottu lähes 100 %.

TEM osoitti määrärahoista osan yritysten kansain-

välitymistä sekä Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja ja matkailua edistävien Team Finland -kasvuohjelmien toteutukseen Business Finland Oy:lle sekä muille kasvuohjelmia toteuttaville organisaatioille ja osan messuavustuksiin. Kasvuohjelmien tulee tukea hallituksen Työllisyys- ja kilpailukyky-kärkihankkeen tavoitteiden mukaisesti bio- ja digitalouden sekä puhtaiden ratkaisujen kärkihankkeiden kansainvälistymisen, viennin sekä Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien edistämisen päämääriä. Toimenpiteitä tuli kohdentaa myös muihin kansainvälisen kasvun mahdollisuuksia tarjoaviin aloihin, kuten terveysalaan, matkailualaan, kaivosalaan ja arktisiin aloihin. Myös messuavustusten tulee pääosin tukea hallitusohjelman kärkihankkeiden strategisia painopistealueita.

LAIVANRAKENNUKSEN INNOVAATIOTUKI

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi erillisellä päätöksellä momentille 32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotukeen siirtomäärärahaa, vuoden 2018 talousarvion määrärahasta, 10 milj. euroa vuosille 2019-2020. Määräraha sidottiin kokonaan ja kirjattiin kirjanpitoon menoksi talousarvion mukaisesti myöntöpäätösperusteella (asiasta tarkemmin kohdassa 7.4).

Vuodelta 2017 siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 20,2 milj. euroa ja tästä käytettiin 1,6 milj. euroa ja peruutettiin 18,6 milj. euroa (ks. kohta 7.2.5). Sitomatta vuoden 2017 rahasta jäi 10 milj. euroa. Tämä tullaan ottamaan huomioon vuoden 2020 talousarviossa niin valtuu-

tena kuin määrärahana. Käyttö vuonna 2019 molemmat rahat huomioiden oli yhteensä 11,6 milj. euroa.

Laivanrakennuksen innovaatiotukea suunnataan innovatiivisten tuotteiden ja menetelmien kokeelliseen kehittämiseen osana laivojen rakentamista. Avustus rajoittuu suoraan ja yksinomaan hankkeen innovatiiviseen osaan liittyviin investointi-, suunnittelu- ja testauskustannuksiin. Rahoituksen myöntäminen ja sen maksaminen on riippuvainen laivojen suunnittelu- ja rakentamisaikataulusta. Näihin vaikuttaa kauppasopimusten varmistuminen sekä toisaalta laivoja rakentavien ja korjaavien yritysten tuotantokapasiteetti.

7.2.4 RAHOITUSKESKUKSEN OMAN TOIMINNAN MÄÄRÄRAHAT

TOIMINTAMENOT (MOMENTTI 32.20.06)

Rahoituskeskus sai vuoden 2019 talousarviossa toimintamenomäärärahaa momentille 32.20.06 Innovaatiorahoituskeskus Business Finland toimintamenot 97,5 milj. euroa (vuonna 2018: 87,2 milj. euroa). Tästä osoitettiin Rahoituskeskuksen toimintamenoihin 26,6 milj. euroa ja Yhtiöltä ostettaviin palveluihin 70,9 milj. euroa. Määrärahan lisäystä edelliseen vuoteen oli 11,8 %. Lisäyksen perusteluina olivat mm. Dubain maailmannäyttelyn osallistumiskulut sekä kansainvälisen toiminnan vahvistaminen.

Aiemmilta vuosilta siirtynyttä toimintamenomäärä-

rahaa oli käytettävissä yhteensä 16,6 milj. euroa (2018: 11,7 milj. euroa), minkä jaottelua muutettiin vuoden aikana. Hanke- ja ohjelmatoiminnan määrärahaa oli 2,9 milj. euroa, ja muutoksen jälkeen toimintamenomäärärahaa 0,4 milj. euroa ja Business Finland Oy:ltä ostettavia palveluja 13,3 milj. euroa.

Käytettävissä olevien määrärahojen yhteismäärästä (114,1 milj. euroa) käytettiin 95,8 milj. euroa (84 %). Siirtyviä määrärahoja jäi 18,3 milj. euroa (2018: 16,6 milj. euroa). Siirtyviä menoja selittävät mm. Dubain maailmannäyttelyn kulujen ajoittuminen suurelta osin vuodelle 2020 sekä viivästyneet rekrytoinnit, joiden kuluvaikutus tulee kokonaisuudessaan vasta vuodelle 2020. Myös IT-hankkeiden (mm. tekoälyhanke) sekä tiettyjen ohjelmahankkeiden ja Business Finland -muutosohjelmien läpivienti ajoittuu pidemmälle ajalle ja jatkuu vuonna 2020.

Toimintolaskennasta ja sen tuloksista on raportoitu toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta käsittelevissä kohdissa.

HANKE- JA OHJELMATOIMINTA (32.20.06.2)

Hanke- ja ohjelmatoiminnan siirtomääräraha 32.20.06.2 vuodelta 2018 on vielä Rahoituskeskuksen käytettävissä vuosina 2019-2020. Määrärahan käyttö on perustunut hankintasopimuksiin ja -tilauksiin sekä ohjelmien koodointi-, arviointi-, viestintä- ja muihin tapahtumien järjestämisen palveluihin. Rahalla hankitaan myös tilaustutkimuksia ja selvityksiä. Vuonna 2019 oli käytettävissä

rahaa yhteensä 2,9 milj. euroa, josta käytettiin 1,6 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirtyi 1,3 milj. euroa.

Hanke- ja ohjelmatoimintaan käytetyistä 1,6 milj. eurosta käytettiin 81 % (1,3 milj. euroa) Business Finland Oy:n palveluiden ostamiseen vuonna 2019. Yhtiöön tehtyjen liikkeenluovutusten ja rekrytointien myötä ohjelmatoinnin painopiste on siirtynyt Rahoituskeskuksesta Yhtiön puolelle.

YHTIÖLTÄ OSTETTAVAT PALVELUT (32.20.06.2 JA 32.20.06.3)

Rahoituskeskuksen toimintamenoihin myönnettiin aiemmin pääosin Finpro Oy:n toiminnan rahoitukseen käytettyjä määrärahoja Business Finland -muutoksen myötä yhteensä 70,9 milj. euroa sekä siirtona edelliseltä vuodelta 13,3 milj. euroa. Näistä yhteensä 84,2 milj. euron määrärahoista käytettiin palvelujen ostamiseen Yhtiöltä 78,2 milj. euroa (2018: 49,4 milj. euroa). Ostettavan palvelun määrä on kasvanut, koska liikkeenluovutuksen myötä muita kuin rahoituksen tehtäviä on siirtynyt palvelusopimuksella hankittavaksi Business Finland Oy:stä. Hankittuja palveluja olivat mm. innovaatio toiminnan edistäminen sisältäen Yhtiön puolelle siirretyt toiminnot ja palkatut henkilöt, hanke- ja ohjelmatoiminta, kansainvälistymispalvelut sekä Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien, pääomasijoitusten ja matkailun edistäminen.

Rahoituskeskuksen ja Business Finland Oy:n välillä

solmitun palvelusopimuksen mukaisesti, jos muista säädöksistä tai osapuolten välillä sovituista käytännöistä ei muuta johdu, Yhtiö toimii keskitettyjen ja tukipalvelujen kokonaistuottajana Business Finland -kokonaisuudelle. Yhtiö tekee ensisijaisesti yhteisiin palveluihin liittyvät hankinnat, vastaa hankintoihin liittyvistä kustannuksista ja veloittaa Rahoituskeskuksesta tämän osuuden kokonaiskustannuksista. Tämän mukaisesti Business Finland Oy hankkii pääosin mm. ICT-, ja viestintäpalvelut, ja veloittaa Rahoituskeskuksen osuuden palvelusopimuksella. Palvelusopimuksen toteutumista seurataan sekä Business Finlandin johtoryhmässä että erillisessä palvelusopimuksen ohjausryhmässä.

KEINO-PROJEKTI

Työ- ja elinkeinoministeriö on osoittanut Rahoituskeskukselle momentilta 32.20.42 vuosien 2018-2019 siirtomäärärahan, Kasvukosysteemien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen, käyttöoikeuden yhteensä 0,443 milj. euroa. Rahojen, yhteensä 0,887 milj. euroa, käyttöoikeus on myönnetty yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa, kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen perustamisesta ja toiminnasta aiheutuviin kulumenoihin. Rahoituskeskus on laskuttanut ministeriöltä projektin kustannuksia yhteensä 0,181 milj. euroa kaudelta 2018-10/2019.

MATERIAALITEHOKKUUSKATSELMUSTEN RAHOITUSPALVELUT-PROJEKTI

Työ- ja elinkeinoministeriö on osoittanut Rahoituskeskuk-
selle momentilta 32.20.28.1 vuoden 2019 siirtomäärära-
han, Materiaalitehokkuuden edistäminen, käyttöoikeutta
enintään 45 000 euroa. Osana kansallisen materiaali-
tehokkuusohjelman toteuttamista rahoitetaan yritysten
materiaalitehokkuuskatselmuksia. Rahoituskeskus on
laskuttanut ministeriöltä projektin kustannuksia 14 533
euroa. Loppuraportti projektin toteutuksesta ja tuloksista
raportoidaan ministeriölle 31.3.2020 mennessä.

7.2.5 TULOT

Momentille 12.32.99 Työ- ja elinkeinoministeriön hal-
linnonalan muut tulot kertyi Rahoituskeskuksen tuloja
yhteensä 1,1 milj. euroa (2018: 0,9 milj. euroa) lähinnä
Rahoituskeskuksen myöntämien avustusten takaisinpe-
rinnöistä ja korkotuloista ja eurooppalaisten yhteishank-
keiden tuloista. Edellisvuoteen verrattuna lisäystä oli
25 %, ja tuloarvio vuodelle 2019 oli 1 milj. euroa. Tulot
voivat vaihdella vuosittain paljonkin riippuen erityisesti
takaisinperinnöistä.

Siirrettyjä määrärahoja peruutettiin momentille
12.39.04 yhteensä 18,9 milj. euroa. Suurimman erän
muodosti vuoden 2017 momentilta 32.20.46 Laivanra-
kennuksen innovaatiotuki peruttu 18,6 milj. euroa. In-
novaatiotuen viimeinen osa maksetaan alushankkeen
valmistuttua, joten vuoden 2017 määräraha ei ole enää

käytettävissä, kun viimeiset tukea saaneet alushankkeet
valmistuvat vuoden 2019 jälkeen. Määräraha on vuodes-
ta 2020 eteenpäin muutettu talousarviossa vuotuiseksi
arviomäärärahaksi.

Momentin 12.39.10 muut sekalaiset tulot, yhteensä
0,7 milj. euroa sisältää pääosin vanhojen nostamatto-
mien lainojen poistoja.

Momentille 13.01.05 Korot muista lainoista kertyi
8,8 milj. euroa, joka muodostuu Rahoituskeskuksen
myöntämien lainojen korkotuloista. Lainojen lyhennyk-
siä kertyi 57,5 milj. euroa momentille 15.01.04 Muiden
lainojen lyhennykset. Lainoja on analysoitu tarkemmin
kohdassa Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan
määrärahat.

7.3 TUOTTO- JA KULULASKELMA

Rahoituskeskuksen tuotto- ja kululaskelman kulujää-
mä oli 466,1 milj. euroa ja vähennystä edelliseen vuo-
teen oli 3 %.

Toiminnan tuottoja kertyi 0,035 milj. euroa, mikä
on 87 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vä-
hentyminen johtui suurelta osin siitä, että tuottoi-
hin kirjattiin tänä vuonna saamisten tileistäpoistoja
0,309 milj. euroa. Muihin toiminnan tuottoihin kirjataan
mm. yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, joita
olivat mm. palkka- ja matkakustannusten sekä Era-Net-
verkostojen osallistumiseen liittyvät kustannusten kor-
vaukset. Tuottoihin kirjattiin myös Keino- ja Materiaali-

tehokkuusprojektien laskutuksen tuottoja sekä pysäköinnistä henkilöstöltä kerättyjä maksuja.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 98,0 milj. euroa, mikä oli 11 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulut vähenivät 51 % vuoden 2018 20,5 milj. eurosta vuoden 2019 10,0 milj. euroon. 1.1.2019 lukien siirtyi Business Finland Oy:n palvelukseen liikkeenluovutuksella 123 Rahoituskeskuksen henkilöä, ja kokonaisuudessaan Rahoituskeskuksen henkilötyövuosimäärä väheni vuoden aikana 147,4 htv:lla. Vuokratulot Rahoituskeskuksessa vähenivät 62 %, mikä myös liittyi Business Finland –muutokseen ja henkilöiden siirtymään.

Palvelujen ostot lisääntyivät kokonaisuudessaan 43 %. Kasvun selittävät Business Finland Oy:ltä ostetut palvelut, joiden määrä kasvoi 58 %. Yhtiöltä ostettiin vuoden aikana erilaisia asiantuntijapalveluita palvelusopimuksen mukaisesti yhteensä 78,2 milj. eurolla (2018: 49,4 milj. euroa). Näitä palveluja olivat mm. innovaatio toiminnan edistäminen, hanke- ja ohjelmatoiminta, kansainvälistymispalvelut sekä Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien, pääomasijoitusten ja matkailun edistäminen. Yhtiö tekee myös ensisijaisesti yhteisiin palveluihin liittyvät hankinnat (mm. ICT- ja viestintäpalvelut).

Muut kulut vähenivät 33 %. Erityisesti matkustaminen väheni edelleen Yhtiöön siirtyneiden henkilöiden myötä.

Rahoitustuotot, jotka muodostuvat pääosin lainojen koroista, kasvoivat 15 %. Samoin rahoituskulut kasvoivat 22 %. Lisäys johtuu lainasaamisten tileistä poistoista, joita tehtiin enemmän kuin edellisvuonna. Lainoja on käsi-

telty tarkemmin kohdassa 7.2.2.

Siirtotalouden tuotot, 0,3 milj. euroa, lisääntyivät edellisvuodesta yli kolminkertaiseksi, mikä johtuu eurooppalaisten yhteistyöhankkeiden tuottojen lisääntymisestä.

Siirtotalouden kulut, yhteensä 315,3 milj. euroa, ovat avustusten ja rakennerahastoprojektien maksatuksia. Vähennystä edelliseen vuoteen on 36,4 milj. euroa ja 10 %. Vähentyminen johtuu kaiken kaikkiaan innovaatio-rahoituksen supistumisesta. Suurimmat muutokset ovat siirtotalouden kuluissa elinkeinoelämälle: vähennystä oli 28 milj. euroa ja 14 %. Kulut valtionhallinnolle vähenivät 5,1 milj. euroa ja 4 %, ja tähän ryhmään on yhdistetty kuluvana vuonna myös kulut yliopistolle. Kulut paikallis-hallinnolle vähenivät 2,8 milj. euroa ja 22 %.

Kuluissa rahoitus- ja vakuutuslaitoksille oli merkittävä vähennys: kuluja oli vain 0,1 % edellisen vuoden kuluista, vähenemä 1,5 milj. eurosta 0,002 milj. euroon. Ainoa kasvanut erä siirtotalouden kuluissa olivat kulut ulkomaille: kasvua 1,9 milj. euroa ja 12 %, mikä johtuu pääosin Euroopan avaruusjärjestön ESA:n ohjelmamaksuista.

Suoritettujen arvonlisäverot kasvoivat 6,0 milj. euroa. Kasvu aiheutui palvelujen hankinnoista Business Finland Oy:ltä.

TASE

Taseen loppusumma oli 1 141,8 milj. euroa, ja kasvua edelliseen vuoteen oli 8 %.

Aineettomien hyödykkeiden muiden pitkävaikutteis-

ten menojen arvo oli 1,4 milj. euroa, ja se väheni 36 % suunnitelman mukaisten poistojen myötä. Erä sisältää itse tehdyt tai teetetyt tietojärjestelmät, joista merkittävimpiä ovat Rahoituskeskuksen hanketietojärjestelmä, hakemuspalvelu ja sähköinen asiointi. Ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen arvo oli 2,3 milj. euroa, ja kasvua oli 40 %. Kasvu johtuu keskeneräisistä rahoituksen maksatus- ja raportointisovelluksen kehityksestä sekä esitysvalmistelun uudistuksesta.

Käyttöomaisuusarvopaperien arvo oli yhteensä 85,8 milj. euroa; kasvua 23 %. Suurin osa on siirtoa Business Finland Venture Capital Oy:n (BFVC) hankkimiin rahastoihin, joihin tuli lisäystä edellisestä vuodesta 15,7 milj. euroa. Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset 124,0 milj. euroa muodostuvat Rahoituskeskuksen myöntämien pääomalainojen saamisista, joissa on lisäystä edelliseen vuoteen 14 %.

Pitkäaikaiset saamiset 923,6 milj. euroa muodostuvat pääosin tuotekehityslainojen lainasaamisista ja kasvua edelliseen vuoteen on 7 % (tarkemmin kohdassa 7.2.2. Muuta tietoa lainoista).

Lyhytaikaiset saamiset ovat 4,7 milj. euroa, jossa oli vähennystä 55 % edelliseen vuoteen verrattuna. Siirtosaamiset ovat 4,3 milj. euroa ja ne muodostuvat pääosin Rahoituskeskuksen lainojen korkosaamisista, lisäystä 16 %. Ennakkomaksuja ei ollut ollenkaan, ja muutos edellisen vuoden 6,2 milj. euroon johtuu siitä, ettei Business Finland Oy:lle maksettu lainkaan palvelusopimuksen ennakkomaksuja.

Pitkäaikaisen vieraan pääoman muut pitkäaikaiset velat sisältävät Laivanrakennuksen innovaatiotuen, momentti 418.32.20.46, kirjanpidon kirjauksen 10 milj. euroa myöntöpäätösperusteella. Kyseinen määräraha on saatu kuluvana vuonna poikkeuksellisesti ministeriöltä talousarvion mukaisesti myöntöpäätösperusteella. Kaikki muut avustukset ovat maksatuspäätösperusteella niin talousarviossa kuin kirjanpidossa. Tämä määräraha on sidottu hankepäätöksellä vuonna 2019.

Lyhytaikainen vieras pääoma 14,9 milj. euroa väheni 30 % edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin erä, siirtovelat, olivat 13,5 milj. euroa, lisäystä 55 %. Ne sisältävät pääosin lomapalkkavelkoja (2,2 milj. euroa) ja Business Finland Oy:n palvelusopimuksen mukaan maksamatta jääneitä kuluja (10,7 milj. euroa) sekä vuodenvaihteessa vuodelle 2019 kuuluneita laskuttamattomia ostolaskuja. Ostovelat (0,4 milj. euroa) vähentyivät merkittävästi (95 %), johtuen edellisen vuodenvaihteen palvelukeskuksen erheellisestä kirjausmenettelystä, koskien palvelusopimuksen ennakkoa. Muutoin ostoveloissa on kyse vuodenvaihteen laskujen saapumiseen liittyvästä normaalista satunnaisvaihtelusta.

Muiden lyhytaikaisten velkojen määrä on 3,0 milj. euroa ja vähennystä on 33 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtuu siitä, että nostamattomia lainoja on selvitetty toimintakertomusvuonna aikaisempaa tarkemmin ja tämän selvityksen tuloksena poistettu vanhoja nostamattomia lainoja. Nostamattomia lainoja on jäljellä vain vuodelta 2019, yhteensä 2,9 milj. euroa 17 lainapäätöksestä.

8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Business Finlandilla on käytössä kolmen puolustuslinjan malli. Sisäisen valvonnan tilaa on vuoden aikana arvioitu sisäisten riskikartoitusten ja selvitysten, erilaisten kyselyiden ja henkilöstön kanssa käytyjen keskusteluiden sekä Business Finlandin toiminnasta laadittujen ulkopuolisten arvioiden avulla. Arvioinnin tukena on käytetty valtiovarainministeriön valtiovarain controller-toiminnon laatimaa sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Innovaatorahoituskeskuksen sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden kohtalaisella tasolla.

Business Finland syntyi Innovaatorahoituskeskus Tekesin ja Finpron yhdistymisen seurauksena vuoden 2018 alussa. Vuoden 2019 aikana jatkunut uuden organisaation ja sen toiminnan kehittäminen ja selkeyttäminen on tukenut sisäisen valvonnan kehitystä. Vuoden 2019 loppupuolella Business Finlandissa meneillään olleet sisäiset kehitysprojektit priorisoitiin ja keskityttiin viiteen kriittisimpään kokonaisuuteen. Näiden kehitysprojektien avulla on tarkoitus muun muassa vahvistaa Business Finlandin ohjaus- ja hallintomallia, selkeyttää valtioavustusprosessiin liittyviä toimintatapoja sekä täsmentää asiakastyön

ja sisäisen valvonnan vastuita. Sisäinen valvonta pyritään rakentamaan kehitysprojektien myötä kiinteämmäksi osaksi normaaleja toimintaprosesseja ja toimintakulttuuria. Edellä mainitut sisäisen valvonnan kehittämistoimet tulevat jatkumaan vuoden 2020 aikana.

SISÄINEN VALVONTA BUSINESS FINLANDISSA

Business Finlandin sisäisen valvonnan tarkoitus on varmistaa, että talous ja toiminta ovat lainmukaisia, toiminta on tuloksellista, Business Finlandin hallinnassa olevat varat ja omaisuus on turvattu ja johtamisen ja ulkoisen ohjauksen tarpeisiin saadaan oikeat ja riittävät tiedot. Sisäisen valvonnan perustan muodostavat toimiva valvontaympäristö, tavoitteellisuus ja tilivelvollisuus sekä kontrollit, järjestelmät ja riskien arviointi.

Sisäinen valvonta on erottamaton osa kaikkea ydintoimintaa ja sen johtamista. Sisäisen valvonnan tuki varmistaa ja tukee ydintoimintojen osana tapahtuvaa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus todentaa sisäisen valvonnan tuloksellisuuden. Rahoituskeskus valvoo Yhtiön toimintaa ja voi tarkastaa Yhtiön valtioneuvoston toimintaa ja voi tarkastaa Yhtiön valtioneuvoston toimintaa

tarpeellisessa laajuudessa. Merkittävänä julkisen rahoituksen käyttäjänä Business Finlandilla on korostunut valvontavastuu myöntämänsä ja maksamansa rahoituksen asianmukaisesta käytöstä.

RISKIENHALLINTA BUSINESS FINLANDISSA

Riskienhallintaa tehdään Rahoituskeskuksen ja Yhtiön yhteistyönä. Business Finlandilla on mm. yhteiset riskienhallinnan linjaukset ja se tekee yhteisiä riskikartoituksia. Business Finlandin riskienhallinta on integroitu toimintaprosesseihin, jolloin riskien tunnistaminen ja hallintakeinojen suunnittelu tehdään kunkin toiminnon yhteydessä.

Riskienhallintatoimenpiteet keskitetään merkittävimpiin riskeihin. Keskeisimmille operatiivisen päätöksenteon osa-alueille on luotu toimintaa tukevat ja varmistavat menettelytavat. Riskejä seurataan suunnittelun ja raportoinnin kautta.

Riskienhallinnan toteuttamista varmistaa ja tukee riskienhallinnan erillinen prosessi. Keskeiset riskit raportoidaan Business Finlandissa kaksi kertaa vuodessa. Syksystä 2019 lähtien keskeisimpien riskien lisäksi on Business Finlandin sisäisiin tarpeisiin raportoitu myös Business Finlandin keskeisistä operatiivisemman tason riskeistä. Business Finlandin riskienhallintatiimi tukee riskienhallinnan koordinoitua, seurantaa ja raportointia.

Tiimin kokoonpanoa laajennettiin vuonna 2019 edustamaan laajemmin koko Business Finlandin operatiivisten riskien osa-alueita. Riskienhallintatiimi kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Yhteistyössä riskienhallintatiimin kanssa toteutettiin loppuvuodesta 2019 riskienhallinnan itsearviointi ISO31000 standardin ohjeistukseen pohjautuen. Arvioinnin tuloksena nousi esiin riskienhallinnan kehittämisideoita, jotka priorisoidaan ja joita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2020 aikana.

Riskinotossa lähtökohtaisesti tuotosten ja vaikutusten tulee olla suuremmat kuin panokset pitkällä aikavälillä. Strategisissa valinnoissaan ja rahoitus- ja muiden resurssien kohdistamisessa Business Finland on valmis hyväksymään markkinaehtoisia toimijoita suurempia riskejä, kun kansantaloudellisten ja yhteiskunnallisten tuottomahdollisuuksien arvioidaan olevan riittävän suuret. Tällaisten riskien ottaminen ja innovaatiotoiminnan riskien jakaminen Suomen kansantaloudessa liittyy Business Finlandin olemassaolon perustaan.

Vuoden 2019 lopussa Business Finlandin keskeisimpiä riskejä, jotka toteutuessaan saattaisivat vaikuttaa merkittävästi Business Finlandin toimintaan ja tuloksellisuuteen, olivat:

- Suomen talouskasvu / kilpailukyky hiipuu, minkä vuoksi Business Finland ei saa aikaa tavoiteltavia vaikutuksia.
- Business Finland ei pysty täyttämään asiakkaiden odotuksia Business Finlandin palveluista.

- Luottamuksellista tietoa päätyy väärin käsiin epäasiallisen tai virheellisen käsittelyn johdosta.
- Ulkomaan verkoston laajentamiseen, operatiiviseen toimintaan, taloushallintoon, turvallisuuteen ja toimitiloihin liittyy epävarmuuksia.
- Tiedonhallinta ja tietojärjestelmät eivät tue Business Finlandin asiakastyön tekemistä.
- Business Finlandin työtä tekevät henkilöt, joilla ei käytännön syistä ole perinteistä työsuhdetta Business Finlandiin (erityisesti kv. verkostossa), estyvät tekemästä Business Finlandin asiakastyötä.
- Business Finlandin resurssit ja osaaminen eivät ole tasapainossa tavoitteiden ja toimintaympäristön edellyttämien muutosten kanssa.
- Business Finlandin työntekijäkokemus on alhainen.

9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Vuoden 2019 huhtikuussa valmistui kolme suurta ohjelma-arviointia, jotka kattoivat kaikkiaan 13 ohjelmaa. Mukana oli sekä Tekesin että Finpron ohjelmia. Näissä arvioitiin terveyteen, koulutukseen ja pelialaan sekä yhteiskehittämisen toimintatapoihin liittyviä ohjelmia. Lopullisina havaintoina voidaan terveysohjelmien osalta todeta, että ne olivat tarpeellisia ja hyödyllisiä, loivat lisäarvoa, ja pääsivät projektitasolla tavoitteisiinsa. Kehityshaasteeksi nostettiin, kuinka saada muut sidosryhmät mukaan suurempaan systeemiseen muutokseen pääsemiseksi. Skene-ohjelman todettiin olleen oikea-aikainen ja hyvin toiminut ohjelma, joka on vaikuttanut merkittävästi siihen, että suomalaisesta pelialasta kehittyi kansainvälinen menestystarina. Yhteiskehittämisen ohjelmilla todettiin olleen positiivista vaikutusta yritysten kehittymiseen varsinkin projektitasolla. Tyypillisesti tavoitteena olleisiin toimintatapamuutoksiin pääseminen oli vaatimattomampaa johtuen siitä, että systeemiin muutoksiin tähdättäessä Tekesin ohjelmat ovat kuitenkin yksi instrumentti muiden joukossa. Suurempaan vaikuttavuuteen pääseminen haastaa tässäkin pohtimaan sitä, kuinka saataisiin samanaikaisesti myös muut sidosryhmät ja politiikkatoimet suuntaamaan kohti tavoitetta, joka on yhtä yksittäistä ohjelmaa suurempi.

Beam – Business with Impact ohjelma päättyi vuoden

2019 lopussa ja ohjelman rinnalla kulkenut kehittävä arviointi laati loppuraporttinsa. Yhteenvetona voidaan todeta ohjelman olleen onnistunut ja tärkeä yhteisponnistus kahden eri rahoittajaorganisaation välillä, joka kehittyi toimintatavoiltaan ja vaikutuksiltaan kehittävän arvioinnin suositusten mukaiseen suuntaan.

Vuoden 2019 lopussa arvioitiin 6 ohjelmaa kahtena eri arviointina. Elintarvikeohjelmien arvioinnissa todettiin sektorin viennin edistäminen relevantiksi ja tärkeäksi tavoitteeksi. Food from Finland -ohjelman todetaan vaikuttaneen siihen, että osallistujayritysten kyvykkyys vientitoimintaan on kasvanut hyvin. Lisäksi osallistujat ovat arvostaneet ohjelmaa. Kehittämisen varaa tunnistettiin ohjelman kohdentumisessa ja seurannassa. Ohjelman kattotavoite 3 mrd viennistä toimii kansallisen tason visiona, mutta on liian lavea tukeakseen yksittäisen ohjelman seurantaa. Toisessa arvioinnissa arvioitiin ohjelmia, joissa liiketoiminnan lähtökohtana oli tavalla tai toisella ihminen. Näitä olivat Tekesin Fiilis ja Liideri sekä Finpron Luovimo ja Lifestyle -ohjelmat. Nämä ohjelmat ovat nostaneet tietoisuutta ei-tekniisten innovaatioiden liiketoimintamahdollisuuksista ja tuoneet uusia asiakkuuksia sekä innovaatorahoituksen että vienninedistämisen puolelle. Jatkossa on hyvä kiinnittää huomiota kykyyn tukea ekosysteemien rakentumista luovilla aloilla.

10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1 VIRHEITÄ JA VÄÄRINKÄYTÖKSIÄ KOSKEVAT YHTEENVETOTIEDOT

Rahoituskeskuksen päätökseen ja Yhtiön valtioneuvoston päätökseen saa siihen tyytymätön asiakas hakea oikaisua Rahoituskeskukselta. Asiakkaat tekivät vuonna 2019 Business Finlandin innovaatio- ja elinkeinorahoitustoimintaan liittyviä oikaisuvaatimuksia 64 kpl (2018/56; 2017/79; 2016/87 kpl) eli trendi on ollut pääosin laskeva. Vuoden 2019 hylätyistä oikaisuvaatimuksista valitettiin hallinto-oikeuteen kahdessa tapauksessa.

Vuonna 2019 annettiin kolme hallinto-oikeuden päätöstä, joissa kaikissa rahoituksen saajan valitus hylättiin. Lisäksi annettiin kaksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, joissa valituslupahakemus hylättiin. Toinen oli Rahoituskeskuksen ja toinen Yhtiön tekemä.

Rikosasioiden osalta vuonna 2019 annettiin yksi käräjäoikeuden tuomio, jossa syyte avustuspetoksesta hylättiin ja yksi hovioikeuden tuomio, jossa syytetty tuomittiin mm. törkeästä avustuspetoksesta ehdolliseen vankeuteen ja korvausvelvollisuuteen.

Epäillyistä rahoituksen väärinkäytöksistä tehtiin vuonna 2019 yksi tutkintapyyntöpäätös (vuonna 2018 yksi,

vuonna 2017 ei yhtään).

Business Finland Oy:n tytäryhtiö nosti v 2018 Yhdysvalloissa siviilikanteen tytäryhtiön entistä työntekijää kohtaan perustuen entisen työntekijän epäiltyihin taloudellisiin väärinkäytöksiin vuosina 2011-2017. Epäselvien kulujen määrä kirjanpidossa vuosilta 2011-2017 on merkittävä, yhteensä noin 4,8 milj. dollaria. Kanteen käsitteilyn edetessä epäilyt väärinkäytöksistä ovat vahvistuneet. Asia käsitellään alioikeudessa paikallisten lakien ja prosessien mukaisesti, ja käsittely on edelleen kesken.

10.2 TAKAISINPERINTÄÄ KOSKEVAT YHTEENVETOTIEDOT

Rahoituskeskus teki vuonna 2019 takaisinperintäpäätöksen 135 projektiin (v. 2018 111). Laskutetut takaisinperinnät kasvoivat 76 % ja maksetut takaisinperinnät 116 %. Erityisesti kasvoivat lainojen takaisinperinnät, mitä selittää kaksi yhteensä noin 1,1 milj. euron takaisinperintää, joissa lainan ennako oli ylisuuri hyväksyttävään tilitykseen verrattuna.

Merkittäviä takaisinperintöjen syitä ovat maksettujen ennakoiden suuruus suhteessa tilitettyihin kustannuksiin, tarkastuksissa löydetyt havainnot kustannuksista, jotka eivät ole hyväksyttäviä sekä se, että yritys on toi-

minut rahoitusehtojen vastaisesti ja jättänyt esim. toimittamatta rahoitusehtojen edellyttämät dokumentit loppuraportoinnin yhteydessä.

TAULUKKO 18 LASKUTETUT JA MAKSETUT TAKAISINPERINNÄT 2015-2019, 1000 EUROA

	2015	2016	2017	2018	2019
Laskutetut takaisinperinnät					
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	808	1 094	957	795	638
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	3 386	3 618	1 561	1 862	4 027
Laskutetut takaisinperinnät yhteensä	4 194	4 712	2 518	2 657	4 665
Maksetut takaisinperinnät					
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	552	1 049	584	429	450
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	763	764	817	1 170	2 998
Maksetut takaisinperinnät yhteensä	1 315	1 813	1 402	1 600	3 448

10.2.1. EU-RAHOITUKSEEN LIITTYVÄT SÄÄNNÖNVASTAISUUDET JA TAKAISINPERINNÄT

Rahoituskeskuksen myöntämään ja maksamaan Euroopan Unionin rakennerahoituksen osarahoitusta sisältävään tukeen ei sisältynyt sääntöjenvastaisuuksia. Vuoden

2019 varmennustoimeksiantoon sisältyvät paikan päällä tehtävät varmennukset tehtiin vuoden 2019 loppupuolella. Tarkastusviranomaisen (valtiovarainministeriön Controller-toiminto) hanketarkastuksia ei ollut eikä rahoituksen takaisinperimisiä tehty.

11 TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot		18 391,25	0	0,00	0,00	0 %
11.04.01 Arvonlisävero		18 391,25	0	0,00	0,00	
12. Sekalaiset tulot		2 419 645,73	20 643 617	20 782 865,50	139 248,37	101 %
12.32.99.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	909 878,84	1 000 000	1 139 248,37	139 248,37	114
	12.32.99.01. Business Finland -viraston tulot	909 878,84	1 000 000	1 139 248,37	139 248,37	114
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 092 719,01	18 899 998	18 899 997,65	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	417 047,88	743 619	743 619,48	0,00	100
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset		7 691 993,83				
13.01.05.	Korot muista lainoista	7 691 993,83	8 812 003	8 812 003,02	0,00	100
15. Lainat		46 323 250,45	57 490 116	57 490 116,03	0,00	100
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	46 323 250,45	57 490 116	57 490 116,03	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		56 453 281,26	86 945 736	87 084 984,55	139 248,37	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala	4 500 000,00	5 000 000	1 179 710,20	3 820 289,80	5 000 000,00	0,00	2 656 103,00	7 656 103,00	2 311 082,81	5 345 020,19
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö (S3)	4 500 000,00	5 000 000	1 179 710,20	3 820 289,80	5 000 000,00	0,00	2 656 103,00	7 656 103,00	2 311 082,81	5 345 020,19
24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	4 500 000,00	5 000 000	1 179 710,20	3 820 289,80	5 000 000,00	0,00	2 656 103,00	7 656 103,00	2 311 082,81	5 345 020,19
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	619 399 019,02	606 769 337	536 086 035,80	27 831 937,99	563 917 973,79	42 851 363,59	124 026 965,72	232 300 965,72	165 859 752,52	47 541 215,55
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S3)							5 575,56	5 575,56	5 575,56	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	13 797 665,94	19 783 950	19 783 949,79		19 783 949,79	0,00				
32.01.40. Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (S3)	13 000 000,00						5 171 916,34	5 171 916,34	4 569 056,00	545 563,00
32.20.06. Innovaatiotukikeskus Business Finlandin toimintamenot (nettob) (S3)	87 200 000,00	97 474 000	80 442 062,01	17 031 937,99	97 474 000,00	0,00	16 593 905,41	114 067 905,41	95 772 947,56	18 294 957,85
32.20.06.1. Toimintamenot (KPY)	38 940 000,00	26 550 000	17 260 211,60	9 289 788,40	26 550 000,00	0,00	360 873,06	26 910 873,06	17 621 084,66	9 289 788,40
32.20.06.2. Business Finland -yhtiöltä ostettavat palvelut (KPY)	5 260 000,00	70 924 000	63 181 850,41	7 742 149,59	70 924 000,00	0,00	2 922 806,87	73 846 806,87	64 841 637,42	9 005 169,45
32.20.06.3. Business Finland -yhtiöltä ostettavat palvelut (KPY)	43 000 000,00						13 310 225,48	13 310 225,48	13 310 225,48	0,00
32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (A)	260 362 670,83	275 500 000	245 020 941,69		245 020 941,69	30 479 058,31				
32.20.42. Kasvukosysteemien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen (S3)							2 552 750,00	2 552 750,00	2 378 386,00	0,00
32.20.43. Cleantech- ja bionalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (S3)	49 300 000,00						47 768 659,91	47 768 659,91	35 833 903,90	11 900 694,70
32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (S3)							30 234 158,50	30 234 158,50	11 599 883,50	0,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.20.83.	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (A)	161 793 254,95	155 000 000	154 999 131,72		154 999 131,72	868,28				
32.20.87.	Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (A)	5 914 375,00	30 000 000	17 628 563,00		17 628 563,00	12 371 437,00				
32.20.89.	Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (S3)	6 000 000,00	10 800 000	0,00	10 800 000,00	10 800 000,00	0,00	21 700 000,00	32 500 000,00	15 700 000,00	16 800 000,00
32.50.43.	Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (A)	418 378,50									
32.50.64.	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikanohjelmiin (A)	9 709 407,00	4 216 276	4 216 276,00		4 216 276,00	0,00				
	32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	9 709 407,00	4 216 276	4 216 276,00		4 216 276,00	0,00				
32.60.40.	Energiatuki (A)	11 903 266,80	13 995 112	13 995 111,59		13 995 111,59	0,00				
Määrärahatilit yhteensä		623 899 019,02	611 769 337	537 265 746,00	31 652 227,79	568 917 973,79	42 851 363,59	126 683 068,72	239 957 068,72	168 170 835,33	52 886 235,74

32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (2014-2020)	43 850	5 461	2 320	7 781	2 516	5 266	5 266	4 216	2 656	1 992	664	1 328	6 639
Aikaisempien vuosien valtuudet	43 850							4 216	1 650	1 237	412	825	4 124
Vuonna 2019 käytävissä olleet valtuudet		5 461	2 320	7 781	2 516	5 266	5 266	0	1 006	755	252	503	2 516
Yhteensä	103 911	37 261	2 320	39 581	32 547	7 034	5 266	20 348	4 542	2 392	664	1 328	52 590

Valtuudet yhteensä **4 027 006** **566 749** **2 668** **569 417** **560 802** **8 615** **6 846** **437 997** **331 528** **160 421** **59 491** **25 575** **620 679**

*) Aikaisempien vuosien valtuuksien osalta 32.50.64 momentin talousarviomenot 2019 on 15 t€ TEM:n Eura-järjestelmässä olevaa lukua suurempi. Korjaus Eura-järjestelmään tapahtuu vuonna 2020 ja kumulatiivisesti talousarviomenot korjaantuvat järjestelmään vuonna 2020.

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

12 TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	0,00		3 960,00	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	14 697,88		39 656,76	
Muut toiminnan tuotot	<u>20 028,20</u>	34 726,08	<u>225 786,38</u>	269 403,14
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			67 717,23	
Ostot tilikauden aikana	41 606,16		20 509 149,59	
Henkilöstökulut	10 081 315,36		2 023 286,36	
Vuokrat	767 391,42		57 866 867,04	
Palvelujen ostot	83 017 921,00		1 853 731,97	
Muut kulut	1 235 064,51		-1 043 212,16	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-645 861,89		937 484,28	
Poistot	816 223,32			
Sisäiset kulut	<u>2 650 127,97</u>	<u>-97 963 787,85</u>	<u>5 724 843,21</u>	<u>-87 939 867,52</u>
JÄÄMÄ I		-97 929 061,77		-87 670 464,38
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	8 867 552,07		7 722 301,71	
Rahoituskulut	<u>-42 318 344,58</u>	-33 450 792,51	<u>-34 662 679,82</u>	-26 940 378,11
JÄÄMÄ II		-131 379 854,28		-114 610 842,49
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotal. tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta	<u>303 879,88</u>	303 879,88	<u>84 366,75</u>	84 366,75
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	9 839 159,75		12 690 196,30	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	164 755 529,14		192 687 128,37	
Siirtotal. kulut rah.- ja vakuutuslaitoksille	2 080,00		1 490 061,00	
Siirtotal.kulut voittoa tavoittelemattomille	2 095 218,00		3 076 929,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	17 921 087,29		16 008 709,89	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>120 647 077,97</u>	<u>-315 260 152,15</u>	<u>125 733 452,71</u>	<u>-351 686 477,27</u>
JÄÄMÄ III		-446 336 126,55		-466 212 953,01
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	0,00		-18 391,25	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>19 781 095,95</u>	<u>-19 781 095,95</u>	<u>13 770 084,50</u>	<u>-13 751 693,25</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-466 117 222,50</u>		<u>-479 964 646,26</u>

13 TASE

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	4 497,29		11 002,87	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 438 836,11		2 246 039,05	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 273 039,99</u>	3 716 373,39	<u>1 627 178,10</u>	3 884 220,02
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	<u>7 544,40</u>	7 544,40	<u>10 059,20</u>	10 059,20
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	85 752 600,00		70 052 600,00	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>123 984 837,68</u>	<u>209 737 437,68</u>	<u>109 161 995,04</u>	<u>179 214 595,04</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		213 461 355,47		183 108 874,26
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>923 597 153,39</u>	923 597 153,39	<u>866 184 497,16</u>	866 184 497,16
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	14 037,76		21 748,90	
Siirtosaamiset	4 285 556,09		3 688 729,17	
Muut lyhytaikaiset saamiset	438 033,88		622 984,16	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	4 737 627,73	<u>6 200 000,00</u>	10 533 462,23
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		928 334 781,12		876 717 959,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 141 796 136,59</u>		<u>1 059 826 833,65</u>

31.12.2019

31.12.2018

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	177 908 591,64		177 908 591,64	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	860 620 123,47		760 437 300,94	
Pääoman siirrot	541 528 479,09		580 147 468,79	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-466 117 222,50</u>	1 113 939 971,70	<u>-479 964 646,26</u>	1 038 528 715,11

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Muut pitkäaikaiset velat	<u>10 000 000,00</u>	10 000 000,00	<u>0,00</u>	0,00
--------------------------	----------------------	---------------	-------------	------

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Saadut ennakot	538 667,22		270 268,01	
Ostovelat	375 355,68		7 035 213,76	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	210 164,02		426 308,69	
Edelleen tilittävät erät	255 420,29		397 840,88	
Siirtovelat	13 476 052,68		8 720 613,75	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>3 000 505,00</u>	<u>17 856 164,89</u>	<u>4 447 873,45</u>	<u>21 298 118,54</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

27 856 164,89 21 298 118,54

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 141 796 136,59 1 059 826 833,65

LIITE 1: SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

1) Momenttien 32.20.40 ja 32.20.83 vuodelta 2018 käyttämättä jääneistä myöntövaltuuksista sai tehdä päätöksiä vielä vuonna 2019.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettiin momentille 32.20.87 Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisen liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen 18,0 milj. euroa. Lisäys aiheutui maksatusarvioiden tarkentumisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 4.11.2019 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan 32.20.83 määrärahaa sai ylittää 15,0 milj. euroa. Ylityslupa tarvittiin, kun rahoituspäätösten maksatusennusteiden toteutumista arvioitiin uudestaan syksyn mittaan.

Neljännessä lisätalousarviossa myönnettiin momentille 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan 15,0 milj. euroa ja sillä vahvistettiin em. 4.11.2019 myönnetty, vastaavan suuruinen ylityslupa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellä 14.1.2019 osoittanut momentilta 32.60.40 Energiatuki valtuutta yhteensä 22,8 milj. euroa ja päätöksellä 20.6.2019 valtuutta lisää 9,0 milj. euroa. Päätöksellä 14.1.2019 osoitettiin arviomäärärahaa 16,0 milj. euroa energiaturkihankkeiden maksatuksiin ja arviomäärärahaa 0,8 milj. euroa liikenteen toisen sukupolven biopolttoaineiden kehitysohjelman mukaisten hankkeiden maksatuksiin. Ministeriö on päätöksellään 22.1.2020 vahvistanut energiaturien käytön 13 995 111,59 euroa vuodelle 2019.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellä 30.8.2019 osoitettiin Materiaalitehokkuuskatselmusten rahoituspalvelut-projektille, momentin 32.20.28.1 Materiaalitehokkuuden edistäminen, käyttöoikeutta 45 000 euroa vuonna 2019. Ministeriö maksaa kustannukset BF:n laskutuksen perusteella kahdessa erässä ja kokonaistilitys tehdään 31.3.2020 mennessä.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 20.11.2019 jaettiin momentilta 4.18.32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki määrärahaa 10,0 milj. euroa. Avustuksen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (364/2015). Tästä rahasta tehtiin hankepäätös yhteensä 10,0 milj. euroa vuoden 2019 aikana ja tämä päätös on poikkeuksellisesti kirjattu myöntöpäätösperusteella kirjanpitoon.

Virasto palautti 20.11.2019 Työ- ja elinkeinoministeriölle momentin 32.20.42 Innovaatiokeskittymien kehittäminen määrärahaa 360 000 euroa. Palautus koskee hankerahoitukseen 2017 osoitettua määrärahaa, joka jäi käyttämättä ohjelman päätyttyä.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 22.11.2019 myönnettiin määrärahan käyttöoikeutta momentille 32.20.42 Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen (Keino) toimintaan yhteensä 98 430 euroa. Määrärahan käyttöoikeus myönnettiin 31.5.2020 saakka. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Hankekoordinaattori Motiva Oy todentaa BF:n ja SYKE:n laskuttamien kustannusten hyväksyttävyyden ja laskutus tehdään 30.9.2020 mennessä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellään 20.1.2020 vahvistanut EAKR 2014-2020 arviomäärärahan käytön 4 216 276,00 euroa vuodelle 2019. Ministeriö myönsi 3.1.2019 arviomäärärahan kirjausoikeuden momentilta 32.50.64.07 vuodelle 2019. Eurassa jaettiin 5.9.2019 uutta valtuutta 5 461 000 euroa vuodelle 2019.

Ulkoministeriön päätöksellä 10.1.2019 jaettiin määrärahaa momentilta 24.30.66.4 Varsinainen kehitysyhteistyö käyttösuunnitelman kohtaan, maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö 5,0 milj. euroa, 3-vuotista siirtomäärärahaa. Määräraha osoitettiin Business Finlandin hallinnoimalle ja UM:n kanssa yhteiselle BEAM (Business with Impact) -kehitysinnovaatio-ohjelmalle.

2) Arvostusperusteissa ei ole tehty muutoksia.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöömaisuusohyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta poistosuunnitelman mukaisesti.

3) Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

LIITE 2: NETTOUTETUT TULOT JA MENOT

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.20.06. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (Siirtomääräraha 3 v) (nettob)	Bruttomenot	86 823 122,43	97 474 000	79 035 279,72	96 067 217,71				94 366 165,27		
	Bruttotulot	376 877,57	100 000	1 406 782,29	1 406 782,29				1 406 782,29		
	Nettomenot	87 200 000,00	97 474 000	80 442 062,01	17 031 937,99	97 474 000,00	0,00	16 593 905,41	114 067 905,41	95 772 947,56	18 294 957,85

LIITE 3: ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 3

LIITE 4: PERUUTETUT SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		18 899 997,65
Vuosi 2017		18 899 997,65
32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen	57 297,34	
32.20.42 Innovaatiokeskittymien kehittäminen	174 364,00	
32.20.43 Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen	34 061,31	
32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki	18 634 275,00	
Pääloukat yhteensä		18 899 997,65
Vuosi 2017		18 899 997,65

LIITE 5: HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

	2019	2018
Henkilöstökulut	8 544 968,87	17 543 078,62
Palkat ja palkkiot	8 630 487,67	18 074 107,44
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-85 518,80	-531 028,82
Henkilösivukulut	1 536 346,49	2 966 070,97
Eläkekulut	1 438 551,33	2 841 226,16
Muut henkilösivukulut	97 795,16	124 844,81
Yhteensä	10 081 315,36	20 509 149,59
Johdon palkat ja palkkiot, josta	520 220,85	442 867,98
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 160,00	4 280,00
Johto	960,00	800,00
Muu henkilöstö	1 200,00	3 480,00

LIITE 6: SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Käyttöomaisuushyödykkeille ei ole määritely jäännösarvoa. Poistojen tekeminen aloitetaan hankintapäivästä lukien.

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, ja joiden taloudellinen pitoaika on vuoden, poistetaan kokonaisuudessaan hankintavuonna.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot		5 vuotta	20 %	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto			
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat		5 vuotta	20 %	0 %
1149 Muut pitkäaikaiset menot		3 vuotta	33 %	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
125 - 126 Koneet ja laitteet	tasapoisto			
1250 Autot ja muut maakuuljetusvälineet		5 vuotta	20,00	0 %
1254 Kevyet työkoneet		7 vuotta	14,29	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet		3 vuotta	33,33	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
127 Kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoja			
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	ei poistoja			
136 Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	ei poistoja			

LIITE 7: KANSALLIS- JA KÄYTTÖMAISUUDEN SEKÄ MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOT

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.2019	33 120,13	4 183 366,19	1 627 178,10	0,00	5 843 664,42
Lisäykset	0,00	0,00	645 861,89	0,00	645 861,89
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	33 120,13	4 183 366,19	2 273 039,99	0,00	6 489 526,31
Kertyneet poistot 1.1.2019	22 117,26	1 937 327,14	0,00	0,00	1 959 444,40
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	6 505,58	807 202,94	0,00	0,00	813 708,52
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	28 622,84	2 744 530,08	0,00	0,00	2 773 152,92
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	4 497,29	1 438 836,11	2 273 039,99	0,00	3 716 373,39

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Muut ennakkomaksut	
Hankintameno 1.1.2019	12 574,00	0,00	0,00	0,00	12 574,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	12 574,00	0,00	0,00	0,00	12 574,00
Kertyneet poistot 1.1.2019	2 514,80	0,00	0,00	0,00	2 514,80
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 514,80	0,00	0,00	0,00	2 514,80
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	5 029,60	0,00	0,00	0,00	5 029,60
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	7 544,40	0,00	0,00	0,00	7 544,40

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	Käyttöomaisuusarvopaperit	Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	...		
Hankintameno 1.1.2019	70 052 600,00	109 161 995,04	0,00	0,00	179 214 595,04
Lisäykset	15 700 000,00	17 727 190,20	0,00	0,00	33 427 190,20
Vähennykset	0,00	1 717 791,99	0,00	0,00	1 717 791,99
Hankintameno 31.12.2019	85 752 600,00	0,00	0,00	0,00	85 752 600,00
Kertyneet poistot 1.1.2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	1 186 555,57	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	85 752 600,00	123 984 837,68	0,00	0,00	209 737 437,68

LIITE 8: RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä saamisista	8 867 552,07	7 724 345,99	1 143 206,08
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	21,21	-21,21
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	-2 065,49	2 065,49
Osingot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	8 867 552,07	7 722 301,71	1 145 250,36

Rahoituskulut	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä veloista	0,00	84,93	-84,93
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	42 318 344,58	34 662 594,89	7 655 749,69
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	42 318 344,58	34 662 679,82	7 655 664,76
Netto	-33 450 792,51	-26 940 378,11	-6 510 414,40

LIITE 9: TALOUSARVIO TALOUDESTA ANNETUT LAINAT

Sektori	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31/12/2019	2019	2019	31/12/2018	2019-2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	810 524 066,07	85 978 095,36	95 930 245,27	820 476 215,98	-9 952 149,91
Yritykset	802 808 907,87	85 978 095,36	95 871 006,27	812 701 818,78	-9 892 910,91
Julkiset yritykset	53 918 656,54	2 785 851,00	4 497 758,72	55 630 564,26	-1 711 907,72
Yksityiset yritykset	748 890 251,33	83 192 244,36	91 373 247,55	757 071 254,52	-8 181 003,19
Asuntoyhteisöt	7 715 158,20	0,00	59 239,00	7 774 397,20	-59 239,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 712 966,65	353 914,00	306 212,00	2 665 264,65	47 702,00
Muut rahoituslaitokset	2 712 966,65	353 914,00	306 212,00	2 665 264,65	47 702,00
Kotitaloudet	7 350,10	0,00	0,00	7 350,10	0,00
Palkansaajakotitaloudet	7 350,10	0,00	0,00	7 350,10	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	175 000,00	0,00	0,00	175 000,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	175 000,00	0,00	0,00	175 000,00	0,00
Sektori tuntematon	109 276 184,18	68 054 705,62	837 803,74	42 059 282,30	67 216 901,88
Ei tiedossa	109 276 184,18	68 054 705,62	837 803,74	42 059 282,30	67 216 901,88
Yhteensä	922 695 567,00	154 386 714,98	97 074 261,01	865 383 113,03	57 312 453,97

Liitteessä 9 esitetään tiedot ainoastaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin tuotekehityslainoista.

Sektorijako perustuu Kaupparekisterin ja Valtiokonttorin lainajärjestelmän tietoihin. Valtiokonttorin raportin summat eroavat kirjanpidosta Valtiokonttorissa tehtyjen aikaisempien vuosien tileistäpoistojen oikaisujen osalta n. 1,8 M€.

Sektorikohtaiset lainapääoman alkusaldot ovat muuttuneet vuoden 2018 tilinpäätöksessä ilmoitetuista. Sektorikohtaiset erot johtuvat tehdyistä sektorimuutoksista.

LIITE 10: ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIJOITUKSET

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31/12/2019						31/12/2018	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet yhteensä	50 101		85 752 600,00					70 052 600,00
Fird-osuuskunta	1		100,00	25				100,00
Business Finland Venture Capital Oy	50000		50 000,00	100				50 000,00
Business Finland Venture Capital Oy			59 000 000,00	100				59 000 000,00
Business Finland Oy	100		2 500,00					2 500,00
Business Finland Venture Capital Oy			11 000 000,00	100				11 000 000,00
Business Finland Venture Capital Oy			15 700 000,00	100				0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			85 752 600,00					70 052 600,00

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		
Pääomalainat	123 984 837,68	109 161 995,04
Yhteensä	123 984 837,68	109 161 995,04

LIITE 11: TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT

31/12/2019	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	2 034 761,26	110 050 076,42	0,00	3 000 000,00	8 900 000,00	123 984 837,68
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	714 161,04	921 373 945,90			607 460,06	922 695 567,00
Yhteensä	0,00	2 748 922,30	1 031 424 022,32	0,00	3 000 000,00	9 507 460,06	1 046 680 404,68
Vastattavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset velat					10 000 000,00		10 000 000,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00

Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset ja euromääräiset lainasaamiset -rahoituserien jako vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin on laadittu Valtiokonttorista saatujen tietojen perusteella.

Valtiokonttorista saadun raportin summat eroavat kirjanpidosta siellä tehtyjen aikaisempia vuosia koskevien tileistäpoistojen oikaisujen sekä yhden asiakkaalle takaisin maksetun takaisinperinnän osalta. Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset n.0,3 M€ ja euromääräiset lainasaamiset n. 1,8 M €.

Asiakkaiden nostamattomat lainamaksatuspäätökset (yht. 2.925.505 e) sisältyvät euromääräisten lainasaamisten yli 5 vuoden vaihtuvakorkoisten lainojen tietoihin.

LIITE 12: VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT SEKÄ MUUT MONIVUOTISET VASTUUT

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	653 117,71	590 518,45	590 518,45	590 518,45	1 033 407,30	2 804 962,65

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	653 117,71	590 518,45	590 518,45	590 518,45	1 033 407,30	2 804 962,65

LIITE 13: TASEeseen SISÄLTYVÄT RAHASTOIDUT VARAT

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 13

LIITE 14: TASEeseen SISÄLTYMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 14

LIITE 15: VELAN MUUTOKSET

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 15

LIITE 16: VELAN MATUREETTIIJAKAUMA JA DURAATIO

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

LIITE 17: OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT TIEDOT

Lainojen momentin 32.20.82 budjetointiperuste on talousarviossa maksatuspäätösperuste. Talousarviokirjanpidossa on momentilla joulukuussa n. 2,9 milj. euroa nostamattomia lainoja, jotka on kirjattu momentille maksatuspäätösperusteisesti. Tämä sama summa on myös mukana taseessa sekä kohdissa pitkäaikaiset saamiset että muut lyhytaikaiset velat. Kaikki nostamattomat lainat olivat vuodelta 2019, yhteensä 17 maksatuspäätöksestä. Nostamattomien lainojen määrä oli 0,3 % lainakannasta (2018: 0,4 %).

LIITE 18 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARIT 2019

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Tavoite
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAUVUUS				
Kansainvälistä kasvua yrityksille				
Business Finlandin asiakkaana olevista pk-yrityksistä (sis. Midcap) vuoden aikana euromääräisesti top 10% parhaiten vientiä kasvattaneiden pk-yritysten viennin kasvu, % ja milj. euroa	40 % 807 milj. e	37 % 1092 milj.e	-	>44 % 888 milj. e
Business Finlandin t&k-rahoitusta saavien pk-yritysten (sis. Midcap) t&k-panostusten kehittyminen (yritysten t&k&i-kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista), %	31	32	22	>31
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti / Business Finlandin t&k&i-rahoitus (vientikerroin)	24,7	25,1	23	>20
Startup-asiakkaiden viennin muutos, %	184	147	-	180
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland –asiakkaiden lukumäärän kasvu, %	-	12	12	>8
Uusien t&k-yritysten osuus kaikista t&k-rahoitusta saaneista yritysasiakkaista (innovaatorahoitus), %	43	-	36	20-40
Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa				
Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i-projekteissa, % (innovaatorahoitus)	200	170	224	>200
Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020 –ohjelman hauissa, %	51	-	29	30
Ohjelmalveluja käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvu, %	-	-	13	13
Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus, kpl	-	5	28	10
Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, %	79	79	83	>75
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset, 1 000 vrk ⁶	6 743	6810	7039 (ennakkotieto)	7 100
Ulkomaisten investointien työllistävyys, työpaikkojen lukumäärä (arvio)	794	1180	921	730
Toiminnallinen tehokkuus				
Innovaatorahoitustyön kokonaiskustannus / myönnetty rahoitus, %	3,5	3,5	2,7	<3,5
Business Finland asiakkaiden suosittelemuus (NPS) (asteikko -100 - +100)	+56	+66	+67	>+56
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Visit Finland –toimintoon (asteikko 1-5)	4,3	4,2	4,4	4
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Talent Boost –toimintoihin (asteikko 1-5)	-	-	3,9	3,5
Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen				
Kokonaistyötyytyväisyys (1-5)*	3,5	3,1	3,1	>3,5
Johtamisindeksi	3,5	-	3,9	3,9

⁶ Visit Finlandin toimenpiteillä vain osittainen vaikutus.

LIITE 19 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT 2019

TUNNUSLUKU	2017 Toteutuma	2018 Toteutuma	2019 Toteutuma	2019 Arvio
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS				
Kansainvälistä kasvua yrityksille				
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu (euroa, %)	-	16	0,1	16
Business Finland –asiakkaana olevien pk-yritysten viennin kasvu (%)	-	10	21	11
Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitetuista hankkeista (%)	14	10	12	10
Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa				
Biotalous, cleantech, digitalisaatio ja terveys –teemalla kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland –asiakkaiden jalostusarvon kasvu (%)	-	15	1,66	15
Business Finlandin rahoitus resurssitehokkaisiin ja hiilineutraaleihin ratkaisuihin (milj. euroa)	171,3	191,4	189	
Business Finlandin rahoitus puhtaan energian t&k&i-toimintaan (milj.euroa)	37	38	38	33
Ulkomaisten investointien määrä (milj. euroa)	331	478	1557	400
Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos (%)	-4	3	19	4
Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta (%)	76	72	68	
Innovatiiviset julkiset hankinnat: lukumäärä ja rahoitus	14 1,4 milj.e	14 3,6 milj. e	8 6,9 milj.e	12 2 milj.e
Johtaminen ja työn muutos: työorganisaatioiden kehittämishankkeiden lukumäärä ja rahoitus	177 9,7 milj.e	132 9,5 milj. e	94 4,3 milj. e	110 8 milj.e
Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin (%)	14	14	14 (ennakotieto)	<14
Kansainväliset matkailutulot (matkailutase, milj. euroa) ⁷	2 990	3025 (arvio)	3166 (arvio)	3 120
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä (%)	-	80 %	80 %	
Uuden t&k&i-rahoitushakemuksen käsittelyaika pk-yrityksille (vrk)	47	45	61	

T&Ei-maksupyynnön ja raportin käsittelyaika pk-yrityksille (vrk)	20	21	23	
Valtiontukiohjelman mukainen alkavien yritysten pääomasijoitustoiminta⁸				
Vuoden aikana tehdyt sijoitussitoumukset rahastoihin (milj. €)	21	0	0	12
Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä (kpl)	2	0	0	2
Business Finland Venture Capital Oy:n rahastositoumukset yhteensä (milj. €, kumulatiivinen)	52,4	52,4	52,4	64,4
Rahastojen uusien kohdeyritysten lukumäärä (kpl)	41	41	34	
Business Finland pääomasijoitusyhtiön maksamat rahastojen rahakutsut (milj. e)	5,0	5,9	7,3	
Pääomat yhteensä Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa (milj. €)	157,2	159,3	159,3	190,2
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa (milj. €, kumulatiivinen)	79,3	81,4	81,4	100,3
Ulkomaisen pääoman osuudet ja määrät rahastoissa	16,9	16,9	16,9	
Sijoitussitoumukset rahastojen tutkimustaustaisiin yrityksiin (milj. €)	3,9	3,9	3,9	6,3

⁷ Ulkomaisesta matkailusta saatavat vientiin rinnastettavat tulot (ilman kuljetustuloja).

⁸ Taulukon lukuihin on sisällytetty Finnvera Oyj:ltä ostettujen Vigo-rahasto-osuuksien tiedot paitsi rivillä Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä.

15 ALLEKIRJOITUS

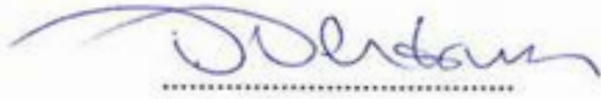
Business Finlandin johtokunta on hyväksynyt tilinpäätöksen.

Helsingissä 25. helmikuuta 2020

Johtokunta

Pertti Korhonen, puheenjohtaja

Petri Peltonen, varapuheenjohtaja

Juha Ala-Mursula

Elina Björklund

Sami Lampinen

Miia Porkkala

Nina Vaskunlahti

Pääjohtaja

Nina Kopola

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä

.....

Maarit Laatikainen

Johtava tilintarkastaja

BUSINESS FINLAND

Business Finland on globaalin kasvun kiihdyttämö. Luomme edellytyksiä uudelle kasvulle auttamalla yrityksiä kansainvälistymään sekä rahoittamalla tutkimusta ja innovaatioita. Huippuasiantuntijamme ja uusin tieto nopeuttavat markkinoiden mahdollisuuksien tunnistamista ja auttavat muuttamaan ne kansainvälisiksi menestystarinoiksi.

WWW.BUSINESSFINLAND.FI